

SÉANCES DU JEUDI 19 NOVEMBRE 1998
VERGADERINGEN VAN DONDERDAG 19 NOVEMBER 1998**MATIN****SOMMAIRE :****EXCUSÉ :**

Page 6403.

RÉVISION DE LA CONSTITUTION :

Révision de l'article 151 de la Constitution.

Discussion. — *Orateurs* : **MM. Lallemand**, rapporteur, **Goris, Foret, Vandenberghe, Erdman, Nothomb, Van Hauthem, Loones**, p. 6403.**APRÈS-MIDI****SOMMAIRE :****EXCUSÉ :**

Page 6417.

MESSAGES :

Page 6417.

Chambre des représentants.

COMMUNICATIONS :

Page 6417.

1. Cour d'arbitrage.
2. Parlement européen.

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1998-1999
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1998-1999**OCHTEND****INHOUDSOPGAVE :****VERONTSCHULDIGD :**

Bladzijde 6403.

HERZIENING VAN DE GRONDWET :

Herziening van artikel 151 van de Grondwet.

Bespreking. — *Sprekers* : **de heren Lallemand**, rapporteur, **Goris, Foret, Vandenberghe, Erdman, Nothomb, Van Hauthem, Loones**, blz. 6403.**NAMIDDAG****INHOUDSOPGAVE :****VERONTSCHULDIGD :**

Bladzijde 6417.

BOODSCHAPPEN :

Bladzijde 6417.

Kamer van volksvertegenwoordigers.

MEDEDELINGEN :

Bladzijde 6417.

1. Arbitragehof.
2. Europees Parlement.

3. Conseil central de l'économie.
4. Banque-carrefour de la sécurité sociale.

COMPOSITION DE COMMISSIONS (Discussion):

Page 6418.

ÉVOCATION:

Page 6418.

NON-ÉVOCATION:

Page 6418.

PÉTITIONS:

Page 6418.

PROPOSITIONS DE LOI (Dépôt):

Page 6419.

Mme Delcourt-Pêtre. — Proposition de loi favorisant la parité entre les femmes et les hommes lors des élections.

Mme Thijs. — Proposition de loi modifiant l'arrêté ministériel du 14 décembre 1995 fixant l'intervention de l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités dans les frais de déplacement exposés dans le cadre de la rééducation fonctionnelle.

Mme Leduc et consorts. — Proposition de loi neutralisant le vote de liste et supprimant la distinction entre candidats titulaires et candidats suppléants lors des élections législatives.

Mme Lizin. — Proposition de loi portant interdiction de la sous-traitance en deuxième degré pour les travaux en zones chaudes dans les centrales nucléaires.

Mmes Willame-Boonen et Delcourt-Pêtre. — Proposition de loi modifiant la loi du 30 juillet 1981 tendant à réprimer certains actes inspirés par le racisme ou la xénophobie.

DEMANDES D'EXPLICATIONS (Dépôt):

Page 6419.

M. Ph. Charlier au ministre de l'Emploi et du Travail sur «l'objectivation des critères de reconnaissance des organisations représentatives des travailleurs et des employeurs au Conseil national du travail et le cas de la Confédération nationale des cadres».

M. Devolder au vice-premier ministre et ministre de la Défense nationale et au ministre des Affaires étrangères sur «les risques que comporte le bogue de l'an 2000 pour les systèmes de défense nucléaire étrangers».

M. Hostekint au secrétaire d'État à la Coopération au Développement sur «les déclarations récentes du secrétaire d'État à propos des relations entre la Belgique et la région des Grands Lacs africains».

PROPOSITION DE LOI (Prise en considération):

Pages 6420 et 6447.

Mme Leduc et consorts. — Proposition de loi neutralisant le vote de liste et supprimant la distinction entre candidats titulaires et candidats suppléants lors des élections législatives.

COLLÈGE DE RECRUTEMENT DES MAGISTRATS:

Page 6420.

3. Centrale Raad voor het Bedrijfsleven.
4. Kruispuntbank van de sociale zekerheid.

SAMENSTELLING VAN COMMISSIES:

Bladzijde 6418.

EVOCATIE:

Bladzijde 6418.

NON-EVOCATIE:

Bladzijde 6418.

VERZOEKSCRIFTEN:

Bladzijde 6418.

WETSVOORSTELLEN (Indiening):

Bladzijde 6419.

Mevrouw Delcourt-Pêtre. — Wetsvoorstel ter bevordering van de evenredige vertegenwoordiging van vrouwen en mannen bij verkiezingen.

Mevrouw Thijs. — Wetsvoorstel tot wijziging van het ministerieel besluit van 14 december 1995 tot vaststelling van de tegemoetkoming van de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen in de reiskosten in verband met de revalidatie.

Mevrouw Leduc c.s. — Wetsvoorstel tot neutralisering van de lijststem en opheffing van het onderscheid tussen kandidaat-titularissen en kandidaat-opvolgers bij de parlementsverkiezingen.

Mevrouw Lizin. — Wetsvoorstel houdende verbod voor onderaannemers om werk in de warme zones van kerncentrales verder in onderaannesteding te geven.

De dames Willame-Boonen en Delcourt-Pêtre. — Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenofobie ingegeven daden.

VRAGEN OM UITLEG (Indiening):

Bladzijde 6419.

De heer Ph. Charlier aan de minister van Tewerkstelling en Arbeid over «het bepalen van objectieve criteria voor de erkenning van de representatieve werknemers- en werkgeversorganisaties in de Nationale Arbeidsraad en het geval van de Nationale Confederatie van het kaderpersoneel».

De heer Devolder aan de vice-eerste minister en minister van Landsverdediging en aan de minister van Buitenlandse Zaken over «de gevaren van de millenniumbug voor buitenlandse nucleaire defensiesystemen».

De heer Hostekint aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking over «de recente verklaringen van de staatssecretaris met betrekking tot de relaties tussen België en de regio van de Grote Meren».

WETSVOORSTEL (Inoverwegingneming):

Bladzijden 6420 en 6447.

Mevrouw Leduc c.s. — Wetsvoorstel tot neutralisering van de lijststem en opheffing van het onderscheid tussen kandidaat-titularissen en kandidaat-opvolgers bij de parlementsverkiezingen.

WERVINGSCOLLEGE DER MAGISTRATEN:

Bladzijde 6420.

QUESTIONS ORALES (Discussion):

Question orale de M. Goris au vice-premier ministre et ministre de la Défense nationale sur «la discrimination à l'égard des volontaires de carrière en matière de mise en disponibilité».

Orateurs: **M. Goris, M. Poncelet**, vice-premier ministre et ministre de la Défense nationale, p. 6420.

Question orale de M. Devolder au vice-premier ministre et ministre de la Défense nationale et au ministre des Affaires étrangères sur «la carence de la Marine belge quant à la protection de notre flotille de pêche».

Orateurs: **M. Devolder, M. Poncelet**, vice-premier ministre et ministre de la Défense nationale, p. 6421.

Question orale de M. Verreycken au ministre de la Politique scientifique sur «l'exitation des Turcs de Bruxelles par la télévision turque et l'interdiction éventuelle de la TRT».

Orateurs: **M. Verreycken, M. Ylief**, ministre de la Politique scientifique, p. 6422.

Question orale de Mme Delcourt-Pêtre au ministre de l'Emploi et du Travail sur «les réductions de cotisations sociales».

Oratrices: **Mme Delcourt-Pêtre, Mme Smet**, ministre de l'Emploi et du Travail, p. 6423.

Question orale de M. Loones au ministre des Affaires étrangères sur «l'arrestation d'Öcalan, le chef du PKK».

Orateurs: **M. Loones, M. Derycke**, ministre des Affaires étrangères, p. 6424.

Question orale de M. Jonckheer au ministre des Finances sur «l'annulation de la dette de tous les pays ravagés par l'ouragan Mitch».

Orateurs: **M. Jonckheer, M. Viseur**, ministre des Finances, p. 6425.

Question orale de M. Weyts au ministre des Finances sur «la diffusion d'une documentation fiscale dans Internet».

Orateurs: **M. Weyts, M. Viseur**, ministre des Finances, p. 6426.

Question orale de M. Desmedt au ministre de la Justice sur «la signature apportée par le procureur général d'Anvers à un manifeste réclamant une plus grande autonomie pour la Flandre».

Orateurs: **M. Desmedt, M. Van Parys**, ministre de la Justice, p. 6427.

Question orale de M. Destexhe au ministre des Affaires sociales sur «l'organisation d'un réseau d'aide psycho-sociale à l'enfance en Région bruxelloise».

Orateurs: **M. Destexhe, M. Daerden**, ministre des Transports, p. 6427.

Question orale de M. Hostekint au ministre des Transports sur «l'emploi de l'éclairage à halogène dans les voitures particulières».

Orateurs: **M. Hostekint, M. Daerden**, ministre des Transports, p. 6428.

PROJETS DE LOI (Discussion):

Projet de loi relative à la classification et aux habilitations de sécurité (Évocation).

MONDELINGE VRAGEN (Bespreking):

Mondelinge vraag van de heer Goris aan de vice-eerste minister en minister van Landsverdediging over «de discriminatie van de beroepsvrijwilligers bij de in disponibilitetsstelling».

Sprekers: **de heer Goris, de heer Poncelet**, vice-eerste minister en minister van Landsverdediging, blz. 6420.

Mondelinge vraag van de heer Devolder aan de vice-eerste minister en minister van Landsverdediging en aan de minister van Buitenlandse Zaken over «het in gebreke blijven van de Belgische Marine bij de bescherming van de Belgische vissersvloot».

Sprekers: **de heer Devolder, de heer Poncelet**, vice-eerste minister en minister van Landsverdediging, blz. 6421.

Mondelinge vraag van de heer Verreycken aan de minister van Wetenschapsbeleid over «de ophitsing van Turken in Brussel door de Turkse televisie en het mogelijke verbieden van TRT».

Sprekers: **de heer Verreycken, de heer Ylief**, minister van Wetenschapsbeleid, blz. 6422.

Mondelinge vraag van mevrouw Delcourt-Pêtre aan de minister van Tewerkstelling en Arbeid over «de verlaging van de socialezekerheidsbijdragen».

Sprekers: **mevrouw Delcourt-Pêtre, mevrouw Smet**, minister van Tewerkstelling en Arbeid, blz. 6423.

Mondelinge vraag van de heer Loones aan de minister van Buitenlandse Zaken over «de aanhouding van PKK-leider Öcalan».

Sprekers: **de heer Loones, de heer Derycke**, minister van Buitenlandse Zaken, blz. 6424.

Mondelinge vraag van de heer Jonckheer aan de minister van Financiën over «de kwijtschelding van de schuld van alle landen die door de orkaan Mitch geteisterd zijn».

Sprekers: **de heer Jonckheer, de heer Viseur**, minister van Financiën, blz. 6425.

Mondelinge vraag van de heer Weyts aan de minister van Financiën over «de verspreiding van fiscale documentatie langs Internet».

Sprekers: **de heer Weyts, de heer Viseur**, minister van Financiën, blz. 6426.

Mondelinge vraag van de heer Desmedt aan de minister van Justitie over «de ondertekening door de procureur-generaal van Antwerpen van een manifest waarin een grotere autonomie voor Vlaanderen wordt geëist».

Sprekers: **de heer Desmedt, de heer Van Parys**, minister van Justitie, blz. 6427.

Mondelinge vraag van de heer Destexhe aan de minister van Sociale Zaken over «de organisatie van een netwerk voor psychosociale begeleiding van kinderen in het Brussels Gewest».

Sprekers: **de heer Destexhe, de heer Daerden**, minister van Vervoer, blz. 6427.

Mondelinge vraag van de heer Hostekint aan de minister van Vervoer over «het gebruik van halogeenverlichting in personenwagens».

Sprekers: **de heer Hostekint, de heer Daerden**, minister van Vervoer, blz. 6428.

WETSONTWERPEN (Bespreking):

Wetsontwerp betreffende de classificatie en de veiligheids-machtigingen (Evocatie).

Projet de loi portant création d'un organe de recours en matière d'habilitations de sécurité.

Discussion générale. — *Orateurs*: **Mme Lizin**, rapporteuse, **MM. Goris, Bourgeois, Coveliers, Boutmans, M. le président, M. Poncelet**, vice-premier ministre et ministre de la Défense nationale, p. 6429.

Renvoi en commission, p. 6432.

Projet de loi modifiant certaines dispositions du Code judiciaire relatives à la procédure en matière de louage de choses et de la loi du 30 décembre 1975 concernant les biens trouvés en dehors des propriétés privées ou mis sur la voie publique en exécution de jugements d'expulsion (article 79, alinéa 1er, de la Constitution) (Évocation).

Discussion. — *Orateurs*: **Mme Merchiers**, rapporteuse, **M. Goris**, p. 6432.

ORDRE DES TRAVAUX:

Page 6432.

PROJETS DE LOI ET PROPOSITIONS (Votes):

Projet de loi portant assentiment à l'Accord de siège entre le Royaume de Belgique et le Conseil de Coopération des États arabes du Golfe, signé à Bruxelles le 11 mai 1993, p. 6434.

Discussion des articles. — *Orateur*: **M. le président**, p. 6434.

Explication de vote: *Orateur*: **M. Vautmans**, p. 6434.

Projet de loi portant assentiment à la Décision des représentants des Gouvernements des États membres, réunis au sein du Conseil du 19 décembre 1995 concernant la protection des citoyens de l'Union européenne par les représentants diplomatiques et consulaires et à ses Annexes I et II, p. 6435.

Projet de loi portant assentiment à l'Accord entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise, d'une part, et le Gouvernement de la République de Moldova, d'autre part, concernant l'encouragement et la protection réciproques des investissements, signé à Chisinau le 21 mai 1996, p. 6435.

Projet de loi portant assentiment à l'Accord entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et la République de Lettonie concernant l'encouragement et la protection réciproques des investissements, signé à Bruxelles le 27 mars 1996, p. 6435.

Projet de loi portant assentiment à la Convention entre le Gouvernement du Royaume de Belgique et le Gouvernement de l'Ukraine tendant à éviter les doubles impositions et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune, signée à Kiev le 20 mai 1996, p. 6436.

Explication de vote: *Orateur*: **M. Mahoux**, p. 6436.

Projet de loi portant assentiment au Protocole n° 6 à la Convention de sauvegarde des Droits de l'Homme et des Libertés fondamentales concernant l'abolition de la peine de mort, fait à Strasbourg le 28 avril 1983, p. 6436.

Projet de loi portant assentiment au Deuxième Protocole facultatif se rapportant au Pacte international relatif aux droits civils et politiques, visant à abolir la peine de mort, fait à New York le 15 décembre 1989, p. 6436.

Explications de vote: *Orateurs*: **MM. Verreycken, Loones**, p. 6437.

Wetsontwerp tot oprichting van een beroepsorgaan inzake veiligheidsmachtigingen.

Algemene bespreking. — *Sprekers*: **mevrouw Lizin**, rapporteur, **de heren Goris, Bourgeois, Coveliers, Boutmans, de voorzitter, de heer Poncelet**, vice-eerste minister en minister van Landsverdediging, blz. 6429.

Terugzending naar de commissie, blz. 6432.

Wetsontwerp tot wijziging van sommige bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek betreffende de rechtspleging inzake huur van goederen en van de wet van 30 december 1975 betreffende de goederen, buiten particuliere eigendommen gevonden of op de openbare weg geplaatst ter uitvoering van vonnissen tot uitzetting (artikel 79, eerste lid, van de Grondwet) (Evocatie).

Bespreking. — *Sprekers*: **mevrouw Merchiers**, rapporteur, **de heer Goris**, blz. 6432.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN:

Bladzijde 6432.

WETSONTWERPEN EN VOORSTELLEN (Stemmingen):

Wetsontwerp houdende instemming met het Zetelakkoord tussen het Koninkrijk België en de Raad van Samenwerking van de Arabische-Golfstaten, ondertekend te Brussel op 11 mei 1993, blz. 6434.

Artikelsgewijze bespreking. — *Spreker*: **de voorzitter**, blz. 6434.

Stemverklaring: *Spreker*: **de heer Vautmans**, blz. 6434.

Wetsontwerp houdende instemming met het Besluit van de vertegenwoordigers van de Regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, van 19 december 1995 betreffende bescherming van de burgers van de Europese Unie door de diplomatieke en consulaire vertegenwoordigingen, en met de Bijlagen I en II ervan, blz. 6435.

Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds, en de Regering van de Republiek Moldova, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Chisinau op 21 mei 1996, blz. 6435.

Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de Republiek van Letland inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Brussel op 27 maart 1996, blz. 6435.

Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van Oekraïne tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, ondertekend te Kiev op 20 mei 1996, blz. 6436.

Stemverklaring: *Spreker*: **de heer Mahoux**, blz. 6436.

Wetsontwerp houdende instemming met het Zesde Protocol bij het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden inzake de afschaffing van de doodstraf, gedaan te Straatsburg op 28 april 1983, blz. 6436.

Wetsontwerp houdende instemming met het Tweede Facultatieve Protocol bij het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, gericht op de afschaffing van de doodstraf, gedaan te New York op 15 december 1989, blz. 6436.

Stemverklaringen: *Sprekers*: **de heren Verreycken, Loones**, blz. 6437.

Projet de loi portant assentiment à l'Accord entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise et la République d'Estonie concernant l'encouragement et la protection réciproques des investissements, et au Protocole, signés à Bruxelles le 24 janvier 1996, p. 6437.

Projet de loi portant assentiment au Cinquième Protocole annexé à l'Accord général sur le Commerce des Services, fait à Genève le 27 février 1998, p. 6438.

Explication de vote: *Orateur*: **M. Jonckheer**, p. 6438.

Proposition de résolution relative à l'instauration d'une journée des droits de l'enfant.

Vote réservé, p. 6433.

Vote, p. 6438.

Explications de vote: *Orateurs*: **Mme de Bethune**, **M. Hostekint**, p. 6438.

Proposition de loi limitant le cumul du mandat de bourgmestre et d'échevin avec d'autres fonctions, p. 6439.

Explications de vote: *Orateurs*: **MM. Foret**, **Loones**, **Boutmans**, **Coveliers**, p. 6439.

Projet de loi modifiant certaines dispositions du Code judiciaire relatives à la procédure en matière de louage de choses et de la loi du 30 décembre 1975 concernant les biens trouvés en dehors des propriétés privées ou mis sur la voie publique en exécution de jugements d'expulsion (article 79, alinéa 1er, de la Constitution) (Évocation), p. 6440.

RÉVISION DE LA CONSTITUTION (Vote):

Révision de l'article 151 de la Constitution, p. 6440.

Explication de vote: *Orateur*: **M. Boutmans**, p. 6441.

COMMUNICATION DE M. LE PRÉSIDENT:

Page 6441.

DEMANDES D'EXPLICATIONS (Discussion):

Demande d'explications de Mme Lizin au vice-premier ministre et ministre de la Défense nationale sur «le Kosovo — le SGR était-il informé?».

Orateurs: **Mme Lizin**, **M. Poncelet**, vice-premier ministre et ministre de la Défense nationale, p. 6441.

Demande d'explications de Mme Lizin au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur «le congrès du Vlaams Blok du 7 novembre 1998 à Bruxelles».

Orateurs: **Mme Lizin**, **M. Van den Bossche**, vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur, p. 6442.

Demande d'explications de Mme Lizin au ministre des Finances sur «la concertation entre l'État fédéral et les régions sur les manipulations d'affectation de l'IPP et de l'ISOC au détriment des communes».

Orateurs: **Mme Lizin**, **M. Viseur**, ministre des Finances, p. 6443.

Demande d'explications de M. Verreycken au secrétaire d'État à la Sécurité et secrétaire d'État à l'Intégration sociale et à l'Environnement sur «le fait que plusieurs CPAS éludent le plan de répartition des candidats-réfugiés».

Orateurs: **M. Verreycken**, **M. Peeters**, secrétaire d'État à la Sécurité et secrétaire d'État à l'Intégration sociale et à l'Environnement, p. 6446.

Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de Republiek Estland inzake de wederzijdse bevordering en de bescherming van investeringen, en met het Protocol, ondertekend te Brussel op 24 januari 1996, blz. 6437.

Wetsontwerp houdende instemming met het Vijfde Protocol bij de Algemene Overeenkomst betreffende de Handel in Diensten, gedaan te Genève op 27 februari 1998, blz. 6438.

Stemverklaring: *Spreker*: **de heer Jonckheer**, blz. 6438.

Voorstel van resolutie betreffende de instelling van een dag voor de rechten van het kind.

Aangehouden stemming, blz. 6433.

Stemming, blz. 6438.

Stemverklaringen: *Sprekers*: **mevrouw de Bethune**, **de heer Hostekint**, blz. 6438.

Wetsvoorstel tot beperking van de cumulatie van het mandaat van burgemeester en schep en met andere ambten, blz. 6439.

Stemverklaringen: *Sprekers*: **de heren Foret**, **Loones**, **Boutmans**, **Coveliers**, blz. 6439.

Wetsontwerp tot wijziging van sommige bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek betreffende de rechtspleging inzake huur van goederen en van de wet van 30 december 1975 betreffende de goederen, buiten particuliere eigendommen gevonden of op de openbare weg geplaatst ter uitvoering van vonnissen tot uitzetting (artikel 79, eerste lid, van de Grondwet) (Evocatie), blz. 6440.

HERZIENING VAN DE GRONDWET (Stemming):

Herziening van artikel 151 van de Grondwet, blz. 6440.

Stemverklaring: *Spreker*: **de heer Boutmans**, blz. 6441.

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER:

Bladzijde 6441.

VRAGEN OM UITLEG (Bespreking):

Vraag om uitleg van mevrouw Lizin aan de vice-eerste minister en minister van Landsverdediging over «Kosovo — was de ADIV op de hoogte?».

Sprekers: **mevrouw Lizin**, **de heer Poncelet**, vice-eerste minister en minister van Landsverdediging, blz. 6441.

Vraag om uitleg van mevrouw Lizin aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over «het congres van het Vlaams Blok van 7 november 1998 te Brussel».

Sprekers: **mevrouw Lizin**, **de heer Van den Bossche**, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken, blz. 6442.

Vraag om uitleg van mevrouw Lizin aan de minister van Financiën over «het overleg tussen de federale Staat en de gewesten over de manipulatie bij het toewijzen van de personen- en vennootschapsbelasting ten nadele van de gemeenten».

Sprekers: **mevrouw Lizin**, **de heer Viseur**, minister van Financiën, blz. 6443.

Vraag om uitleg van de heer Verreycken aan de staatssecretaris voor Veiligheid en staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu over «de ontduiking van het spreidingsplan voor kandidaat-vluchtelingen door meerdere OCMW's».

Sprekers: **de heer Verreycken**, **de heer Peeters**, staatssecretaris voor Veiligheid en staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu, blz. 6446.

Demande d'explications de M. Santkin au secrétaire d'État à la Sécurité et secrétaire d'État à l'Intégration sociale et à l'Environnement sur «la mise en pratique des mesures prises en Belgique dans la lutte contre les changements climatiques».

Ajournement, p. 6447.

Vraag om uitleg van de heer Santkin aan de staatssecretaris voor Veiligheid en staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu over «de toepassing van de maatregelen die in België zijn genomen ter bestrijding van klimaatveranderingen».

Verdaging, blz. 6447.

SÉANCE DU MATIN — OCHTENDVERGADERING

PRÉSIDENTE DE M. SWAELEN, PRÉSIDENT VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER SWAELEN, VOORZITTER

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 10 h 10.
De vergadering wordt geopend om 10.10 uur.

EXCUSÉS — VERONTSCHULDIGD

M. Raes, pour raisons médicales, demande d'excuser son absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering: de heer Raes, om medische redenen.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving aangenomen.

RÉVISION DE LA CONSTITUTION

HERZIENING VAN DE GRONDWET

RÉVISION DE L'ARTICLE 151 DE LA CONSTITUTION

Discussion

HERZIENING VAN ARTIKEL 151 VAN DE GRONDWET

Bespreking

M. le président. — Nous abordons l'examen de la disposition portant révision de l'article 151 de la Constitution.

We vatten de bespreking aan van de bepaling tot herziening van artikel 151 van de Grondwet.

Conformément à notre Règlement, le texte adopté par la commission servira de base à notre discussion. (*Voir document n° 1-1121/4 de la commission des Affaires institutionnelles du Sénat. Session 1998-1999.*)

Volgens het Reglement geldt de door de commissie aangenomen tekst als basis voor de bespreking. (*Zie document nr. 1-1121/4 van de commissie voor de Institutionele Aangelegenheden van de Senaat. Zitting 1998-1999.*)

La discussion est ouverte.

De bespreking is geopend.

La parole est au rapporteur.

M. Lallemand (PS), rapporteur. — Monsieur le président, la réforme de l'article 151 de la Constitution est assurément importante. En effet, elle va modifier la structure de la justice.

Les parlementaires ont entendu les magistrats et les chefs de corps. Des débats approfondis ont eu lieu et, incontestablement, on peut dire que cette réforme a été mûrement réfléchie.

En commission des Réformes institutionnelles, le premier ministre en a indiqué les finalités. Je cite: «Il s'agit de susciter une dynamique au sein du pouvoir judiciaire, d'assurer et d'affirmer la fonction spécifique des chefs de corps qui a trop souvent été perçue comme une étape de la carrière; il s'agit enfin de délimiter, et de limiter surtout, les risques de corporatisme, notamment par l'instauration d'un contrôle externe.»

Au cours des débats, l'esprit de la réforme a été souligné à plusieurs reprises. Contrairement à ce que certains ont pu penser, cette réforme a eu pour souci permanent de préserver l'autonomie et l'indépendance de chaque juge. À cet égard, on peut d'ailleurs rappeler l'histoire de la cohabitation entre les pouvoirs; elle témoigne de cette tradition d'autonomie du pouvoir judiciaire mais aussi du respect de cette autonomie par le pouvoir politique. On a souvent tendance à oublier cet aspect fondamental d'une très longue tradition.

Examiné sous cet angle, l'article 151 conforte cette tradition. En effet, le principe de l'indépendance du pouvoir judiciaire n'est pas reconnu de manière explicite dans la Constitution. Le nouvel article 151 remédie à cette lacune. Ces principes qui, bien sûr, avaient déjà été pleinement appliqués trouvent ainsi un ancrage constitutionnel. Comme cela a été suggéré, il sera sans doute opportun, lors d'une prochaine réforme institutionnelle, d'isoler le paragraphe premier du nouvel article 151 et de l'inscrire à un autre endroit dans la Constitution pour lui donner une place spécifique.

Il est un fait plus significatif et moins évident dans le contexte de la réforme constitutionnelle; en effet, l'indépendance du ministère public a également été consacrée, mais avec les précisions suivantes: le ministère public est indépendant dans l'exercice des recher-

ches et des poursuites individuelles mais, comme le précise le paragraphe premier, sous réserve du pouvoir d'injonction positive du ministre et donc, sans préjudice du pouvoir que celui-ci a d'ordonner des poursuites et de déterminer la politique criminelle par des directives contraignantes.

À cet égard, le débat a permis une précision de sens quant à la portée des termes employés dans le paragraphe premier qui, en français, parle du droit du ministre d'arrêter «des directives contraignantes en matière de politique criminelle». Dans le texte néerlandais, on peut lire : « Het recht van de bevoegde minister... om de bindende richtlijnen van het strafrechtelijk beleid... vast te leggen. »

À ce sujet, le premier ministre a déclaré que les textes s'inspirent de l'article 143ter de la loi qui institue le Collège des procureurs généraux. Aux termes de cet article, il est précisé que le ministère de la Justice arrête les directives de politique criminelle, y compris en matière de politique de recherche et de poursuite. Le premier ministre ajoute que c'est le ministre de la Justice qui fixe les directives après consultation du Collège des procureurs généraux.

Les auteurs de l'article 151 ont donc voulu transférer au niveau de la Constitution l'ensemble de la philosophie qui est devenue la loi instituant le Collège des procureurs généraux et créant la fonction de procureur général. Pour le premier ministre, qui n'a pas été contredit, le sens du paragraphe premier est donc bien celui défini par le texte néerlandais.

Le point ayant suscité le plus d'attention concerne l'instauration du Conseil supérieur de la justice. Le deuxième paragraphe est consacré à ce conseil et à sa composition. On l'a relevé, le conseil est, à proprement parler, un organe *sui generis* inclassable sur la base du modèle de la séparation des pouvoirs. Toutefois, le premier ministre l'a rappelé, dans l'exercice de ses compétences, le Conseil supérieur de la justice doit respecter l'indépendance du pouvoir judiciaire consacrée au paragraphe premier. Cette limitation fondamentale est unanimement admise.

Le débat a mis en évidence les spécificités de la structure du Conseil supérieur de la justice. D'abord, quant à sa composition, puisque le conseil respecte différents équilibres entre francophones et néerlandophones, entre magistrats et non-magistrats. Chaque collège est composé de juges et d'officiers du ministère public et de non-magistrats. Ensuite, les membres de l'ordre judiciaire sont élus directement ; les non-magistrats sont quant à eux nommés par le Sénat à une majorité des deux tiers des membres.

Plusieurs considérations ont été émises sur cette composition.

Un membre a souligné que cette structuration du conseil assure la coopération entre les différents pouvoirs et qu'elle marque une évolution importante. En vérité, comme certains membres l'ont souligné, l'attention est portée sur l'aptitude et la compétence des chefs de corps, fait nouveau, si je puis dire. Le nouvel article 151 a pour finalité de sous-tendre une politique de formation et d'aide à la gestion des cours et tribunaux.

Par ailleurs, l'objectivation des nominations est un fait significatif d'une longue évolution des rapports entre le politique et le judiciaire. Il a été relevé d'abord que le pouvoir politique entendait, par les nominations de non-magistrats au sein du Conseil supérieur de la justice, éviter les choix partisans ou, en tout cas, tentait de les rendre plus difficiles.

La nomination des non-magistrats sera faite par le Sénat à la majorité des deux tiers. En réalité, cette règle a déjà été retenue pour la désignation des membres de l'actuel collège de recrutement des magistrats. Un sénateur a cependant regretté que l'on n'ait pas retenu l'exigence d'une majorité simple. Redoutant que l'exigence d'une majorité des deux tiers ne conduise à des blocages, voire à l'immobilisme, il en a proposé la suppression par voie d'amendement. Celui-ci a été rejeté par sept voix et une abstention.

En outre, l'importance du rôle du Conseil supérieur de la justice dans les nominations des magistrats a été soulignée. Ce rôle est considérable puisque le conseil a le monopole dans la présentation des candidats à la nomination. Il ne présente qu'un candidat ce qui limite considérablement le pouvoir du ministre qui n'a d'autres possibilités que d'accepter ou de rejeter la proposition du conseil. Le refus du ministre doit être motivé et il entraînera une nouvelle présentation du Conseil supérieur de la justice.

Certains membres ont évoqué la possibilité de blocage du système mis en place, mais d'autres ont souligné l'évolution que consacrait l'article 151 de la Constitution. Le Roi nomme toujours les magistrats mais son rôle est considérablement réduit. Cette considération est peut-être de nature à mettre en évidence l'orientation de la réforme. En effet, le législateur n'intervient pas pour accroître l'intervention du politique dans le judiciaire mais bien pour la réguler davantage. Comme plusieurs membres l'ont souligné, la réforme consacre une dépolitisation connexe à la restructuration de la justice.

Pour le surplus, à l'occasion de la distinction opérée entre magistrats et non-magistrats, il a été précisé que la distinction structurelle entre le ministère public et la magistrature assise était, par contre, estompée dans le texte de l'article 151.

Plusieurs orateurs ont insisté sur la distinction entre ministère public et pouvoir judiciaire. Ils ont estimé que le ministère public devenait de plus en plus un organe collaborant à la politique criminelle ; le collège des procureurs généraux est impliqué dans l'élaboration de la politique pénale. Un amendement a été déposé par M. Boutmans qui entendait créer des collèges électoraux distincts pour le ministère public et le pouvoir judiciaire proprement dit.

Il faut le souligner, le premier ministre n'a ni approuvé ni rejeté cette proposition. Il a indiqué que la question pouvait être réglée dans la loi d'exécution. L'article 151, a-t-il dit, n'empêche pas la réforme proposée. À la suite de cette remarque, l'amendement a été retiré et le débat reporté.

Le cinquième paragraphe de l'article 151 a fait l'objet de très nombreuses considérations. Il consacre le mandat temporaire pour la fonction de chef de corps. Comme le premier ministre l'a souligné, cette réforme vise à revaloriser cette fonction et à la rendre plus efficace. Mais certains ont pu voir dans cette modification une atteinte au principe de la nomination à vie des magistrats consacré par l'article 152 de la Constitution, voire une atteinte indirecte à l'indépendance des magistrats. Plusieurs interventions ont eu lieu. Aucune n'a consacré ou soutenu la thèse d'une atteinte indirecte à l'article 152 de la Constitution.

Lors des débats, certains ont souligné que la réforme vise la fonction du président du corps intéressé en tant qu'elle concerne la gestion des tribunaux qui n'est pas, au sens strict, une fonction judiciaire mais une fonction exécutive. En ce sens, la réforme n'a pas d'incidence sur la fonction judiciaire. Plusieurs membres ont tenu à le souligner. Les chefs de corps exerceront la fonction exécutive de manière temporaire, mais ils exerceront leur fonction judiciaire à vie.

Beaucoup de critiques formulées sur certains aspects de la réforme ont été réfutées par les intervenants. D'abord, en ce qui concerne la suppression de l'élection des chefs de corps par les cours. Il a été souligné que, dans le droit actuel les chefs de corps des tribunaux de première instance ne sont pas élus par les membres du tribunal. Cette caractéristique n'a pourtant pas suscité dans le passé — on l'a relevé à plusieurs reprises — de considérations négatives ni quant à la qualité de la gestion ni quant à l'indépendance des magistrats.

Si l'on considère, par ailleurs, les juridictions supérieures, on peut constater que les premiers présidents des cours du travail ne sont pas élus. Selon certains intervenants, cette situation ne paraît pas non plus avoir posé de grands problèmes de principe.

Partant d'autres considérations, certains membres ont relevé l'histoire des pratiques des assemblées générales des cours. Certains ont relevé le fait que les chefs de corps ont très généralement été nommés sur la base de l'ancienneté. D'aucuns ont fait remarquer l'absence de volonté véritable de choisir le chef de corps. On constate plutôt le refus d'entrer dans cette logique et ce, depuis très longtemps.

Une autre objection s'est manifestée dans les débats au sujet du mandat à terme des chefs de corps. La commission peut certes comprendre la portée des critiques de principe du mandat temporaire. Plusieurs membres ont d'ailleurs fait remarquer qu'il est tout à fait exceptionnel, aujourd'hui comme hier, que dans les cours d'appel, un magistrat soit élu chef de corps pour plus de sept ans. En vérité, la pratique de la nomination sur la base de l'ancienneté a généré, de fait, des mandats souvent plus courts, beaucoup plus courts que ceux que la réforme veut consacrer.

Un débat s'est aussi instauré sur les critiques évoquées dans la note du professeur Scholsem, note communiquée à la commission des Réformes institutionnelles par le premier président et le procureur général de la Cour de cassation. Selon le professeur Scholsem, la réforme de l'article 151 impliquerait également la modification de l'article 152 de la Constitution qui consacre la nomination à vie des magistrats. Plusieurs considérations ont été émises à ce sujet. Il a été souligné que ces deux articles se trouvaient d'ailleurs dans un rapport particulier. Selon un intervenant, l'article 151 de la Constitution définit le champ d'application de l'article 152. L'article 152 stipule que la fonction judiciaire est inamovible, mais l'inamovibilité ne vise pas toutes les fonctions que les juges sont appelés à exercer.

Un intervenant a pu dire que si l'on ajoutait à l'article 151 que les juges d'instruction et les juges de la jeunesse, par exemple, sont nommés pour un temps limité à ces fonctions, tout le monde conviendrait que l'on ne modifierait pas implicitement l'article 152 de la Constitution. Or, ces juges d'instruction et ces juges de la jeunesse sont aujourd'hui nommés à ces fonctions pour un mandat à temps sans que cela ne justifie de critiques.

Par ailleurs, des membres ont fait remarquer que la note du professeur Scholsem ne conforte pas les revendications des chefs de corps des cours d'appel. En effet, selon le professeur, le terme «nommer» qui figure à la fois dans l'article 151 et dans l'article 152, aurait le même sens. La nomination visée à l'article 151 serait donc une nomination à vie comme dans l'article 152.

Si l'on suit le professeur Scholsem dont l'autorité est invoquée par des hauts magistrats, il faut relever que selon l'article 151 actuel, seuls sont nommés les présidents et les vice-présidents des tribunaux. En effet, les présidents et les vice-présidents des cours d'appel ne sont pas nommés: selon l'article 151 actuel, ils sont élus. Leur nomination à terme de sept ans ne tomberait donc pas sous le coup de la critique d'inconstitutionnalité du professeur Scholsem, à supposer même que celle-ci soit fondée.

Selon tous les intervenants, la révision de l'article 151 ne modifie pas, même implicitement, l'article 152. Le premier ministre a développé ce point de vue assez longuement, dans son intervention. Il a à cet égard déposé deux notes qui sont jointes au rapport et qui apportent des précisions utiles sur la problématique. Je ne les développerai pas ici car je pense qu'elles seront lues avec intérêt par tous ceux que la problématique intéresse.

D'autres considérations sur la problématique des nominations à vie ont été faites. Plusieurs membres ont relevé qu'une nomination à titre temporaire n'est pas nécessairement une atteinte à l'indépendance des juges. À différents niveaux, dans le droit comparé, le statut des magistrats ne suscite aucune critique alors que leur mandat est d'une durée limitée, qu'il s'agisse d'un mandat de chef de corps voire de juge. Un membre de la commission qui connaît bien la matière a relevé que les membres de la Cour constitutionnelle en France, les magistrats siégeant à la Cour de justice des Communautés européennes ou encore à la Cour européenne des droits de l'homme, ne sont nommés qu'à temps. Cette circonstance a-t-il souligné, n'a pas justifié de critiques quant à leur indépendance et leur impartialité.

Les considérations de ce membre, relatives notamment à la conformité avec l'article 6 de la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'homme à propos des mandats temporaires, paraissent judicieuses. L'impartialité et l'indépendance du juge telles qu'elles sont prescrites par cet article 6 portent, a dit ce membre, sur la fonction du juge, qui consiste à rendre la justice; elles ne portent pas sur la durée ni sur la nature du mandat. L'intervenant a invoqué la jurisprudence de la cour. Certes, celle-ci requiert que le mandat ait une durée suffisante pour garantir l'indépendance du juge. Un système, dit-il, dans lequel les juges ne seraient nommés que pour une année ne remplirait pas cette condition. Mais, selon le nouveau régime défini par l'article 151, les juges sont nommés à vie et les chefs de corps sont désignés pour un terme de sept ans. Cette nouvelle disposition, dit-il, ne porte en rien atteinte à l'indépendance des juges et l'on peut considérer que cette appréciation a été suivie par la quasi-totalité des membres.

Le pouvoir d'enquête qui est attribué au Conseil supérieur de la justice a suscité quelques remarques au sein de la commission. On a tout d'abord souligné qu'il ne s'agit pas d'un pouvoir d'enquête comparable à celui du pouvoir judiciaire ni à celui d'une commission parlementaire d'enquête. On a pu parler de fonction *sui generis*. Le pouvoir d'enquête porte sur le fonctionnement de l'ordre judiciaire. Le Conseil supérieur de la justice n'a aucune compétence disciplinaire ou pénale.

Le premier ministre l'a rappelé, en réponse à un amendement déposé par M. Boutmans. Cet amendement entendait donner au Conseil supérieur de la justice une sorte de droit d'injonction qui conduirait à l'intentement d'actions disciplinaires ou d'actions pénales. Le premier ministre a estimé que l'amendement pouvait entraîner une confusion sur les diverses fonctions du Conseil supérieur de la justice.

Selon le premier ministre, une immixtion du Conseil supérieur de la justice dans la procédure disciplinaire ne paraît pas du tout indiquée. Il a ajouté qu'en cette matière, le ministre de la Justice s'est engagé à réformer en profondeur le droit disciplinaire. Cet amendement a été rejeté par neuf voix et une abstention.

Le rapport fait également état d'autres amendements qui ont été rejetés à une quasi-unanimité.

Je voudrais encore signaler que dans le texte néerlandais du rapport figure une erreur, plus précisément au quatrième alinéa de la page 18. Il y est écrit erronément que: «...het nieuwe artikel 151 van de Grondwet afbreuk mag doen aan de bevoegdheid van de kamer van inbeschuldigingstelling inzake het bevelen van de vervolging.» Il est évident qu'il faut lire: «...het nieuwe artikel 151 van de Grondwet *geen* afbreuk mag doen aan de bevoegdheid...» Le texte français, quant à lui, est parfaitement correct.

En conclusion, je voudrais dire combien je me réjouis à titre personnel de la réforme qui intervient. En 1996, les propositions de réforme s'étaient limitées à des modifications secondaires, par exemple la présentation des magistrats par les conseils provinciaux. La réforme actuelle va bien au-delà et je pense que nous sommes nombreux — particulièrement les membres de mon groupe — à nous réjouir de l'instauration d'un Conseil supérieur de la justice que nous appelons de nos vœux depuis longtemps, très exactement depuis dix ans.

Il est clair que cette réforme suscite ce qu'on peut appeler un choc culturel, et même un choc culturel profond. On peut le comprendre puisque la crainte de l'inconnu suscite toujours l'incertitude et même l'angoisse, particulièrement dans le contexte d'institutions qui sont marquées par la stabilité. Il faut faire preuve, à mon sens, de compréhension face à la réaction de certains membres du pouvoir judiciaire, mais il faut reconnaître que le gouvernement et le Parlement ont établi des contacts et qu'ils ont tenu compte, dans la discussion des diverses réformes actuellement en cours, de certaines propositions qui leur ont été faites. Il me paraît utile de le rappeler.

Il est clair aussi que la réussite de la réforme dépendra de la qualité des personnes qui siégeront notamment au sein du Conseil supérieur de la justice. La dynamique et le rayonnement de cette institution seront en effet fonction des personnes qui la composeront. Il faut donc espérer que les choix qui seront opérés permettront à cette institution d'une importance considérable de remplir les objectifs que le législateur entend lui assigner.

Pour terminer, je voudrais souligner la nécessité de maintenir la concertation avec les magistrats pour la mise en application de toutes les réformes. Depuis longtemps, le Sénat a joué ce rôle en établissant des contacts avec les magistrats et les chefs de corps. En effet, la commission de la Justice du Sénat a fréquemment été l'intermédiaire entre le pouvoir judiciaire et le pouvoir exécutif. En tout cas, ce dialogue devra être élargi pour réduire les incompréhensions. Il devra se perpétuer, se développer, mais dans le respect des compétences et des prérogatives constitutionnelles de chacun, respect qui doit être au cœur de toutes les initiatives et de tous les contacts. (*Applaudissements.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Goris.

De heer Goris (VLD). — Mijnheer de voorzitter, alvorens mijn uiteenzetting aan te vatten, feliciteer ik de rapporteur, de heer Lallemand, die door zijn ervaring als befaamd jurist en als voorzitter van de senaatscommissie voor de Justitie op een schitterende wijze verslag heeft uitgebracht.

Reeds in de jaren '80 werd duidelijk dat er iets schortte aan de werking van de justitie en de politie. Zowel kleine als grote misdrijven geraakten niet opgelost. Een schoolvoorbeeld hiervan zijn de moorden van de bende van Nijvel, waarvoor een parlementaire commissie werd aangewezen om het gerechtelijk onderzoek zelf te onderzoeken.

De rechterlijke macht, haar samenstelling en haar werking, vormen het voorwerp van kritiek en zelfs het mikpunt van regelrechte aanvallen. De procedures zijn te ingewikkeld, het aanvangen van een gerechtelijke procedure vergt veel tijd en geld, de taal van magistraten en advocaten is moeilijk te begrijpen en vele mensen zijn van oordeel dat de justitie machtigen en kapitaalkrachtigen bevoordeelt.

De polemiek rond politieke benoemingen, de tanende onafhankelijkheid en kwaliteit van de gerechtelijke macht en de trage en onefficiënte werking van het gerecht liggen aan de basis van het geschonden vertrouwen van de burger in het gerechtelijk apparaat.

Nog vóór de dramatische gebeurtenissen rond de vermoorde en vermiste kinderen, had de VLD een pakket drastische maatregelen uitgewerkt voor een grondige herstructurering en modernisering van politie en gerecht.

Het beleid bleef echter te lang doof en blind voor de dringende noodzakelijkheid van de hervormingen die uiteindelijk via de onderhandelingen tussen meerderheid en oppositie in de steigers zijn gezet.

Met de oprichting van de Hoge Raad voor de Justitie wordt de benoemingsprocedure van de rechters, raadsheren en leden van het openbaar ministerie gewijzigd. Aangezien deze benoemingsprocedure is vastgelegd in de Grondwet, moet ook de Grondwet worden gewijzigd.

Toen na de ontsnapping van Dutroux de dringende noodzakelijkheid van de hervormingen tot de regering was doorgedrongen, hebben vier oppositiepartijen — VLD, VU, PRL en FDF — zich bereid verklaard de regering bij te springen. Zo ontstond de Octopusgroep, die de hervormingen op het vlak van de politie en de justitie vaste vorm gaf.

Ik zal de aspecten van deze grondwetsherziening die de VLD het belangrijkste acht, op een rijtje zetten.

Terwijl het huidige artikel 151 essentieel betrekking heeft op de benoeming en de bevordering van bepaalde magistraten, heeft het nieuwe artikel een veel ruimere bedoeling. Het maakt een einde aan de gemengde voordrachten door respectievelijk de hoven en de politieke organen. Met deze nieuwe grondwettelijke regeling wil men tot volstrekt objectieve benoemingen en aanwijzingen komen. Voorts wordt het principe van het mandaat ingevoerd voor de uitoefening van de functie van korpschef. Tevens wordt de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht en het openbaar ministerie plechtig geponeerd, maar tegelijkertijd worden een vorm van externe controle en een evaluatie ingevoerd.

Verder wordt er een orgaan *sui generis* gecreëerd, namelijk de Hoge Raad voor de Justitie. De nieuwe Hoge Raad voor de Justitie zal in de toekomst de benoemingen en bevorderingen binnen de magistratuur voorbereiden. De minister van Justitie zal bij voordracht van een geschikte kandidaat over zeer weinig speelruimte beschikken en slechts mits een duidelijke motivering kunnen afwijken van het advies van de Hoge Raad. De bedoeling is de tot nu toe bestaande politisering van het gerechtelijk apparaat definitief uit de wereld te helpen.

Een grote nieuwigheid is de tijdelijkheid van de mandaten van de korpschefs, die managers worden met een beleidsplan. Dat zal ongetwijfeld een betere werking van de justitie voor gevolg hebben.

Ten slotte wordt in het kader van de responsabilisering van de magistratuur om de drie jaar een evaluatie ingevoerd, die betrekking heeft op de wijze van ambtsuitoefening en dus niet op het rechterlijk oordeel of de publieke vordering.

Deze bloemlezing van de belangrijkste aspecten van een van de meest ingrijpende hervormingen uit de Belgische rechtsgeschiedenis toont aan dat de wetgever, meer bepaald de Octopuspartijen, hun verantwoordelijkheid opnemen. De fractie van de Vlaamse Liberalen en Democraten zal deze herziening van artikel 151 van de Grondwet dan ook goedkeuren. (*Applaus.*)

M. le président. — La parole est à M. Foret.

M. Foret (PRL-FDF). — Monsieur le président, la révision de l'article 151 de la Constitution institue une réforme fondamentale au sens premier du terme: une réforme de fond d'une importance considérable. Premier pilier d'une ample réorganisation de la justice consacrée par les accords de l'Octopus, le texte dont nous débattons aujourd'hui est axé sur deux idées maîtresses qui m'inspirent les réflexions suivantes.

Le premier axe du nouvel article 151 est la consécration expresse d'un principe implicitement reconnu depuis la naissance de l'État belge: l'indépendance de la magistrature.

La Constitution de 1831 définissait déjà certains éléments structurels permettant aux magistrats d'exercer leur fonction en dehors de toute pression: nomination à vie, inamovibilité, traitement fixé par la loi. Aujourd'hui, par l'insertion expresse du principe même de l'indépendance de la magistrature dans la Constitution, il s'agit de renforcer et de consacrer sans ambiguïté une nécessité qui n'apparaissait jusqu'à présent que de manière indirecte.

Or, l'indépendance du juge est la clef de voûte de l'État de droit: seul un pouvoir judiciaire assuré d'être à l'abri de toute pression peut accomplir sereinement sa mission: appliquer le droit, dans toute son équité mais aussi dans toute sa sévérité, à tous les sujets de droit, qu'ils soient citoyens anonymes ou pouvoirs publics.

Ce principe de l'indépendance judiciaire est unanimement reconnu dans les pays démocratiques. Il est, par exemple, un élément central de la Convention européenne des droits de l'homme.

Je me réjouis donc que nous choissions de faire de ce principe une règle d'or et de lui accorder une place indiscutable dans notre État.

Le second axe de la proposition que nous étudions aujourd'hui est un corollaire du premier: la création d'un Conseil supérieur de la justice chargé du recrutement des magistrats et du contrôle externe des instances judiciaires, c'est-à-dire la mise en œuvre concrète du principe d'indépendance sur deux points importants.

Le Conseil supérieur est un organe *sui generis* qui ne relève et n'est placé sous la tutelle d'aucun des trois pouvoirs constitutionnellement organisés mais qui, par le fait de sa composition et de ses missions, est en contact avec chacun d'eux. Ce n'est donc pas une instance isolée, mais ce n'est pas non plus un organe soumis à l'autorité d'une quelconque hiérarchie. Disposant de sa légitimité propre, ce conseil fait, en réalité, le lien entre les citoyens, le Parlement, l'exécutif et le judiciaire. C'est là, à mon sens, son atout majeur: être au-dessus de la mêlée tout en en ressentant les élans. Il ne faut, en effet, pas imaginer que le conseil sera isolé de toute influence des différents milieux politiques ou judiciaires. Il lui appartiendra plutôt d'être le relais des diverses sensibilités, d'en faire la synthèse et le tri.

Le conseil se voit confier deux tâches: proposer au Roi les candidats à la nomination ou à la promotion en tant que magistrats et procéder au contrôle externe des instances judiciaires.

La nomination et la promotion des magistrats tout d'abord: le conseil devra garantir, par l'intermédiaire de son avis contraignant à l'égard du Roi, le recrutement des personnes les mieux à même d'exercer les fonctions de magistrats ou de chefs de corps. Pour ce faire, le conseil se référera à des portraits types qu'il aura préalablement établis. Les choix du conseil se feront donc sur une base objective.

Je n'ignore pas certaines craintes manifestées par d'éminents magistrats. Les représentants des juridictions supérieures — les cours d'appel et la Cour de cassation — se sont en effet inquiétés

de voir disparaître le système constitutionnel de présentation qui leur donnait la conviction de participer directement à l'organisation de leurs juridictions. Estimant que ces dernières seront moins représentées que d'autres au sein du conseil, ils craignaient que les nominations à ce niveau ne soient opérées par des personnes peu au fait du travail qui y est mené. Avec raison, leurs craintes ont été entendues et des mesures ont été prises pour les apaiser: ces juridictions rendront au conseil un avis préalable sur toute nomination ou promotion qui doit intervenir en leur sein. Le conseil ne pourra que bénéficier de ces informations dictées par l'expérience et cela sera, à mon sens, fort bénéfique.

Il m'apparaît que le Parlement a, sur ce point, apporté un bonus indéniable au texte qui lui avait été proposé.

D'autres remarques ont été formulées. Malgré leur importance, elles n'ont pas eu le même écho. Le problème soulevé était le suivant: il n'est ni sain ni souhaitable que la participation au conseil puisse éventuellement servir de tremplin injustifié pour une promotion. Or, une proximité trop grande des membres du conseil pourrait laisser craindre d'éventuelles tentations de passe droit en vue d'une promotion. Ne fallait-il pas dès lors imposer aux membres du conseil issus de la magistrature un délai de viduité pendant lequel, après la cessation de leurs fonctions au sein du conseil, toute promotion leur serait impossible? Le texte n'a pas été adapté spécialement sur ce point, mais je ne suis pas sûr que les réponses fournies pour refuser les adaptations souhaitées soient entièrement satisfaisantes.

Enfin, certains juristes ont émis des doutes quant à la constitutionnalité des mandats temporaires appliqués aux chefs de corps actuellement en place. Pour certains, la révision de l'article 151 induit une révision implicite de l'article 152 de la Constitution. La question, très technique sur le plan juridique, reste controversée et ce n'est pas le lieu de reproduire ici les arguments développés par les uns et les autres.

Permettez-moi, cependant de regretter que, vu la gravité des remarques formulées — à savoir, une révision d'un article constitutionnel sans respect de la procédure constitutionnelle adéquate — les raisons du choix opéré n'aient pas été mieux justifiées juridiquement.

Le contrôle externe est la seconde mission confiée par la constitution au Conseil supérieur de la justice.

Si la justice doit être indépendante, elle reste néanmoins un élément de l'organisation de l'État: elle doit donc s'y intégrer et, comme toute autre institution, rendre compte de son fonctionnement dans sa globalité. C'est la consécration d'un contrôle externe. Trouver un juste équilibre entre contrôle et indépendance est évidemment un exercice difficile. J'ai pourtant la conviction que le système mis en place réussit cette délicate synthèse.

D'une part, le conseil est, dans son fonctionnement, autonome à l'égard des trois pouvoirs constitutionnels. Cependant, par sa composition, il est en contact direct avec chacun d'eux. Son contrôle sera donc le contrôle de tous.

D'autre part, les limites de ce contrôle externe ont été clairement définies par l'article 151. Pas question d'interférer d'aucune manière dans les décisions de justice où la liberté et l'indépendance du juge restent totales. C'est sur le fonctionnement global de l'institution judiciaire perçue comme ensemble que portera le contrôle: généralité et abstraction seront donc les maîtres mots de l'intervention du conseil.

Monsieur le premier ministre, c'est une réforme ambitieuse et attendue qui est soumise à notre vote aujourd'hui. Le 28 mai dernier, à cette tribune, lors de la discussion portant sur les décisions de principe arrêtées par les négociations Octopus, j'avais exposé que notre responsabilité de parlementaires serait de concrétiser ces principes dans des textes constitutionnels et législatifs fouillés et détaillés, et qu'un minutieux travail juridique et légistique nous attendait au sein de nos assemblées parlementaires pour traduire en règles applicables les accords de principe intervenus.

Je suis aujourd'hui heureux de voir aboutir la première avancée significative vers la nouvelle justice que nos concitoyens ont appelées de leurs vœux une justice plus efficace et plus transparente.

Il va s'en dire que le groupe PRL-FDF votera en faveur de cette modification de la Constitution. Je tiens à cet égard à vous faire part de notre satisfaction car, une fois n'est pas coutume, nous avons pu — dans cette matière et dans quelques autres — transcender les traditionnels clivages entre majorité et opposition. Nous nous réjouissons donc de l'aboutissement de cet accord conclu par huit formations politiques. Il permettra d'améliorer de manière substantielle le fonctionnement de la justice de notre royaume. (*Applaudissements.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Vandenberghe.

De heer Vandenberghe (CVP). — Mijnheer de voorzitter, ik wil mijn uiteenzetting aanvangen met de rapporteur te danken voor het uitstekend verslag. Ik zou een citaat willen aanhalen. «De gebeurtenissen gaan snel. De mensen volgen hun tempo en gaan het af en toe zelfs vooraf. In deze tijd, algemener en spoediger ingelicht, willen zij zich niet neerleggen bij gearzel en vertragingen in de aanpassing van instellingen. Zij verlangen duidelijkheid en streven naar efficiëntie. Zoals de eerste voorzitter Aydalot op de zitting van het Franse Hof van Cassatie zegde: de tijd is voorbij dat de rechter dode antwoorden op levende vragen kan geven. Een ruime en grondige hervorming van de Justitie is noodzakelijk als men wil dat zij haar opdracht volledig kan vervullen. (...) Laten we goed opletten, Mijne Heren, wat ons betreft, dat de werking van de Justitie, daar waar zij van doorslaggevende betekenis is, door de loop der gebeurtenissen niet achterhaald wordt.»

Dit waren de woorden die de eminente toenmalige procureur-generaal bij het Hof van Cassatie, de heer Ganshof van der Meersch, 25 jaar geleden, uitsprak tijdens zijn mercuriale op de plechtige zitting van 3 september 1973. Over het al dan niet profetische karakter van deze bewoordingen wil ik mij niet uitspreken, maar deze uitspraak toont wel aan dat justitie in een veranderende samenleving niet kan overleven zonder zich aan te passen aan de gewijzigde omstandigheden.

De herziening van artikel 151 van de Grondwet, dat sinds 1831 bijna niet werd gewijzigd, mag als een historische gebeurtenis worden beschouwd. In het voorliggend ontwerp wordt artikel 151 van de Grondwet volledig herschreven en herschapen tot een van de grondvesten waarop de herstructurering van de justitie moet worden gebaseerd.

Nogmaals uitweiden over de noodzakelijke hervorming van de justitie is overbodig. Wel belangrijk is dat de nieuwe regeling, in tegenstelling tot wat soms wordt voorgehouden, niet hals over kop is tot stand gekomen. De gebeurtenissen van de afgelopen jaren hebben ontegensprekelijk hun stempel gedrukt op de hervormingen, zeker wat de snelheid en de eensgezindheid waarmee ze worden doorgevoerd, betreft. Deze gebeurtenissen kunnen nochtans niet worden beschouwd als het beginpunt van waaruit de huidige hervormingen zijn gegroeid.

Alhoewel we vandaag voor een historische gebeurtenis staan, zouden we de geschiedenis geweld aandoen mochten we de in het verleden reeds gerealiseerde initiatieven ontkennen. In dit verband kan worden verwezen naar het door de wet van 18 juli 1991 opgerichte Wervingscollege voor de magistratuur, dat op het ogenblik de examens organiseert die toegang verlenen tot het ambt van magistraat. Deze evolutie, die in de richting gaat van geobjectiveerde benoemingen, wordt thans verdergezet door de oprichting van een Hoge Raad voor de Justitie.

Daarenboven werd het debat over de herziening van artikel 151 van de Grondwet langdurig voorbereid. Zowel in de Kamer als in de Senaat vond een uitvoerige studie plaats. De Kamer heeft daarnaast ook een reeks hoorzittingen georganiseerd. Voorts hebben de werkzaamheden van de onderzoekscommissie naar de Bende van Nijvel in de Kamer en de onderzoekscommissie naar de Georganiseerde Criminaliteit in de Senaat bijgedragen tot de rijping van het probleem.

Nochtans stuit deze hervorming op enig verzet en tegenkanting in sommige geledingen van de magistratuur. Zonder de argumenten van de tegenstanders te kunnen bijvallen, kan ik toch begrip opbrengen voor sommige reacties. Zoals collega Lallemand reeds heeft beklemdoond, beleeft de magistratuur vandaag een cultuurschok. De gerechtelijke molen heeft meer dan 160 jaar lang op een

nagenoeg identieke wijze het koren gemalen. Daardoor is onvermijdelijk de indruk ontstaan dat de afwezigheid van verandering in de natuur der dingen ligt. Het breken met gebruiken roept steeds vragen en reacties op, soms zelfs persoonlijk verzet. Niet iedere verandering is noodzakelijk een verbetering. Het formuleren van kritische vragen is echter een kenmerk van een democratische samenleving.

Misschien is het goed onze eigen houding ten aanzien van veranderingen in de werking van het Parlement of in het statuut van parlementslid eens kritisch onder de loep te nemen. We onthouden te evenmin altijd met een goed gemoed.

Het komt er nu op aan de bezwaren die werden geformuleerd, ernstig te onderzoeken en er zo objectief mogelijk op te reageren met een gemotiveerd antwoord.

Over de scheiding der machten is er veel te doen. Reeds in 1690 formuleerde John Locke in zijn *On Civil Government* het beginsel van de scheiding der machten. Dit 300 jaar oude beginsel vormt ongetwijfeld het onaantastbare fundament van de rechtsstaat. Opdat het recht echter een levende werkelijkheid zou zijn, dat wordt toegepast op de omstandigheden van het ogenblik, moet aan het beginsel van de scheiding der machten een actuele interpretatie worden gegeven, zoals het Europees Hof voor de Rechten van de Mens ons steevast voorhoudt. De scheiding der machten impliceert ongetwijfeld het respect voor de autonomie van elk der machten, maar veronderstelt tevens een behoorlijke samenwerking bij het bewerkstelligen van de rechtsstaat. In een rechtsstaat houden de drie machten elkaar immers in evenwicht. De wetgevende macht heeft een wetgevende opdracht en de uitvoerende macht moet de vereiste middelen ter beschikking stellen van de rechterlijke macht opdat deze haar opdracht zou kunnen uitvoeren, te weten, in onafhankelijkheid recht spreken.

Volgens sommigen zou de hervorming de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht in het gedrang kunnen brengen. Zoals collega Lallemand in zijn verslag aangeeft, heeft de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht betrekking op de functie van het rechtspreken, maar niet op de organisatie van de rechterlijke macht of haar geledingen, noch op de bescherming van bepaalde privileges. De onafhankelijkheid mag niet het beginsel zijn waarachter men zich schuilt om het falen van de werking te verdoezelen. De onafhankelijkheid heeft enkel betrekking op de rechtsprekende functie, zoals uitdrukkelijk bepaald in artikel 8 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens.

Voor zover geen afbreuk wordt gedaan aan de rechtsprekende functie van de rechter, belet bijgevolg geen enkele bepaling dat binnen de hoven en de rechtbanken bijvoorbeeld aandacht wordt besteed aan het managementsbeleid. Het idee dat het organiseren van het rechtsprekend gebeuren andere dan juridische bekwaamheden vereist, een idee dat thans in het ontwerp wordt voorgesteld, is geenszins strijdig met het beginsel van de scheiding der machten. Integendeel, de rechterlijke macht kan maar ten volle haar specifieke, onafhankelijke rol vervullen indien zij op adequate wijze wordt georganiseerd en «gerund». De gebeurtenissen van de afgelopen dagen hebben dit nogmaals duidelijk gemaakt. De onafhankelijkheid van de rechterlijke macht is met andere woorden ongetwijfeld een noodzakelijke, maar geen voldoende voorwaarde voor de goede werking van de rechterlijke macht.

Het idee dat er in de hoven en in de rechtbanken nood is aan management is al evenmin recentelijk in de geesten van de politici ontstaan. Het volstaat hier te verwijzen naar het federale regeerakkoord, waarin we, in het hoofdstuk VI, 2, het volgende lezen: «Maatregelen zullen worden uitgewerkt inzake (...) een betere werking van de rechtscollèges. Kwalitatieve en managementgerichte maatregelen dienen te worden genomen. Gelet op de onafhankelijkheid van het recht draagt zij de eerste verantwoordelijkheid voor het goed functioneren ervan.»

Naast deze algemene beschouwingen zou ik enkele bedenkingen willen formuleren aangaande het zeer belangrijke ontwerp ter wijziging van het artikel 151 van de Grondwet. Verschillende sprekers hebben reeds beklemtoond dat paragraaf 1 van het nieuwe artikel 151 van de Grondwet onafhankelijkheid waarborgt van de rechters in hun rechtsprekende bevoegdheid en van het openbaar ministerie bij de individuele opsporing en vervol-

ging. Er mag geen inmenging zijn van buitenaf in de maatschappelijke functie die de rechters en de ambtenaren van het openbaar ministerie vervullen, respectievelijk het rechtspreken en het opsporen en vervolgen. Dit inmengingsverbod geldt evenzeer voor de Hoge Raad voor de Justitie die wordt opgericht, zoals uitdrukkelijk gesteld in het eerste lid van paragraaf 2 van het nieuwe artikel 151 van de Grondwet. De eerste paragraaf van artikel 151 is van uitzonderlijk belang. Hij vertaalt de grenzen die voortvloeien uit het beginsel van de scheiding der machten.

De tweede paragraaf van artikel 151 betreft de Hoge Raad voor de Justitie. Die raad dient te worden beschouwd als een orgaan *sui generis* dat losstaat van de traditionele machten. De gemengde samenstelling van de Hoge Raad, bestaande uit magistraten en niet-magistraten, toont dat duidelijk aan. Een dergelijke samenstelling zal de mogelijke kwalen die men onderkent in het benoemingsbeleid, namelijk corporatisme en politisering, moeten uitsluiten.

De Hoge Raad heeft tot taak te waken over de goede werking van de rechterlijke macht, zonder evenwel afbreuk te doen aan de onafhankelijkheid ervan.

Een eerste deel van die opdracht houdt verband met de kwaliteit van de rechter of van de ambtenaar van het openbaar ministerie. Die opdracht wordt uitgeoefend door de benoemings- en aanwijzingscommissie.

De Hoge Raad wordt belast met het organiseren van de examens die toegang verlenen tot de magistratuur. Hij neemt als het ware de fakkel over van het huidige wervingscollege.

Vervolgens zal de Hoge Raad, in tegenstelling tot het wervingscollege, tevens de kandidaten voor benoeming tot rechter, tot ambtenaar van het openbaar ministerie of voor aanwijzing in de functie van korpschef voordragen. Hij zal dit moeten doen na afweging van de bekwaamheid en de geschiktheid van de kandidaten. Bovendien is voor deze voordracht een tweederde meerderheid vereist en moet ze uitdrukkelijk worden gemotiveerd. De minister zal de voordracht enkel kunnen weigeren op de wijze bepaald door de wet en mits motivering.

De combinatie van al deze regels zorgt er ontegensprekelijk voor dat voortaan enkel nog de meest geschikte kandidaat, althans naar het oordeel van hen die het kunnen beoordelen, voor het openstaand ambt kan en zal worden benoemd, bevoorordert of aangewezen. Hoe logisch dat ook lijkt, het is een belangrijke verwezenlijking. De wijze waarop wordt benoemd is niet alleen belangrijk voor de goede werking van de justitie, maar ook voor de geloofwaardigheid van de magistratuur. Wie het ambt van rechter uitoefent, moet nog steeds over een zeker persoonlijk en maatschappelijk prestige in de positieve zin van het woord beschikken. Dat kan enkel worden bereikt als de benoeming of de aanwijzing wordt gelegitimeerd door objectieve elementen die de bekwaamheid en de geschiktheid voor het ambt aantonen.

Positief is eveneens dat de Hoge Raad ook bevoegd wordt voor de vorming van de magistraten. In dat verband dringen we overigens aan op een snelle oprichting van de geplande «magistratenschool».

Het andere deel van de bevoegdheden van de Hoge Raad voor de Justitie wordt uitgeoefend door de advies- en onderzoekscommissie en houdt verband met de kwaliteit van de werking van het gerechtelijk apparaat. In de goede werking staat de figuur van de korpschef centraal. Die functie is niet langer meer een soort eremandaat voor iemand die bijna aan het einde van zijn carrière is gekomen, maar wordt een werkelijke managementfunctie. De korpschef draagt verantwoordelijkheid voor het reilen en zeilen van «zijn» hof, rechtbank of parket. Hij wordt aangewezen door de benoemings- en aanwijzingscommissie op basis van het functieprofiel dat wordt opgesteld door de advies- en onderzoekscommissie. Hier is met andere woorden voorzien in een dubbele waarborg. Niet alleen wordt een bekwame kandidaat aangewezen, hij beschikt bovenal over de kwaliteiten die in concreto vereist zijn om de functie die vacant is op een behoorlijke wijze te kunnen uitoefenen. Door de tijdelijkheid van het mandaat zal degene die ermee belast is, steeds beschikken over voldoende motivatie, inzet en een frisse kijk. Dat is voor het vervullen van de cruciale en niet te onderschatten taak van korpschef een absolute noodzaak.

Sommige collega's hebben reeds gewezen op de kritiek dat deze tijdelijkheid afbreuk doet aan de onafhankelijkheid van de rechter. Uit het verslag en uit de besprekingen in de commissie voor de Institutionele Aangelegenheden blijkt dat voor deze kritiek geen juridische argumenten aanwezig zijn. Het meest overtuigende voorbeeld zijn mijns inziens de rechters van het Europees Hof van Justitie te Luxemburg en van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens te Straatsburg. Zij worden benoemd voor een periode van zes jaar, die verlengbaar is. Niemand vindt dat deze benoeming voor een periode van zes jaar afbreuk doet aan de onpartijdigheid en onafhankelijkheid van hun rechterlijke macht. We kunnen ook naar onze eigen rechtsorde verwijzen, waarin de benoeming tot onderzoeksrechter of jeugdrechter eveneens in de tijd beperkt is.

Een ander element dat de goede werking van de rechterlijke macht ongetwijfeld ten goede zal komen, is de creatie van een externe controle met inbegrip van de doorlichting, maar zonder de behandeling van concrete dossiers. De Hoge Raad zal adviezen kunnen geven voor de algemene werking en organisatie van de rechterlijke orde, zal kunnen toezien op het gebruik van de interne controlemiddelen, zal deze bevorderen en zal klachten kunnen ontvangen of een onderzoek instellen naar de werking van de rechterlijke orde. De afwezigheid van een tuchtrechtelijke of strafrechtelijke bevoegdheid toont opnieuw aan dat de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht wordt gerespecteerd.

Samenvattend kunnen we zeggen dat de opdrachten die aan de Hoge Raad voor de Justitie worden gegeven moeten zorgen voor een kwaliteitsvolle en burger vriendelijke werking van de justitie.

Een laatste punt dat nog moet worden onderstreept is dat paragraaf 6 van artikel 151 van de Grondwet, voorziet in een periodieke evaluatie van de magistraten. Ook dit is een nieuwe, belangrijke evolutie. In het bedrijfsleven en aan de universiteit mag dit dan al de gewone gang van zaken zijn, in de magistratuur is dit zeker nog niet evident. Ook hier dient rekening te worden gehouden met de vereiste onafhankelijkheid van de rechter. De evaluatie kan dan ook geen betrekking hebben op de inhoud van de rechterlijke uitspraak of van de beslissing van de procureur des Konings inzake de individuele vervolgingen.

Artikel 151 van de Grondwet is ongetwijfeld een belangrijke heraanleg van de fundamentele waarop de goede werking van de rechtsstaat moet steunen. Niet het einde van de rechtsstaat is daarmee in zicht, maar wel de voorwaarden voor een wederopstanding.

Het herwinnen van het vertrouwen in de justitie kan enkel maar geschieden in de praktijk, in de feiten op het terrein, dit wil zeggen door de realisatie van een kwaliteitsvolle en burger vriendelijke werking van het gerechtelijk apparaat. De bouwstenen daartoe worden thans aangereikt.

Wellicht zullen deze stenen, evenzeer als dit het geval was met de Grondwet van 1831, door de tand des tijds worden aangetast. Moderne geschiedenis moet immers, zoals Golda Meïr ooit zei, met een potlood worden geschreven. Desalniettemin wordt vandaag een nieuwe weg ingeslagen, die vorm zal krijgen in de 21e eeuw en de noodzakelijke rust in het justitiële leven kan brengen. Ik hoop dat deze nieuwe weg in de praktijk kan worden bewandeld met eenzelfde eensgezindheid als waarmee hij werd aangelegd. Voor de Senaat blijft een belangrijke rol weggelegd. Hij zal immers de externe vertegenwoordigers in de Hoge Raad voor de Justitie moeten aanduiden. De Senaat, die reeds in vele materies bicameraal bevoegd is voor justitie, zal dus voor de toekomstige justitionele politiek een eminente rol blijven spelen. Dit geeft hem een grote verantwoordelijkheid bij de keuze van de leden van de Hoge Raad voor de Justitie waarbij hij zich moet laten leiden door objectieve criteria, zodat de Hoge Raad zijn opgedragen taak kan realiseren.

Met de goedkeuring van het ontwerp geeft het Parlement invulling aan zijn plicht de fundamentele voor een goedwerkende rechtsstaat te leggen. Ik twijfel er dan ook niet aan dat de rechterlijke macht, in loyaleit ten aanzien van de democratie, met overtuiging zal meewerken aan het welslagen van de hervormingen. In een democratie is het evident dat de diverse machten kritisch staan tegenover elkaar of zelfs van mening verschillen zonder dat dit, eenmaal de beslissing volgens de beginselen van de rechtsstaat zijn

genomen, de efficiëntie en de verantwoordelijkheidszin van de rechterlijke macht kan beïnvloeden. De CVP-senaatsfractie is trouwens van oordeel dat het herstel van het vertrouwen in de justitie gepaard moet gaan met het geloofwaardig herstel van het gezag van de rechterlijke macht. Daartoe moeten, in het kader van het Octopusakkoord, nog een hele reeks bijkomende maatregelen worden genomen. De CVP-fractie is dan ook blij vandaag te kunnen instemmen met de voorliggende tekst. (*Applaus.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Erdman.

De heer Erdman (SP). — Mijnheer de voorzitter, in de eerste plaats feliciteer ik de rapporteur, de heer Lallemand, voor zijn degelijk verslag, dat in zeer moeilijke omstandigheden tot stand kwam, maar dat hij hier op een schitterende manier naar voren heeft gebracht.

Het is voor de Senaat zeer frustrerend dat hij dit grondwetsartikel slechts in tweede orde kan bespreken. Het is echter evengoed frustrerend dat zo weinig senatoren vandaag aan de bespreking deel nemen.

De heer Vandenberghe (CVP). — Het belangrijkste is onze frustraties onder controle te houden, mijnheer Erdman.

De heer Erdman (SP). — In die situatie doen we er goed aan de langdurige besprekingen in de Kamer en de daaruit voortgekomen stukken, waarin alle aspecten van dit artikel worden ontleed, te beschouwen als een geïntegreerd onderdeel van het verslag van de rapporteur.

Aan de andere kant is het natuurlijk juist dat dit grondwetsartikel niet los kan worden gelezen van de uitvoeringswet die reeds in de Kamer wordt besproken. Ook daarom is het totaal verkeerd het werk van de wetgever en van de grondwetgever te blijven bekritisseren aan de hand van geïsoleerde, vaak zelfs onafgewerkte teksten, zonder oog te hebben voor het geheel.

In mijn inleiding wil ik nog een tweede bedenking maken. Het is bijzonder eigenaardig dat degenen die reeds jaren voor de gerechtelijke wereld een nieuwe structuur vragen, maar eigenlijk vooral veel meer middelen willen bij de confrontatie met de nu voorgestelde nieuwe structuur, waarmee de justitie de 21e eeuw wordt binnengeloodsd, plots opschrikken en toch weer vervallen in de vastgeankerde, zeg maar vastgeroeste gewoonten, die zij als de enige basis voor een goede werking van de justitie blijven verdedigen.

Het ontwerp tot herziening van dit grondwetsartikel is nochtans niet zo maar uit de lucht komen vallen. De constituanten heeft toch niet zo maar aan de grondwetgever de opdracht gegeven om artikel 151 te herzien. Hierover werden toch niet zo maar gedurende tientallen jaren discussies gevoerd. De verschillende onderzoekscommissies kwamen in de loop van hun werkzaamheden telkens opnieuw tot de conclusie dat hervormingen noodzakelijk zijn. Ondanks al dat denkwerk blijven sommigen erop hopen dat zij een debat over de grond van de zaak opnieuw kunnen uitstellen, zodat zij zich in de huidige situatie kunnen blijven vermeien. Zoals gezegd is het al ten overvloede duidelijk geworden dat de huidige situatie op geen enkele manier een afdoend antwoord biedt op de hedendaagse problematiek.

Wij moeten vandaag een nieuw vertrouwen geven aan de justitie. Dat is onze essentiële opdracht. Dit is alleen mogelijk als we de justitie een nieuwe structuur en een nieuw gelaat geven en als we ons tegelijkertijd van de medewerking verzekeren van de mannen en vrouwen die deze structuren zullen invullen. Zij zullen immers deze structuren moeten bezielen en met geestdrift verdedigen. Zij zullen zich moeten inleven in een nieuwe benadering van de justitie. Daarom is het zo belangrijk dat bij deze structuurhervorming de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht als een constitutioneel principe wordt verdedigd. Tot nu toe aanvaardde iedereen die onafhankelijkheid als een basisconcept van onze rechtsstaat. Toch was dit nooit grondwettelijk vastgelegd. Precies daarom is het een goede zaak dat de verschillende rol van de rechterlijke en de uitvoerende macht en hun onderlinge verhoudingen duidelijk worden beschreven, net zoals we dit hebben gedaan in de wet op de oprichting van het college van procureurs-generaal.

Daar was het juist de bedoeling de onafhankelijkheid te verzekeren in de relaties tussen de leden van het openbaar ministerie wat betreft de hen opgedragen taken en de minister van Justitie wat betreft de voor hem voorbehouden domeinen. Daarom is het goed dat in de Grondwet wordt vastgelegd dat de minister van Justitie enkel een positief injunctierecht heeft. Wij wensen voor de toekomst duidelijk te maken dat er in ons staatsbestel, in onze rechtsstaat, geen sprake kan zijn van een negatieve injunctie in de relaties tussen het gerechtelijk apparaat en de minister van Justitie.

Tijdens de besprekingen in de commissie werd er de aandacht op gevestigd dat artikel 51 toch wel een zeer lang uitgesponnen artikel is, dat er heel veel constitutioneel is in vastgelegd. Niettegenstaande door de Hoge Raad voor de Justitie in het vooruitzicht is gesteld dat er bij bijzondere wet nog bijkomende bevoegdheden kunnen worden toegekend, werd toch gekozen voor het constitutioneel vastleggen van de nieuwe verhoudingen. Zowel de samenstelling als de bevoegdheden van de Hoge Raad voor de Justitie worden nauwkeurig omschreven. Zo is van bij het begin duidelijk wat de grondwetgever precies heeft bedoeld en wat de basis zal zijn van de rechtsstaat. Zoals de heer Vandenberghe zo-even heeft onderstreept, heeft de Senaat de bijzondere opdracht te waken over de goede werking van de eerste Hoge Raad voor de Justitie. Nadien moet de evolutie worden opgevolgd. Ook bij de verdere uitbouw van de raad, moet de Senaat aandacht hebben voor zijn opdracht die hij trouwens uitstekend heeft vervuld met betrekking tot de huidige wervingscolleges. De Senaat heeft de samenstelling daarvan telkens moeten bekrachtigen en na de evaluatie van de betrokken leden heeft hij telkens vastgesteld dat een uitstekende keuze werd gemaakt. De leden werden trouwens altijd in hun mandaat herbevestigd.

De benoemingsprocedure zal voortaan duidelijk zijn. Reeds lang wordt de mogelijke politieke invloed bij de benoemingen in het gerechtelijk apparaat gehekeld. De Hoge Raad voor de Justitie en de nieuwe onderlinge verhoudingen tussen deze Raad en de minister van Justitie moeten de politieke invloed definitief afbakenen zodat de benoemingen zo objectief mogelijk zullen gebeuren. Sedert het invoeren van de wet van 1991, is op het terrein reeds een opmerkelijke verbetering waar te nemen. Zo moet het in de toekomst ook blijven. De kandidaten voor de justitie zullen noodzakelijkerwijze — maar dat kan ook aan de hand van objectieve beoordelingscriteria gebeuren — alle stromingen in de maatschappij moeten weerspiegelen.

Wij kennen de kritieken op het terrein op de zeer korte mandaten voor de korpschefs. Het ging inderdaad vaak om een bekroning van een vruchtbare carrière waarbij de korpschefs niet altijd beantwoordden aan de vandaag zo noodzakelijke managementvereisten. Ik weet dat sommigen van oordeel zijn dat voorzitters of eerste voorzitters absoluut geen managers moeten zijn, maar een rechtsprekende functie moeten uitoefenen. Dit neemt niet weg dat zij als hoofd van een korps een zware verantwoordelijkheid dragen. Die kwaliteit zal bij de voorstellen van de Hoge Raad, zowel bij benoemingen als bij het toekennen van tijdelijke mandaten, aan bod komen bij de verticalisering van de parketten en bij een eventuele taalregeling voor de magistraten in het Brussels.

Ook de evaluatie door en de eventuele ombudsfunctie van de Hoge Raad zijn essentiële elementen. Er wordt duidelijk gesteld dat de Hoge Raad geen tuchtrechtelijke of strafrechtelijke bevoegdheid heeft. Dit neemt echter niet weg dat de herziening van het tuchtrecht op basis van deze elementen en andere bepalingen in het kader van het Octopusakkoord, zoals die met betrekking tot de vlakke loopbaan, voor de SP een essentieel punt is bij de nieuwe benadering. De Hoge Raad zal weliswaar geen tuchtrechtelijke of strafrechtelijke bevoegdheid hebben, maar zal wel bevoegd zijn om de klachten van het grote publiek met betrekking tot de werking van het gerecht te ontvangen en op te volgen. Sommigen hebben smalend gezegd dat de Hoge Raad slechts een postbus zal zijn en dat de opvolging van de klachten aan zijn aandacht zal ontsnappen. Dit is fout. In de tekst staat immers zeer duidelijk «het opvolgen van klachten». Het is een fundamenteel element bij het herstel van het vertrouwen in het gerecht. De rechtsonderhorigen, de burgers, kunnen op deze manier een afdoend antwoord op hun klachten krijgen.

Dan is er de externe audit van het gerechtelijk apparaat. De minister van Justitie heeft reeds bepaalde parketten laten doorlichten. Toen deze audits aanleiding gaven tot een fundamentele kritiek op de werking van de betrokken parketten heeft dit in sommige gevallen tot een paniecreactie geleid; de Hoge Raad zal het instellen van een onderzoek naar de werking van de rechtelijke orde aan haar eigenlijke opdrachten moeten koppelen. Wanneer de Hoge Raad wordt gevraagd om standaardprofielen voor de aan te stellen korpschefs uit te tekenen, dan zal hij zich moeten baseren op de informatie van de externe audits.

De modernisering van het gerechtelijk apparaat aan de vooravond van een nieuw millennium zal ongetwijfeld gepaard gaan met een aanpassing aan nieuwe methodes en met herstructureringen. De structuur van het gerechtelijk apparaat moet niet alleen worden geëvalueerd, maar ook worden gewijzigd.

Deze hervorming is, ondanks de kritiek en de pogingen om de hervorming tegen te werken, een fundamentele stap in de goede richting. Als deze hervorming wordt gerealiseerd, zal er zeker een nieuwe wind waaien door het oude huis van Justitie. Ik heb altijd beweerd dat bij het openen van de ramen van het huis van Justitie sommigen koude rillingen zullen krijgen bij het horen van het woord vernieuwing, terwijl anderen een nieuwe adem zullen vinden. Laten we hopen dat velen de gerechtelijke werking nieuw leven in blazen zodat de bevolking haar vertrouwen in de justitie kan herwinnen. Justitie is immers één van de noodzakelijke pijlers bij de vrijwaring van de democratische rechtsstaat.

M. le président. — La parole est à M. Nothomb.

M. Nothomb (PSC). — Monsieur le président, l'article 151 de la Constitution est le premier texte que le Sénat examine en séance plénière dans le cadre de la réforme de la justice.

Depuis 1830 aucun article constitutionnel relatif au pouvoir judiciaire, à l'exception de celui concernant l'éméritat, n'a fait l'objet d'une révision constitutionnelle. Or, la fonction de la justice n'est plus celle du 19e siècle. D'abord, parce que la justice est de plus en plus sollicitée, en raison de la multiplication des conflits non autrement résolus dans une société de plus en plus complexe.

L'emprise du juge sur l'activité économique et sociale, sur les relations entre les individus et l'État, sur les pouvoirs publics eux-mêmes ne cessent de croître.

Garapon écrit très justement que «le lieu symbolique de la démocratie émigre silencieusement de l'État vers la Justice». Mais la justice évolue également en raison de la multiplication des normes, laquelle provoque sans doute ce qu'on a appelé délicatement l'estompement de la norme; nous avons pu observer cet estompement à la suite des drames sociaux qui sont à l'origine de la marche blanche. L'inflation législative oblige aussi à cette évolution; elle s'accompagne, paradoxalement peut-être, d'une obscurité des lois et d'une imprécision laissant aux juges un pouvoir d'appréciation important.

Face à cette évolution de la fonction du juge, le pouvoir judiciaire doit lui-même évoluer, s'il veut rester un service aux citoyens.

La révision de l'article 151 de la Constitution constitue à cet égard, une réforme fondamentale, négociée au sein d'une coalition de huit partis, tant de la majorité que de l'opposition.

La création du Conseil supérieur de la justice n'est pas une réforme précipitée. Dès 1960, l'idée d'un Conseil supérieur de la justice avait été évoquée et avait même été concrétisée dans plusieurs propositions de loi dont l'une émanait du PSC.

Dans son Conseil général sur la justice et la police, de novembre 1996, donc au moment où l'émotion était vive, le PSC avait à nouveau prôné la création d'un Conseil supérieur de la justice. Nous y voilà, comme souvent, deux ans plus tard, après moult concertations et recherches; nos propositions se retrouvent très largement dans le consensus final.

Pourquoi ce Conseil supérieur et quelles missions lui attribue l'article 151 que nous allons voter? Une première fonction concerne l'accès à la magistrature et l'objectivation des nominations et des promotions. La loi du 18 juillet 1991 dite «loi Wathe-

let» avait déjà élaboré une procédure d'objectivation des nominations puisqu'elle avait institué un concours ou un examen pour l'accès à la magistrature.

La révision de l'article 151 de la Constitution va plus loin. Le Roi garde le pouvoir de nommer et de promouvoir, mais son pouvoir devient limité dans la mesure où il s'exerce sur la base d'une présentation faite par le Conseil supérieur de la justice à la majorité des deux tiers.

L'objectivation des nominations et des promotions est essentielle et fondamentale si l'on veut une magistrature de qualité. Mais une telle magistrature implique également une responsabilisation plus visible des chefs de corps. Ceux-ci doivent non seulement rester des hommes de loi mais aussi devenir des organisateurs de leur juridiction, donc des personnes dont on exige des capacités de gestion. Au moment où ces chefs de corps postulent, ils devront déposer un plan de gestion sur la manière dont ils envisagent l'exercice de leur fonction et leur désignation sera valable pour un mandat à durée déterminée. Ce dernier point est sans doute la réforme qui, jusqu'à présent, a donné lieu aux plus nombreuses réactions.

Ces réactions arguent d'une violation de l'article 152 de la Constitution selon lequel les juges sont nommés à vie et aucun juge ne peut être privé de sa place ni suspendu que par un jugement.

La réforme ne compromet toutefois en rien la nomination à vie des magistrats. Elle procède uniquement à un découplage entre la nomination dans l'exercice de la fonction de juge et la responsabilité de chef de corps.

À l'heure actuelle, certains mandats sont déjà temporaires sans qu'on ait invoqué la violation de cet article 152 de la Constitution. Il en est ainsi de la fonction de juge d'instruction, de juge des saisies et de juge de la jeunesse.

Sans doute ces réactions témoignent-elles surtout également d'une inquiétude face à l'ampleur des réformes envisagées. Il est normal qu'à l'occasion de grands changements, un certain émoi se manifeste dans le monde judiciaire et dans celui des magistrats. Il est aussi heureux de constater que, parallèlement, les intéressés ont déclaré qu'ils appliqueraient loyalement la réforme lorsqu'elle serait adoptée.

La responsabilisation des chefs de corps telle qu'elle a été introduite est nécessaire si l'on veut impulser une véritable culture d'entreprise et une dynamique interne à la magistrature.

Une deuxième fonction essentielle du Conseil supérieur de la justice est l'exercice d'un contrôle externe sur le bon fonctionnement de l'organisation judiciaire.

Les différentes formes de contrôle externes prévues comportent le droit d'examiner le fonctionnement de l'organisation judiciaire sans pour autant intervenir dans des dossiers concrets et sans s'immiscer dans les procédures disciplinaires et pénales.

Déjà, lors de son Conseil général de novembre 1996, le PSC plaide pour un contrôle externe sur le pouvoir judiciaire. Celui-ci ne peut plus être un pouvoir enfermé dans sa tour d'ivoire. L'indépendance du pouvoir judiciaire ne signifie pas irresponsabilité. À l'heure où la fonction de médiateur est instaurée dans beaucoup de services publics, les justiciables doivent également pouvoir formuler des plaintes relatives au dysfonctionnement du pouvoir judiciaire et à ses lenteurs et savoir à qui les adresser.

Aujourd'hui, ces plaintes se dispersent entre les juridictions, les membres du pouvoir exécutif et législatif, ainsi que d'autres instances comme les services de médiation. Cette dispersion entrave une approche cohérente et efficace de la problématique. Il est dès lors indispensable que les plaintes puissent être canalisées explicitement vers un organe indépendant qu'est le Conseil supérieur de la justice.

Le conseil pourra, au vu des constats qu'il a opérés, formuler des recommandations aux différents pouvoirs.

Les missions confiées au Conseil supérieur de la justice sont, par conséquent, essentielles dans l'optique d'un meilleur fonctionnement de la justice.

Le conseil sera composé de manière équilibrée puisqu'il comprend à la fois des représentants des magistrats mais également des personnalités extérieures afin de limiter tout réflexe

corporatiste éventuel. Il sera un organe indépendant des trois pouvoirs. Il devra dès lors faciliter le dialogue entre les trois pouvoirs, dialogue qui a parfois été oublié ces derniers temps, ce qui a conduit à des heurts et à des conflits malsains dans une démocratie.

Le Conseil supérieur devra être composé de membres de haut niveau ayant une vision globale et moderne de la justice.

En conclusion, la révision de l'article 151 de la Constitution vise, contrairement à ce qui a parfois été dit, à renforcer l'indépendance du pouvoir judiciaire, non seulement parce que cette indépendance est maintenant consacrée constitutionnellement mais aussi parce que les procédures d'objectivation des nominations et des promotions ont pour but de dépolitiser la magistrature et, enfin, parce qu'un contrôle externe doit permettre un meilleur fonctionnement de la justice.

L'indépendance de la justice est fondamentale dans une démocratie. Elle est la garante d'une justice efficace au service du citoyen.

Le PSC votera dès lors en faveur de la révision de cette disposition constitutionnelle en souhaitant que sa mise en œuvre facilite des changements positifs, non seulement dans l'organisation et dans les comportements judiciaires mais aussi dans la collaboration nécessaire entre les pouvoirs.

Il importe, comme l'a précisé notre rapporteur, que cette mise en œuvre se fasse en parfaite concertation avec le monde judiciaire, ce qui facilitera la dynamisation de l'ensemble puisque le monde judiciaire est responsable du fonctionnement de la justice, même si nous le sommes de la Constitution et des lois qui l'organisent.

Un mot sur l'esthétique constitutionnelle.

Je ne peux passer sous silence mes regrets sur la longueur du texte constitutionnel, qui, pour des raisons politiques que je comprends, reprend des dispositions qui auraient dû se retrouver dans une loi d'application. Il faudra corriger cette faute esthétique lors d'un prochain toilettage du texte constitutionnel.

Je suis d'accord avec le premier ministre: le paragraphe 1er devrait devenir un article distinct consacrant le principe de l'indépendance judiciaire.

Et un autre article, plus court, devrait consacrer l'existence et les fonctions essentielles du Conseil supérieur, laissant aux lois d'application les très nombreuses dispositions qui figurent, pour des raisons politiques, aujourd'hui, dans l'article constitutionnel que nous allons voter avec conviction. (*Applaudissements.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Van Hauthem.

De heer Van Hauthem (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, vandaag bespreekt de Senaat een eerste groep hervormingen inzake justitie, die het eerste onderdeel vormen van het Octopusakkoord.

Hoewel de hervorming van artikel 151 in feite moet worden samengelezen met de uitvoeringswet, wil ik toch enkele opmerkingen formuleren over de voorgestelde wijziging van dit grondwetsartikel.

De voorgaande sprekers hebben de taken en de opdrachten van de Hoge Raad voor de Justitie reeds uitgebreid besproken. Ik zal hierbij dan ook niet blijven stilstaan.

Een van de doelstellingen van de oprichting van de Hoge Raad voor de Justitie is de depolitiseren van de magistratuur en de objectivering van benoemingen en bevorderingen. De wijze waarop de Hoge Raad wordt samengesteld, biedt hiervoor echter geen garantie. Na het uitbreken van de commotie rond de zaak-Dutroux, vond er in de commissie voor de Institutionele Aangelegenheden van de Senaat een gedachteswisseling plaats over de wijze waarop magistraten worden benoemd. De conclusie was dat er inderdaad nood was aan objectivering, maar dat alles bij het oude diende te blijven voor sommige rechtscolleges, zoals de Raad van State en het Arbitragehof, onder het voorwendsel dat deze rechtscolleges een afspiegeling van de maatschappij moeten blijven. In de praktijk betekent dit dat de benoemingen van de rechters in deze rechtscolleges worden verdeeld over de drie grote politieke families, zowel in het noorden als in het zuiden van het land.

In de wijze waarop de Hoge Raad voor de Justitie wordt samengesteld, tekent zich een soortgelijk patroon af. De Hoge Raad is volgens het Vlaams Blok geen orgaan dat de depolitisering in de hand kan werken, integendeel. Enerzijds wordt mea culpa geslagen omdat de magistratuur decennialang werd gepolitiseerd. Anderzijds wordt er een orgaan opgericht dat geen einde zal maken aan de politisering, maar enkel zal dienen om de politieke verantwoordelijkheid voor het instandhouden van de politisering van zich af te schuiven.

Slechts de helft van de Hoge Raad, die onder meer instaat voor de benoemingen, aanwijzingen en bevorderingen, bestaat uit leden gekozen uit de magistratuur. Van de 22 zogenaamd externe leden, mag de Senaat 10 personen aanwijzen die worden voorgedragen door balies, universiteiten en andere organen. De overige 12 personen kunnen door de Senaat volledig vrij worden gekozen. Ook gewezen politici kunnen dus lid worden van de Hoge Raad voor de Justitie. Het spreekt voor zichzelf dat het zal gaan om politiek horigen. Dit aspect verdwijnt dus geenszins met de installatie van de Hoge Raad voor de Justitie.

Wij steunen af op een volledige centralisatie van de benoemings- en bevorderingspolitiek en lopen hierdoor het gevaar dat er een gepolitiseerde magistratuur wordt in stand gehouden. Dat voor de voordrachten en de benoemingen door de Senaat een tweederde meerderheid vereist is, is niet omdat met een gewone meerderheid de kandidaten worden benoemd die tot de op dat ogenblik bestaande politieke meerderheid behoren, maar omdat de Hoge Raad een afspiegeling van de maatschappij moet zijn. In de praktijk betekent dit dat de mandaten zullen worden verdeeld over de drie grote politieke families.

Ik kan mij niet van de indruk ontdoen dat het getal twaalf, dat vrij door de Senaat kan worden gekozen, niet toevallig is gekozen. De drie politieke kringen in het noorden en in het zuiden van het land kunnen op die manier ieder twee kandidaten naar voren brengen. Ik verwijs in dit verband naar de benoeming van een rechter in het Arbitragehof na de zaak-Dutroux. Een van de kandidaten, professor Van Orshoven, liet weten dat hij zijn kandidatuur introk, aangezien de benoeming bij voorbaat reeds in kannen en kruiken was.

Hier is geen sprake van depolitisering. Met deze mening staan wij niet alleen. De editor van *Het Volk* schreef op 2 juni jongstleden: «De helft van de Raad zal bestaan uit magistraten, de andere helft uit allerlei kenners. Dat betekent nog meer politieke invloed op de benoeming van magistraten en rechters, zegt het Hof van Cassatie. En het heeft gelijk. Men moet zich geen illusies maken. Dit is België en de benoeming van de kenner zal Belgisch verlopen. Politieke en taalkundige evenwichten krijgen voorrang op kennis, ervaring en bekwaamheid. De helft van de Hoge Raad wordt politiek benoemd en staat onder politieke druk. Dit kan niet indien men echt wil dat er geen politieke benoemingen meer komen in het gerecht.»

Depolitisering kan misschien in wetten worden gegoten, maar belangrijker is een mentaliteitswijziging, zowel in dit Huis als bij de justitie zelf. Een paar maand geleden werd de heer Batsalet van het kabinet van mevrouw Onkelinx rechtstreeks gearachuteerd naar het Hof van Cassatie, ondanks verzet van dat Hof. De Kamer regelde deze benoeming. Ze werd doorgedrukt door een politieke partij, namelijk de PS. Wij staan nog ver van depolitisering. Nochtans bestaat er een alternatief voor het benoemings- en bevorderingsmodel dat men hier voorstelt en dat duidelijk is geïnspireerd op het Franse model, Le Conseil supérieur de la magistrature en waarop daar overigens heel wat kritiek wordt geleverd.

Het Nederlands model biedt een alternatief. Daar worden de kandidaat-rechters verondersteld individueel te solliciteren voor openstaande vacatures, net zoals in het bedrijfsleven. Iedere openstaande vacature wordt afzonderlijk publiek gemaakt in het Nederlandse juristenblad. Alle geïnteresseerden kunnen zich aanmelden en worden gehoord. Voor elke vacature wordt volgens vaste criteria een ad hoc aanbevelingscomité van magistraten opgericht dat de beste kandidaten selecteert en vervolgens een lijst van drie best geplaatsten overmaakt aan de minister van Justitie. Slechts zeer uitzonderlijk draagt de minister niet de best gerangschikte voor ter benoeming. De bevorderingen gebeuren eveneens langs deze weg.

Het ad hoc college verschilt vanzelfsprekend naargelang de vacature. Voor heel wat functies dienen adviezen te worden ingewonnen van de balie- en het griffiepersoneel.

Deze procedure vertoont het grote voordeel dat elke vacature afzonderlijk wordt bekeken. Voor elke functie wordt getracht de beste sollicitant te selecteren. Op die wijze verdwijnt de behoefte de ambten te verdelen over de verschillende ideologische of politieke gezindheden. Van de meeste rechters is het volslagen onbekend of en welke partijkaart ze bezitten.

Het tweede voordeel van dit model vormt de transparantie van het systeem. Elke geïnteresseerde wordt op de hoogte gebracht van de vacature en kan zich aanmelden. Voortrekken via ministeriële steun of occulte politieke akkoorden wordt hierbij veel moeilijker.

Het derde pluspunt van dit model is het subsidiariteitsprincipe, omdat de beslissing niet op centraal niveau wordt genomen, maar aan de basis. Aldus wordt de kwaliteit beter verzekerd en is de wederzijdse voldoening van rechter en rechtbank aanzienlijk groter. Veel liever dan het centralistisch model waarin de politisering van de benoemingen alleen maar van het Parlement naar de Hoge Raad wordt verschoven, hadden wij het Nederlands model ingang zien vinden.

De onafhankelijkheid van de magistratuur is onderhevig aan eigenaardige fenomenen. Eerst wordt de onafhankelijkheid van de rechters benadrukt — en dat is maar goed — maar in een volgende alinea wordt die onafhankelijkheid drastisch beperkt tot het meest elementaire, namelijk de rechterlijke uitspraken zelf. Ik weet wel dat de scheiding der machten niet absoluut kan zijn en dat er altijd wel op een slappe koord zal worden gedanst.

Inzake de onafhankelijkheid van de rechterlijke uitspraken, werd de wil van de wetgever gerespecteerd, maar de wijze waarop de onafhankelijkheid van de parketmagistraten en van de zetelende magistratuur wordt geïnterpreteerd, doet wenkbrauwen fronsen! De minister kan immers richtlijnen uitvaardigen die ingaan tegen het College van de procureurs-generaal. Reeds met zijn omzendbrief over het vervolgingsbeleid inzake drugsmisbruik heeft de vorige minister van Justitie de onafhankelijkheid van de parketmagistraten in individuele dossiers ons inziens aangetast. Nu dit de regel dreigt te worden is het openbaar ministerie nog louter het instrument van een toevallige politieke meerderheid.

Verder vragen wij ons af waarom de zetelende magistratuur haar korpsoverste niet zelf mag aanduiden. Dat de mandaten voortaan slechts tijdelijk zullen zijn en geregeld zullen worden geëvalueerd, vinden wij een goede zaak. Het oude systeem leidde immers veelal tot immobilisme. Door de zetelende magistratuur de mogelijkheid te ontzeggen om zelf haar korpsoverste aan te duiden, wordt evenwel blijk gegeven van een gebrek aan vertrouwen.

Onze kritiek impliceert niet dat wij ons volledig scharen achter de kritiek die door de magistratuur zelf werd geformuleerd, maar een deel van die kritiek is wel gegrond. Het justitiële instituut werd jarenlang verwaarloosd, met alle gevolgen van dien, maar de centralistische aanpak en te betuttelende aanpak van deze modernisering kan onze goedkeuring niet wegdragen.

De paritaire samenstelling van de Hoge Raad met een Nederlandstalig en een Franstalig college, is wellicht het lokaas geweest waarmee men de Volksunie over de streep heeft gekregen. De indeling in twee colleges wordt voorgesteld als een belangrijke stap in de defederalisering van de justitie. De voorgestelde indeling en de bevoegdheidsverdeling houden echter in dat voor Franstaligen en Nederlandstaligen de vereisten voor vergelijkbare functies kunnen verschillen, hoewel voor het hele land nochtans dezelfde structuren en dezelfde personeelsformaties gelden.

Voortaan zouden de Franstaligen bijvoorbeeld de politieke benoemingscriteria zwaarder kunnen laten doorwegen dan andere. Ook de Nederlandstaligen zouden het benoemingsbeleid op een eigen wijze kunnen voeren. Dit mag dan aantrekkelijk lijken, maar in een unitair rechtssysteem leidt dit noodzakelijkerwijze tot een beleid met twee maten en twee gewichten. Zou u zich kunnen inbeelden dat het Vast Wervingssecretariaat voor identieke functies van federale ambtenaren verschillende criteria hanteert en een ander benoemingsbeleid aanhoudt voor Nederlandstaligen en voor Franstaligen?

Vlaanderen blijft dus vastgeklonken aan een unitaire justitie, maar heeft niets meer te zeggen aan een Franstalig benoemingsbeleid, en omgekeerd. Nochtans hebben de Vlamingen rechtstreeks met dit benoemingsbeleid te maken in de Brusselse rechtbanken, in het hof van beroep te Brussel dat Vlaams-Brabant onder zijn ressort heeft, evenals in het hoogste rechtscollege waar Vlamingen en Franstaligen samen zitting hebben. De bevoegdheidsverdeling had ten minste gepaard moeten gaan met een splitsing van de Brusselse rechtbank naar het alom geprezen model van de Brusselse balie.

Ook de controle wordt gesplitst. Alleen in uitzonderlijke gevallen kan een gezamenlijk onderzoek worden gevoerd, namelijk wanneer de afgevaardigden van de andere taalgroep ermee akkoord gaan.

Dit betekent dat Vlaanderen betaalt voor de justitie over het gehele land, maar nauwelijks een werkelijke controle heeft op de werking van het gerecht of de besteding van de middelen. De lusten — externe controle, benoemingen, en dergelijke meer — worden verdeeld, terwijl de lasten — financiering, kaders, enzovoort — onverdeeld blijven, wat ten nadele van de Vlamingen blijft spelen. Ook professor Matthias Storme zag het zo toen hij een paar maanden geleden in een toespraak voor het Vlaams Economisch Verbond zei: «Die zogenaamde federale structuren dienen verder enkel nog om de Vlaamse meerderheid te breken. Daartoe wordt overal de pariteit ingevoerd. Kijk maar naar de justitiehervormingen. Een van de belangrijkste kenmerken is opnieuw het breken van de Vlaamse meerderheid door op alle federale niveaus de pariteit in te voeren, terwijl dat in Brussel vanzelfsprekend nooit gebeurt.» Ik wil de collega's van de Volksunie hierbij dus feliciteren.

Ik vat samen. Wij hebben niets tegen het principe zelf van een Hoge Raad voor de Justitie, die aan externe controle doet, de functie van korpsversterker omschrijft, benoemingscriteria opstelt en instaat voor de vorming van magistraten. Omdat het benoemings- en bevorderingsbeleid dat nu in de steigers staat, te centralistisch is, we helemaal niet zeker zijn dat het afgelopen is met de politisering, die integendeel eerder naar een ander niveau wordt verschoven, we vragen hebben bij de onafhankelijkheid van de magistratuur en vooral een federalisering zien die er geen is en die niet tegemoet komt aan de wensen en uitspraken van de minister van Justitie — die weliswaar daten van twee weken voor zijn benoeming —, hebben we besloten deze grondwetsherziening niet goed te keuren. (*Applaus.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Loones.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de voorzitter, de Volksunie steunt inderdaad de belangrijke hervormingen die mogelijk werden gemaakt door het Octopusoverleg, waaraan het nieuwe artikel 151 van de Grondwet een belangrijk onderdeel is.

Met deze hervorming wil men het partijpolitiek voordragen door provincie, Kamer en Senaat bij aanwerving en bevordering van magistraten afschaffen. De bekwaamheid en geschiktheid van de kandidaten worden als enige criteria voor benoeming uitdrukkelijk in de Grondwet ingeschreven. De onafhankelijkheid van de rechterlijke macht wordt plechtig bevestigd, er komt een externe controle en het mandaat van korpsversterker wordt in de tijd beperkt. Cruciaal in deze hervorming is de Hoge Raad voor de Justitie, die confederaal wordt opgebouwd met een Nederlandstalig en Franstalig college. Zo komen er in overleg met de Vlaamse en Franse Gemeenschap ook twee magistratenscholen. De Hoge Raad moet instaan voor de objectieve voordracht van kandidaten bij benoemingen op basis van bekwaamheid en geschiktheid. De Hoge Raad moet ook instaan voor de vorming en organisatie van de rechterlijke orde, en toezien op de uitoefening van het tuchtrecht.

De hervorming werd uitgewerkt met aandacht voor de inbreng van de verschillende discussiepartners. Ook de Volksunie vindt haar klemtonen erin terug. Wij beklemtonen vooral het principe van de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht en het verder streven naar een volledige depolitisering van de benoemingen en

bevorderingen. Belangrijk voor ons is ook de aanzet tot confederalisering van de justitie door de verdeling in twee colleges en de oprichting van twee magistratenscholen. Ik begrijp niet hoe collega Van Hauthem, die niet meer aanwezig is, concurrentie ziet in een pariteit die niet concurrentieel is, vermits de comités aan beide kanten uit twaalf leden bestaan en er voor Brussel een splitsing komt.

De Volksunie is ervan overtuigd dat in een federale Staat, laat staan een confederale Staat, de justitie veel meer dan nu het beeld van de deelstaten moet weerspiegelen. Deze hervorming is een stap in die richting. De Volksunie verheugt zich daarover en zal het nieuwe artikel 151 van de Grondwet goedkeuren. (*Applaus.*)

M. le président. — Plus personne ne demandant la parole, la discussion est close.

Daar niemand meer het woord vraagt is de bespreking gesloten.

La disposition portant révision de l'article 151 de la Constitution est ainsi libellée :

Article unique. L'article 151 de la Constitution est remplacé par la disposition suivante :

«Art. 151. § 1er. Les juges sont indépendants dans l'exercice de leurs compétences juridictionnelles. Le ministère public est indépendant dans l'exercice des recherches et poursuites individuelles, sans préjudice du droit du ministre compétent d'ordonner des poursuites et d'arrêter des directives contraignantes de politique criminelle, y compris en matière de politique de recherche et de poursuite.

§ 2. Il y a pour toute la Belgique un Conseil supérieur de la Justice. Dans l'exercice de ses compétences, le Conseil supérieur de la Justice respecte l'indépendance visée au § 1er.

Le Conseil supérieur de la Justice se compose d'un collège francophone et d'un collège néerlandophone. Chaque collège comprend un nombre égal de membres et est composé paritairemment, d'une part, de juges et d'officiers du ministère public élus directement par leurs pairs dans les conditions et selon le mode déterminés par la loi, et d'autre part, d'autres membres nommés par le Sénat à la majorité des deux tiers des suffrages exprimés, dans les conditions fixées par la loi.

Au sein de chaque collège, il y a une commission de nomination et de désignation ainsi qu'une commission d'avis et d'enquête, qui sont composées paritairemment conformément à la disposition visée à l'alinéa précédent.

La loi précise la composition du Conseil supérieur de la Justice, de ses collèges et de leurs commissions, ainsi que les conditions dans lesquelles et le mode selon lequel ils exercent leurs compétences.

§ 3. Le Conseil supérieur de la Justice exerce ses compétences dans les matières suivantes :

1° la présentation des candidats à une nomination de juge, telle que visée au § 4, alinéa premier, ou d'officier du ministère public;

2° la présentation des candidats à une désignation aux fonctions visées au § 5, alinéa premier, et aux fonctions de chef de corps auprès du ministère public;

3° l'accès à la fonction de juge ou d'officier du ministère public;

4° la formation des juges et des officiers du ministère public;

5° l'établissement de profils généraux pour les désignations visées au 2°;

6° l'émission d'avis et de propositions concernant le fonctionnement général et l'organisation de l'ordre judiciaire;

7° la surveillance générale et la promotion de l'utilisation des moyens de contrôle interne;

8° à l'exclusion de toutes compétences disciplinaires et pénales :

— recevoir et s'assurer du suivi de plaintes relatives au fonctionnement de l'ordre judiciaire;

— engager une enquête sur le fonctionnement de l'ordre judiciaire.

Dans les conditions et selon le mode déterminés par la loi, les compétences visées aux 1° à 4° sont attribuées à la commission de nomination et de désignation compétente et les compétences visées aux 5° à 8° sont attribuées à la commission d'avis et d'enquête compétente. La loi détermine les cas dans lesquels et le mode selon lequel les commissions de nomination et de désignation d'une part, et les commissions d'avis et d'enquête d'autre part, exercent leurs compétences conjointement.

Une loi à adopter à la majorité prévue à l'article 4, dernier alinéa, détermine les autres compétences de ce Conseil.

§ 4. Les juges de paix, les juges des tribunaux, les conseillers des cours et de la Cour de cassation sont nommés par le Roi dans les conditions et selon le mode déterminés par la loi.

Cette nomination se fait sur présentation motivée de la commission de nomination et de désignation compétente, à la majorité des deux tiers conformément aux modalités déterminées par la loi et après évaluation de la compétence et de l'aptitude. Cette présentation ne peut être refusée que selon le mode déterminé par la loi et moyennant motivation.

Dans le cas de nomination de conseiller aux cours et à la Cour de cassation, les assemblées générales concernées de ces cours émettent un avis motivé selon le mode déterminé par la loi, préalablement à la présentation visée à l'alinéa précédent.

§ 5. Le premier président de la Cour de cassation, les premiers présidents des cours et les présidents des tribunaux sont désignés par le Roi à ces fonctions dans les conditions et selon le mode déterminés par la loi.

Cette désignation se fait sur présentation motivée de la commission de nomination et de désignation compétente, à la majorité des deux tiers conformément aux modalités déterminées par la loi et après évaluation de la compétence et de l'aptitude. Cette présentation ne peut être refusée que selon le mode déterminé par la loi et moyennant motivation.

Dans le cas de désignation à la fonction de premier président de la Cour de cassation ou de premier président des cours, les assemblées générales concernées de ces cours émettent un avis motivé selon le mode déterminé par la loi, préalablement à la présentation visée à l'alinéa précédent.

Le président et les présidents de section de la Cour de cassation, les présidents de chambre des cours et les vice-présidents des tribunaux sont désignés à ces fonctions par les cours et tribunaux en leur sein, dans les conditions et selon le mode déterminés par la loi.

Sans préjudice des dispositions de l'article 152, la loi détermine la durée des désignations à ces fonctions.

§ 6. Selon le mode déterminé par la loi, les juges, les titulaires des fonctions visées au § 5, alinéa 4, et les officiers du ministère public sont soumis à une évaluation.

Disposition transitoire

Les dispositions des §§ 3 à 6 entrent en vigueur après l'installation du Conseil supérieur de la Justice, visée au § 2.

À cette date, le premier président, le président et les présidents de section de la Cour de cassation, les premiers présidents et les présidents de chambre des cours et les présidents et vice-présidents des tribunaux sont réputés être désignés à ces fonctions pour la durée et dans les conditions déterminées par la loi et être nommés en même temps respectivement à la Cour de cassation, à la cour d'appel ou à la cour du travail et au tribunal correspondant.

Entre-temps, les dispositions suivantes restent d'application :

Les juges de paix et les juges des tribunaux sont directement nommés par le Roi.

Les conseillers des cours d'appel et les présidents et vice-présidents des tribunaux de première instance de leur ressort sont nommés par le Roi, sur deux listes doubles, présentées l'une par ces cours, l'autre par les conseils provinciaux et le Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale, selon le cas.

Les conseillers de la Cour de cassation sont nommés par le Roi, sur deux listes doubles, présentées l'une par la Cour de cassation, l'autre alternativement par la Chambre des représentants et par le Sénat.

Dans ces deux cas, les candidats portés sur une liste peuvent également être portés sur l'autre.

Toutes les présentations sont rendues publiques, au moins quinze jours avant la nomination.

Les cours choisissent dans leur sein leurs présidents et vice-présidents.»

Enig artikel. Artikel 151 van de Grondwet wordt vervangen door de volgende bepaling :

«Art. 151. § 1. De rechters zijn onafhankelijk in de uitoefening van hun rechtsprekende bevoegdheden. Het openbaar ministerie is onafhankelijk in de individuele opsporing en vervolging onverminderd het recht van de bevoegde minister om de vervolging te bevelen en om de bindende richtlijnen van het strafrechtelijk beleid, inclusief die van het opsporings- en vervolgingsbeleid, vast te leggen.

§ 2. Er bestaat voor geheel België een Hoge Raad voor de Justitie. Bij de uitoefening van zijn bevoegdheden respecteert hij de onafhankelijkheid bedoeld in § 1.

De Hoge Raad voor de Justitie bestaat uit een Nederlandstalig en uit een Franstalig college. Elk college telt evenveel leden en is paritair samengesteld enerzijds uit rechters en ambtenaren van het openbaar ministerie die rechtstreeks verkozen worden door hun gelijken onder de voorwaarden en op de wijze bij de wet bepaald, en anderzijds uit andere leden benoemd door de Senaat met een meerderheid van twee derden van de uitgebrachte stemmen onder de voorwaarden bij de wet bepaald.

Binnen elk college is er een benoemings- en aanwijzingscommissie en een advies- en onderzoekscommissie, die elk paritair zijn samengesteld overeenkomstig de bepaling van het vorige lid.

De wet bepaalt nader de samenstelling van de Hoge Raad voor de Justitie, zijn colleges en hun commissies evenals de voorwaarden waaronder en de wijze waarop zij hun bevoegdheden uitoefenen.

§ 3. De Hoge Raad voor de Justitie oefent zijn bevoegdheden uit in volgende materies :

1° de voordracht van de kandidaten voor een benoeming tot rechter, zoals bedoeld in § 4, eerste lid, of tot ambtenaar van het openbaar ministerie;

2° de voordracht van de kandidaten voor een aanwijzing in de functies bedoeld in § 5, eerste lid, en in de functies van korpschef bij het openbaar ministerie;

3° de toegang tot het ambt van rechter of van ambtenaar van het openbaar ministerie;

4° de vorming van de rechters en de ambtenaren van het openbaar ministerie;

5° het opstellen van standaardprofielen voor de aanwijzingen bedoeld in 2°;

6° het geven van adviezen en voorstellen inzake de algemene werking en de organisatie van de rechterlijke orde;

7° het algemeen toezicht op en de bevordering van het gebruik van de interne controlemiddelen;

8° met uitsluiting van enige tuchtrechtelijke en strafrechtelijke bevoegdheid :

— het ontvangen en het opvolgen van klachten inzake de werking van de rechterlijke orde;

— het instellen van een onderzoek naar de werking van de rechterlijke orde.

Onder de voorwaarden en op de wijze bepaald bij de wet, worden de bevoegdheden vermeld onder 1° tot en met 4° toegewezen aan de bevoegde benoemings- en aanwijzingscommissie en de bevoegdheden vermeld onder 5° tot en met 8° toegewezen aan de bevoegde advies- en onderzoekscommissie. De wet bepaalt in welke gevallen en op welke wijze de benoemings- en aanwijzingscommissies enerzijds, en de advies- en onderzoekscommissies anderzijds, hun bevoegdheden gezamenlijk uitoefenen.

Een wet aan te nemen met de meerderheid bepaald in artikel 4, laatste lid, bepaalt de overige bevoegdheden van deze Raad.

§ 4. De vrederechters, de rechters in de rechtbanken, de raadsheeren in de hoven en in het Hof van Cassatie worden door de Koning benoemd onder de voorwaarden en op de wijze bepaald bij de wet.

Deze benoeming geschiedt op gemotiveerde voordracht van de bevoegde benoemings- en aanwijzingscommissie, bij een tweederde meerderheid overeenkomstig de modaliteiten bij de wet bepaald en na afweging van de bekwaamheid en geschiktheid. Deze voordracht kan enkel worden geweigerd op de wijze bij de wet bepaald en mits motivering.

In geval van benoeming tot raadshere in de hoven en in het Hof van Cassatie, geven de betrokken algemene vergaderingen van deze hoven, voorafgaandelijk aan de voordracht bedoeld in het vorige lid, een gemotiveerd advies op de wijze bij de wet bepaald.

§ 5. De eerste voorzitter van het Hof van Cassatie, de eerste voorzitters van de hoven en de voorzitters van de rechtbanken worden door de Koning in deze functies aangewezen onder de voorwaarden en op de wijze bij de wet bepaald.

Deze aanwijzing geschiedt op gemotiveerde voordracht van de bevoegde benoemings- en aanwijzingscommissie, bij een tweederde meerderheid overeenkomstig de modaliteiten bij de wet bepaald en na afweging van de bekwaamheid en geschiktheid. Deze voordracht kan enkel worden geweigerd op de wijze bij de wet bepaald en mits motivering.

In geval van aanwijzing tot de functie van eerste voorzitter van het Hof van Cassatie of van eerste voorzitter van de hoven geven de betrokken algemene vergaderingen van deze hoven, voorafgaandelijk aan de voordracht bedoeld in het vorige lid, een gemotiveerd advies op de wijze bij de wet bepaald.

De voorzitter en de afdelingsvoorzitters van het Hof van Cassatie, de kamerveorzitters van de hoven en de ondervoorzitters van de rechtbanken worden door de hoven en de rechtbanken in deze functies aangewezen uit hun leden onder de voorwaarden en op de wijze bij de wet bepaald.

Onverminderd de bepalingen van artikel 152, bepaalt de wet de duur van de aanwijzingen in deze functies.

§ 6. Op de wijze bij de wet bepaald, worden de rechters, de titularissen van d functies bedoeld in § 5, vierde lid, en de ambtenaren van het openbaar ministerie onderworpen aan een evaluatie.

Overgangsbepaling

De bepalingen van de §§ 3 tot 6 treden in werking na de installatie van de Hoge Raad voor de Justitie, zoals bedoeld in § 2.

Op deze datum worden de eerste voorzitter, de voorzitter en de afdelingsvoorzitters van het Hof van Cassatie, de eerste voorzitters en de kamerveorzitters van de hoven en de voorzitters en de ondervoorzitters van de rechtbanken geacht in deze functies te zijn aangewezen voor de duur en onder de voorwaarden bij de wet bepaald en tegelijk te zijn benoemd in respectievelijk het Hof van Cassatie, het hof van beroep of het arbeidshof en de overeenkomstigste rechtbank.

Tot dan blijven de hiernavolgende bepalingen van toepassing.

De vrederechters en de rechters in de rechtbanken worden rechtstreeks door de Koning benoemd.

De raadsheren in de hoven van beroep en de voorzitters en ondervoorzitters van de rechtbanken van eerste aanleg binnen hun rechtsgebied worden door de Koning benoemd uit twee lijsten van twee kandidaten, de ene door die hoven, de andere, naar gelang van het geval, door de provincieraden en de Raad van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest voorgelegd.

De raadsheren in het Hof van Cassatie worden door de Koning benoemd uit twee lijsten van twee kandidaten, de ene door het Hof van Cassatie, de andere beurtelings door de Kamer van volksvertegenwoordigers en door de Senaat voorgelegd.

In beide gevallen mogen de op een lijst voorgedragen kandidaten ook op de andere worden voorgedragen.

Alle voordrachten worden openbaar gemaakt ten minste vijftien dagen voor de benoeming.

De hoven kiezen uit hun leden, hun voorzitters en ondervoorzitters.»

Einziger Artikel. Artikel 151 der Verfassung wird durch folgende Bestimmung ersetzt:

«Art. 151. § 1. Die Richter sind unabhängig in der Ausübung ihrer Rechtsprechungsbefugnisse. Die Staatsanwaltschaft ist unabhängig in der Durchführung individueller Ermittlungen und Verfolgungen, unbeschadet des Rechts des zuständigen Ministers, Verfolgungen anzuordnen und zwingende Richtlinien für die Kriminalpolitik, einschließlich im Bereich der Ermittlungs- und Verfolgungspolitik, festzulegen.

§ 2. Es gibt für ganz Belgien einen Hohen Justizrat. Der Hohe Justizrat respektiert bei der Ausübung seiner Befugnisse die in § 1 erwähnte Unabhängigkeit.

Der Hohe Justizrat setzt sich aus einem französischsprachigen und einem niederländischsprachigen Kollegium zusammen. Jedes Kollegium umfaßt eine gleiche Anzahl Mitglieder und ist paritätisch zusammengesetzt einerseits aus Richtern und Mitgliedern der Staatsanwaltschaft, die unter den Bedingungen und in der Weise, die das Gesetz festlegt, unmittelbar von ihresgleichen gewählt werden, und andererseits aus anderen Mitgliedern, die vom Senat mit Zweidrittelmehrheit der abgegebenen Stimmen unter den Bedingungen, die das Gesetz festlegt, ernannt werden.

Das Gesetz gibt an, wie der Hohe Justizrat, seine Kollegien und deren Kommissionen zusammengesetzt sind und unter welchen Bedingungen und wie sie ihre Befugnisse ausüben.

§ 3. Der Hohe Justizrat übt seine Befugnisse in folgenden Angelegenheiten aus:

1. Vorschlag von Kandidaten für eine Ernennung zum Richter, so wie in § 4 Absatz 1 erwähnt, oder zum Mitglied der Staatsanwaltschaft;

2. Vorschlag von Kandidaten für eine Bestimmung für die in § 5 Absatz 1 erwähnten Ämter und für das Amt des Korpschefs bei der Staatsanwaltschaft;

3. Zugang zum Amt eines Richters oder eines Mitglieds der Staatsanwaltschaft;

4. Ausbildung der Richter und der Mitglieder der Staatsanwaltschaft;

5. Erstellung von Standardprofilen für die unter Nummer 2 erwähnten Bestimmungen;

6. Abgabe von Gutachten und Vorschlägen im Bereich der allgemeinen Arbeitsweise und Organisation des Gerichtlichen Standes;

7. allgemeine Überwachung und Förderung der Benutzung von internen Kontrollmitteln;

8. unter Ausschluß jeglicher disziplinarischen und strafrechtlichen Befugnisse:

— Entgegennahme und Bearbeitung von Klagen in bezug auf die Arbeitsweise des gerichtlichen Standes;

— Einleitung einer Untersuchung über die Arbeitsweise des gerichtlichen Standes.

Unter den Bedingungen und in der Weise, die das Gesetz festlegt, werden die unter den Nummern 1 bis 4 erwähnten Befugnisse der zuständigen Ernennungs- und Bestimmungskommission und die unter den Nummern 5 bis 8 erwähnten Befugnisse der zuständigen Begutachtungs- und Untersuchungskommissionen zugeteilt. Das Gesetz bestimmt, in welchen Fällen und wie die Ernennungs- und Bestimmungskommissionen, einerseits, und die Begutachtungs- und Untersuchungskommissionen, andererseits ihre Befugnisse gemeinsam ausüben.

Ein mit der in Artikel 4 letzter Absatz bestimmten Mehrheit anzunehmendes Gesetz legt die anderen Befugnisse dieses Rates fest.

§ 4. Die Friedensrichter, die Richter an den Gerichten, die Gerichtsräte an den Gerichtshöfen und am Kassationshof werden unter den Bedingungen und in der Weise, die das Gesetz festlegt, vom König ernannt.

Diese Ernennung erfolgt auf einen mit Gründen versehenen Vorschlag der zuständigen Ernennungs- und Bestimmungskommission, mit einer Zweidrittelmehrheit gemäß den Modalitäten,

die das Gesetz festlegt, und nach Beurteilung von Sachkunde und Eignung. Dieser Vorschlag kann nur in der vom Gesetz festgelegten Weise und mittels Begründung abgelehnt werden.

Bei einer Ernennung zum Gerichtsrat an einem Gerichtshof und am Kassationshof gibt die Generalversammlung des betreffenden Hofes vor dem im vorhergehenden Absatz erwähnten Vorschlag in der Weise, die das Gesetz festlegt, eine mit Gründen versehene Stellungnahme ab.

§ 5. Der erste Präsident des Kassationshofes, die ersten Präsidenten der Gerichtshöfe und die Präsidenten der Gerichte werden vom König unter den Bedingungen und in der Weise, die das Gesetz festlegt, für diese Ämter bestimmt.

Diese Bestimmung erfolgt auf einen mit Gründen versehenen Vorschlag der zuständigen Ernennungs- und Bestimmungskommission, mit einer Zweidrittelmehrheit gemäß den Modalitäten, die das Gesetz festlegt, und nach Beurteilung von Sachkunde und Eignung. Dieser Vorschlag kann nur in der vom Gesetz festgelegten Weise und mittels Begründung abgelehnt werden.

Bei einer Bestimmung für das Amt als erster Präsident des Kassationshofes oder als erster Präsident eines Gerichtshofes gibt die Generalversammlung des betreffenden Hofes vor dem im vorhergehenden Absatz erwähnten Vorschlag in der Weise, die das Gesetz festlegt, eine mit Gründen versehene Stellungnahme ab.

Der Präsident und die Abteilungspräsidenten des Kassationshofes, die Kammerpräsidenten der Gerichtshöfe und die Vizepräsidenten der Gerichte werden von den Höfen und den Gerichten aus deren Mitte unter den Bedingungen und in der Weise, die das Gesetz festlegt, für diese Ämter bestimmt.

Unbeschadet der Bestimmungen von Artikel 152 legt das Gesetz die Dauer der Bestimmungen für diese Ämter fest.

§ 6. In der vom Gesetz festgelegten Weise werden die Richter, die Inhaber der in § 5 Absatz 4 erwähnten Ämter und die Mitglieder der Staatsanwaltschaft einer Bewertung unterworfen.

Übergangsbestimmung

Die Bestimmungen der Paragraphen 3 bis 6 werden wirksam nach der Einsetzung des in § 2 erwähnten Hohen Justizrates.

Ab diesem Datum wird davon ausgegangen, daß der erste Präsident, der Präsident und die Abteilungspräsidenten des Kassationshofes, die ersten Präsidenten und die Kammerprä-

sidenten der Gerichtshöfe und die Präsidenten und Vizepräsidenten der Gerichte für die Dauer und unter den Bedingungen, die das Gesetz festlegt, für diese Ämter bestimmt sind und gleichzeitig beim Kassationshof, beim Appellationshof oder Arbeitsgerichtshof beziehungsweise beim betreffenden Gericht ernannt sind.

In der Zwischenzeit bleiben folgende Bestimmungen anwendbar:

Die Friedensrichter und die Richter an den Gerichten werden unmittelbar vom König ernannt.

Die Gerichtsräte an den Appellationshöfen und die Präsidenten und Vizepräsidenten der zu ihrem Bereich gehörenden Gerichte erster Instanz werden vom König aus zwei Listen mit je zwei Kandidaten ernannt, von denen die eine von diesen Höfen, die andere von den Provinzialräten beziehungsweise vom Rat der Region Brüssel-Hauptstadt vorgelegt wird.

Die Gerichtsräte am Kassationshof werden vom König aus zwei Listen mit je zwei Kandidaten ernannt, von denen die eine vom Kassationshof, die andere abwechselnd von der Abgeordnetenkammer und vom Senat vorgelegt wird.

In beiden Fällen dürfen die auf einer Liste aufgeführten Kandidaten ebenfalls auf der anderen aufgeführt werden.

Alle Vorschläge werden mindestens fünfzehn Tage vor der Ernennung veröffentlicht.

Die Gerichtshöfe wählen aus ihrer Mitte ihre Präsidenten und Vizepräsidenten.»

Il sera procédé ultérieurement au vote sur la disposition portant révision de l'article 151 de la Constitution.

We stemmen later over de bepaling tot herziening van artikel 151 van de Grondwet.

Dames en heren, onze agenda voor vanochtend is afgewerkt.

Notre ordre du jour de ce matin est ainsi épuisé.

We zetten onze werkzaamheden voort vanmiddag om 15 uur.

Nous poursuivrons nos travaux cet après-midi à 15 heures.

De vergadering is gesloten.

La séance est levée.

(De vergadering wordt gesloten om 12.05 uur.)

(La séance est levée à 12 h 05.)

SÉANCE DE L'APRÈS-MIDI — NAMIDDAGVERGADERING

PRÉSIDENTE DE M. SWAELEN, PRÉSIDENT VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER SWAELEN, VOORZITTER

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 15 h 10.
De vergadering wordt geopend om 15.10 uur.

EXCUSÉ — VERONTSCHULDIGD

M. Raes, pour raisons médicales, demande d'excuser son absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering: de heer Raes, om medische redenen.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving aangenomen.

MESSAGES

Chambre des représentants

BOODSCHAPPEN

Kamer van volksvertegenwoordigers

M. le président. — Par messages du 12 novembre 1998, la Chambre des représentants a transmis au Sénat, tels qu'ils ont été adoptés en sa séance du 12 novembre 1998 :

Article 78

1° Projet de loi transposant la directive 95/46/CE du 24 octobre 1995 du Parlement européen et du Conseil relative à la protection des personnes physiques à l'égard du traitement des données à caractère personnel et à la libre circulation de ces données.

— Le projet de loi a été reçu le 13 novembre 1998 ; la date limite pour l'évocation est le lundi 30 novembre 1998.

2° Projet de loi modifiant l'article 75 de la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse.

— Le projet de loi a été reçu le 13 novembre 1998 ; la date limite pour l'évocation est le lundi 30 novembre 1998.

Notification

Projet de loi relative à l'aide juridique.

— La Chambre a adopté le projet le 12 novembre 1998 tel qu'il lui a été transmis par le Sénat.

Bij boodschappen van 12 november 1998 heeft de Kamer van volksvertegenwoordigers aan de Senaat overgezonden, zoals ze ter vergadering van 12 november 1998 werden aangenomen :

Artikel 78

1° Wetsontwerp tot omzetting van de richtlijn 95/46/EG van 24 oktober 1995 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrij verkeer van die gegevens.

— Het wetsontwerp werd ontvangen op 13 november 1998; de uiterste datum voor evocatie is maandag 30 november 1998.

2° Wetsontwerp tot wijziging van artikel 75 van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming.

— Het wetsontwerp werd ontvangen op 13 november 1998; de uiterste datum voor evocatie is maandag 30 november 1998.

Kennisgeving

Wetsontwerp betreffende de juridische bijstand.

— De Kamer heeft het ontwerp aangenomen op 12 november 1998 zoals het haar door de Senaat werd overgezonden.

COMMUNICATIONS — MEDEDELINGEN

Cour d'arbitrage — Arbitragehof

M. le président. — En application de l'article 77 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie au président du Sénat :

1. la question préjudicielle relative à la loi du 25 octobre 1919 modifiant temporairement l'organisation judiciaire et la procédure devant les cours et tribunaux, posée par la Cour de cassation (numéro du rôle 1445);

2. la question préjudicielle relative à l'article 17, § 3, alinéa 1er, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, posée par le Conseil d'État (numéro du rôle 1456).

Met toepassing van artikel 77 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof aan de voorzitter van de Senaat kennis van :

1. de prejudiciële vraag betreffende de wet van 25 oktober 1919 tot tijdelijke wijziging van de rechterlijke inrichting en van de rechtspleging voor de hoven en de rechtbanken, gesteld door het Hof van Cassatie (rolnummer 1445);

2. de prejudiciële vraag betreffende artikel 17, § 3, eerste lid van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, gesteld door de Raad van State (rolnummer 1456).

— Pris pour notification.

Voor kennisgeving aangenomen.

Parlement européen — Europees Parlement

M. le président. — Par lettre du 16 novembre 1998, le président du Parlement européen a transmis au Sénat une résolution sur la communication de la Commission «Partenariat d'intégration», adoptée au cours de la période de session des 4 et 5 novembre 1998.

Bij brief van 16 november 1998 heeft de voorzitter van het Europees Parlement aan de Senaat overgezonden een resolutie over de mededeling van de Commissie inzake «integratiepartnerschappen», aangenomen tijdens de vergaderperiode van 4 en 5 november 1998.

— Envoi à la commission des Affaires étrangères.

Verzending naar de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden.

Conseil central de l'économie

Centrale Raad voor het Bedrijfsleven

M. le président. — Par lettre du 16 novembre 1998, le président du Conseil central de l'économie a transmis au Sénat, l'avis du conseil du 16 novembre 1998 concernant la cotisation de collecte et de recyclage des piles.

Bij brief van 16 november 1998 heeft de voorzitter van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven aan de Senaat overgemaakt, het advies van de raad van 16 november 1998 betreffende de inzamel- en verwijderingsbijdragen op batterijen.

— Dépôt au greffe.

Neergelegd ter griffie.

Banque-carrefour de la sécurité sociale

Kruispuntbank van de sociale zekerheid

M. le président. — Par lettre du 13 novembre 1998, le président du comité de surveillance près la Banque-carrefour de la sécurité sociale a transmis au Sénat, conformément à l'article 46, alinéa 1er, 9° de la loi du 15 janvier 1990 relative à l'institution et à l'organisation d'une Banque-carrefour de la sécurité sociale, le rapport d'activité du comité de surveillance pour 1998.

Bij brief van 13 november 1998 heeft de voorzitter van het toezichtscomité bij de Kruispuntbank van de sociale zekerheid, overeenkomstig artikel 46, eerste lid, 9°, van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid, het activiteitenverslag van het toezichtscomité voor 1998 aan de Senaat overgezonden.

— Envoi à la commission des Affaires sociales.

Verzending naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.

COMPOSITION DE COMMISSIONS

SAMENSTELLING VAN COMMISSIES

M. le président. — Le Sénat est saisi d'une demande tendant à remplacer M. Devolder par M. Coene comme membre suppléant au sein de la commission des Affaires institutionnelles.

Bij de Senaat is een voorstel ingediend om in commissie voor de Institutionele Aangelegenheden de heer Devolder als plaatsvervangend lid te vervangen door de heer Coene.

Pas d'opposition ?

Geen bezwaar ?

Il en sera donc ainsi.

Dan is aldus besloten.

ÉVOCATION — EVOCATIE

M. le président. — Par message du 19 novembre 1998, le Sénat a informé la Chambre des représentants de la mise en œuvre, ce même jour, de l'évocation :

Projet de loi modifiant l'article 75 de la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse.

— Le projet de loi a été envoyé à la commission de la Justice.

De Senaat heeft bij boodschap van 19 november 1998 aan de Kamer van volksvertegenwoordigers ter kennis gebracht dat tot evocatie is overgegaan, op die datum, van :

Wetsontwerp tot wijziging van artikel 75 van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming.

— Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Justitie.

NON-ÉVOCATION — NON-EVOCATIE

M. le président. — Par message du 17 novembre 1998, le Sénat a retourné à la Chambre des représentants, en vue de la sanction royale, le projet de loi non évoqué qui suit :

Projet de loi organisant un service de police intégré, structuré à deux niveaux.

Bij boodschap van 17 november 1998 heeft de Senaat aan de Kamer van volksvertegenwoordigers terugbezorgd, met het oog op de koninklijke bekrachtiging, het volgende niet-geëvoceerde wetsontwerp :

Wetsontwerp tot organisatie van een geïntegreerde, politiedienst, gestructureerd op twee niveaus.

— Pris pour notification.

Voor kennisgeving aangenomen.

PÉTITIONS — VERZOEKSCHRIFTEN

M. le président. — Par pétition établie à Mouscron, le bourgmestre de cette ville transmet au Sénat la motion relative au droit d'asile, adoptée par le conseil communal de ladite ville le 26 octobre 1998.

Par pétition établie à Boechout, la présidente du centre public d'aide sociale de cette commune transmet au Sénat une motion concernant la répartition et l'accueil des candidats réfugiés, adoptée par le conseil de l'aide sociale de ladite commune le 3 novembre 1998.

Par pétition établie à Assenede, le président du centre public d'aide sociale de cette commune transmet au Sénat une motion relative à la procédure de prise en charge des demandeurs d'asile, adoptée par le conseil de l'aide sociale le 19 octobre 1998.

Par pétitions établies à Doiche et à Chiny, les bourgmestres de cette commune et de cette ville transmettent au Sénat les motions relatives au décret du 23 juin 1998 de la Communauté flamande octroyant une aide complémentaire aux personnes vivant dans une situation de précarité par suite de circonstances dues à la guerre, à la répression et à l'épuration, adoptées par les conseils communaux de ladite commune et de ladite ville, les 16 et 26 octobre 1998.

Par pétitions établies dans différentes villes et communes du pays, de très nombreux pétitionnaires demandent que le monde politique oblige le monde des affaires à respecter les droits des travailleurs et travailleuses au Nord et au Sud.

Bij verzoekschrift uit Moeskroen zendt de burgemeester van deze stad aan de Senaat de motie betreffende het asielrecht, aangenomen door de gemeenteraad op 26 oktober 1998.

Bij verzoekschrift uit Boechout zendt de voorzitter van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van deze gemeente aan de Senaat de motie betreffende de toewijzing en opvang van kandidaat-vluchtelingen, aangenomen door de raad voor maatschappelijk welzijn op 3 november 1998.

Bij verzoekschrift uit Assenede, zendt de voorzitter van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van deze gemeente aan de Senaat een motie betreffende de procedure van opvang van de asielzoekers, aangenomen door de raad voor maatschappelijk welzijn op 19 oktober 1998.

Bij verzoekschriften uit Doiche en Chiny, zenden de burgemeesters van deze gemeente en deze stad aan de Senaat de moties betreffende het decreet van 23 juni 1998 van de Vlaamse Gemeenschap houdende bijkomende bijstand aan personen die in een bestaansonzekere toestand verkeren ten gevolge van oorlogsomstandigheden, repressie en epuratie, aangenomen door de gemeenteraden van deze gemeente en deze stad op 16 en 26 oktober 1998.

Bij verzoekschriften uit diverse steden en gemeenten vragen talrijke verzoekers dat de politieke wereld de bedrijfs wereld ertoe zouden verplichten de rechten van de arbeiders en arbeidsters in het Noorden en het Zuiden te respecteren.

— Envoi à la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives, chargée des pétitions.

Verzending naar de commissie voor de Binnenlandse en Administratieve Aangelegenheden, belast met de verzoekschriften.

PROPOSITIONS DE LOI — WETSVOORSTELLEN

Dépôt — Indiening

M. le président. — Les propositions de loi ci-après ont été déposées :

Article 77

1° Proposition de loi favorisant la parité entre les femmes et les hommes lors des élections (de Mme Delcourt-Pêtre).

Article 81

2° Proposition de loi modifiant l'arrêté ministériel du 14 décembre 1995 fixant l'intervention de l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités dans les frais de déplacement exposés dans le cadre de la rééducation fonctionnelle (de Mme Thijs).

3° Proposition de loi neutralisant le vote de liste et supprimant la distinction entre candidats titulaires et candidats suppléants lors des élections législatives (de Mme Leduc et consorts).

4° Proposition de loi portant interdiction de la sous-traitance en deuxième degré pour les travaux en zones chaudes dans les centrales nucléaires (de Mme Lizin).

5° Proposition de loi modifiant la loi du 30 juillet 1981 tendant à réprimer certains actes inspirés par le racisme ou la xénophobie (de Mmes Willame-Boonen et Delcourt-Pêtre).

De volgende wetsvoorstellen werden ingediend :

Artikel 77

1° Wetsvoorstel ter bevordering van de evenredige vertegenwoordiging van vrouwen en mannen bij verkiezingen (van mevrouw Delcourt-Pêtre).

Artikel 81

2° Wetsvoorstel tot wijziging van het ministerieel besluit van 14 december 1995 tot vaststelling van de tegemoetkoming van de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen in de reiskosten in verband met de revalidatie (van mevrouw Thijs).

3° Wetsvoorstel tot neutralisering van de lijststem en opheffing van het onderscheid tussen kandidaat-titularissen en kandidaat-opvolgers bij de parlementsverkiezingen (van mevrouw Leduc c.s.).

4° Wetsvoorstel houdende verbod voor onderaannemers om werk in de warme zones van kerncentrales verder in onderaanbesteding te geven (van mevrouw Lizin).

5° Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenofobie ingegeven daden (van de dames Willame-Boonen en Delcourt-Pêtre).

Ces propositions seront traduites, imprimées et distribuées.

Deze voorstellen zullen worden vertaald, gedrukt en rondgedeeld.

Il sera statué ultérieurement sur la prise en considération.

Er zal later over de inoverwegingneming worden beslist.

DEMANDES D'EXPLICATIONS — VRAGEN OM UITLEG

Dépôt — Indiening

M. le président. — Le Bureau a été saisi des demandes d'explications suivantes :

1. De M. Ph. Charlier au ministre de l'Emploi et du Travail sur «l'objectivation des critères de reconnaissance des organisations représentatives des travailleurs et des employeurs au Conseil national du travail et le cas devra Confédération nationale des cadres»;

2. de M. Devolder au vice-premier ministre et ministre de la Défense nationale et au ministre des Affaires étrangères sur «les risques que comporte le bogue de l'an 2000 pour les systèmes de défense nucléaire étrangers»;

3. de M. Hostekint au secrétaire d'État à la Coopération au Développement sur «les déclarations récentes du secrétaire d'État à propos des relations entre la Belgique et la région des Grands Lacs africains».

Ces demandes sont envoyées à la séance plénière.

Het Bureau heeft volgende vragen om uitleg ontvangen :

1. van de heer Ph. Charlier aan de minister van Tewerkstelling en Arbeid over « het bepalen van objectieve criteria voor de erkenning van de representatieve werknemers- en werkgeversorganisaties in de Nationale Arbeidsraad en het geval van de Nationale Confederatie van het kaderpersoneel »;

2. van de heer Devolder aan de vice-eerste minister en minister van Landsverdediging en aan de minister van Buitenlandse Zaken over « de gevaren van de millenniumbug voor buitenlandse nucleaire defensiesystemen »;

3. van de heer Hostekint aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking over « de recente verklaringen van de staatssecretaris met betrekking tot de relaties tussen België en de regio van de Grote Meren ».

Deze vragen worden naar de plenaire vergadering verzonden.

PROPOSITION DE LOI — WETSVOORSTEL

Prise en considération — Inoverwegingneming

M. le président. — L'ordre du jour appelle la discussion sur la prise en considération de la proposition de loi de Mme Leduc et consorts neutralisant le vote de liste et supprimant la distinction entre candidats titulaires et candidats suppléants lors des élections législatives.

Je prie les membres qui auraient des observations à formuler de me les faire connaître avant la fin de la séance.

Sauf suggestion divergente, je considérerai cette proposition comme prise en considération et envoyée à la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives.

Aan de orde is thans de bespreking over de inoverwegingneming van het wetsvoorstel van mevrouw Leduc c.s. tot neutralisering van de lijststem en opheffing van het onderscheid tussen kandidaat-titularissen en kandidaat-opvolgers bij de parlementsverkiezingen.

Ik verzoek de leden die opmerkingen mochten willen maken, mij daarvan voor het einde van de vergadering kennis te geven.

Indien intussen van geen bezwaren blijkt, wordt het voorstel in overweging genomen en verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse en de Administratieve Aangelegenheden.

COLLÈGE DE RECRUTEMENT DES MAGISTRATS

WERVINGSCOLLEGE DER MAGISTRATEN

M. le président. — Une place de membre suppléant francophone ayant la qualité d'avocat est actuellement vacante au Collège de recrutement de magistrats.

Cette vacance résulte de la démission de M. Gutt, membre effectif-avocat, et son remplacement par M. Balate, jusqu'alors membre suppléant-avocat.

Conformément à l'article 259bis du Code judiciaire, les membres du Collège de recrutement des magistrats sont nommés par le Sénat à la majorité des deux tiers des suffrages exprimés.

La vacance a été publiée au *Moniteur belge* du 10 avril 1998 à l'initiative du ministre de la Justice. Les candidatures devaient être adressées par lettre recommandée au président du Sénat dans les 30 jours, soit au plus tard le 10 mai 1998.

Le membre à nommer parachèvera le mandat de son prédécesseur.

Un seul candidat s'est manifesté, à savoir M. Maguin Vreux, avocat au barreau de Nivelles.

Étant donné qu'il n'y a qu'un seul candidat, il me semble que le Sénat peut se dispenser d'un scrutin pour cette vacance.

M. Maguin Vreux, avocat au barreau de Nivelles, est dès lors proclamé élu membre suppléant du jury du rôle linguistique français du Collège de recrutement des magistrats ayant la qualité d'avocat, en tant que suppléant de M. Balate.

Il en sera donné connaissance au ministre de la Justice.

Bij het Wervingscollege der magistraten is een plaats vacant van Franstalig plaatsvervangend lid dat de hoedanigheid bezit van advocaat.

Deze vacature ontstond door het ontslag van de heer Gutt, effectief lid-advocaat, die tot magistraat werd benoemd, en zijn vervanging door de heer Balate, tot dan plaatsvervangend lid-advocaat.

Overeenkomstig artikel 259bis van het Gerechtelijk Wetboek worden de leden van het Wervingscollege der magistraten benoemd door de Senaat met een meerderheid van twee derden van de uitgebrachte stemmen.

De vacature werd op initiatief van de minister van Justitie bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 10 april 1998. De kandidaturen moesten binnen 30 dagen, dit is uiterlijk op 10 mei 1998, per aangetekende brief aan de voorzitter van de Senaat worden gericht.

Het te benoemen lid zal het mandaat van zijn voorganger voltooien.

Er heeft zich slechts een kandidaat gemeld, namelijk de heer Maguin Vreux, advocaat bij de balie van Nijvel.

Aangezien er slechts één kandidaat is, veronderstel ik dat de Senaat het overbodig zal achten tot een stemming over te gaan voor deze vacature.

Derhalve wordt de heer Maguin Vreux, advocaat bij de balie van Nijvel, verkozen verklaard tot plaatsvervangend lid van de Franstalige examencommissie van het Wervingscollege der magistraten dat de hoedanigheid bezit van advocaat, als plaatsvervanger van de heer Balate.

Hiervan zal kennis worden gegeven aan de minister van Justitie.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER GORIS AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN LANDSVERDEDIGING OVER «DE DISCRIMINATIE VAN DE BEROEPSVRIJWILLIGERS BIJ DE IN DISPONIBILITEITSSTELLING»

QUESTION ORALE DE M. GORIS AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE LA DÉFENSE NATIONALE SUR «LA DISCRIMINATION À L'ÉGARD DES VOLONTAIRES DE CARRIÈRE EN MATIÈRE DE MISE EN DISPONIBILITÉ»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Goris.

Het woord is aan de heer Goris.

De heer Goris (VLD). — Mijnheer de voorzitter, sinds oktober 1997 kunnen alle militairen met de graad van officier of onderofficier vanaf de leeftijd van 51 jaar in disponibiteit gaan, met behoud van 80% van hun brutowedde. Dit geldt echter niet voor de beroepsvrijwilligers, ongeveer 50% van de militairen of zo'n 19 000 manschappen. Wel bepaalt de maatregel dat beroepsvrijwilligers-specialisten, die normaal gezien tot hun 60 jaar moeten dienen, op 56 jaar in disponibiteit kunnen gaan. Hiervoor komen echter slechts 31 personen in aanmerking. Voor de overige beroepsvrijwilligers bestaat er geen enkele mogelijkheid om vervroegd met pensioen te gaan.

De conclusie uit dit alles is tweërlei: de beroepsvrijwilligers worden financieel en sociaal ernstig gediscrimineerd en de vergrijzing van onze Krijgsmacht wordt op geen enkele manier tegengegaan. Integendeel, ze wordt bewust in de hand gewerkt.

De vice-eerste minister beweert dat er te weinig beroepsvrijwilligers worden gerecruteerd wegens een gebrek aan belangstelling. Is het niet de hoogste tijd dat ook beroepsvrijwilligers zoals de overige militairen, kunnen gebruik maken van de disponibiteitsregeling en dat hun beroep wordt aangepast en aantrekkelijker gemaakt zodat de belangstelling opnieuw toeneemt? Wat denkt hij van het systeem dat reeds bij verschillende NAVO-partners bestaat en waarbij beroepsvrijwilligers zich voor 5 tot 7 jaar engageren, gevolgd door een burgeropleiding van maximum 2 jaar of een bevorderingsexamen binnen de Krijgsmacht?

Ik was onlangs zelf getuige van de hallucinante gevolgen van de vergrijzing van onze onmiddellijk inzetbare gevechtseenheden, meer bepaald van de brigade paracommando. Het is echt hoog tijd om daar iets aan te doen.

De voorzitter. — Het woord is aan vice-eerste minister Poncelet.

De heer Poncelet, vice-eerste minister en minister van Landsverdediging, belast met Energie. — Mijnheer de voorzitter, de maatregel inzake de in disponibiliteitsstelling werd genomen als bijkomende afvloeiingsmaatregel teneinde het personeelsoverschot bij de officieren en onderofficieren die de pensioengerechtigde leeftijd naderen, sneller te doen verdwijnen. Het wegwerken van het overtallige personeel moet tot een betere leeftijdsstructuur leiden. Dit is echt noodzakelijk.

Bij de beroepsvrijwilligers was er van een personeelsoverschot geen sprake, noch op het ogenblik van de uitvaardiging van de maatregel, noch op dit ogenblik.

Een deel van deze personeelscategorie in beschikbaarheid stellen zou het tekort van ongeveer duizend personeelsleden alleen maar doen toenemen. Bovendien denk ik niet dat de beschikbaarheid voor vrijwilligers in de leeftijdscategorie 51 tot 56 jaar de aantrekkelijkheid van de loopbaan voor een jonge kandidaat-militair zou bevorderen. Vandaar dat de uitbreiding van deze maatregelen niet wordt overwogen.

Indienstnemingen voor periodes van 5 tot 7 jaar, zoals de heer Goris voorstelt, stemmen in grote mate overeen met het huidige statuut van de vrijwilligers korte termijn.

Om de aantrekkelijkheid van dit statuut te verhogen en het leeftijdsprobleem bij de vrijwilligers op te lossen, heb ik onlangs enkele maatregelen genomen.

Inspeland op het tekort aan vrachtwagenschauffeurs in het algemeen, heb ik beslist dat alle vrijwilligers korte termijn tijdens het derde dienstjaar het rijbewijs voor zware voertuigen kunnen behalen.

Terzelfder tijd heb ik beslist de jaarlijkse planning voor het inlijven van vrijwilligers aan te passen, zodat de wachttijden tussen de selectieverrichtingen en de eigenlijke indiensttreding gevoelig kunnen worden ingekort. Deze maatregel moet voorkomen dat opengestelde, maar wegens lange wachttijden niet-bezette wervingsplaatsen verloren gaan. Ze zal een verbetering van de rekrutering tot gevolg hebben. Teneinde de encadrering in de categorie van vrijwilligers te verbeteren — rekening houdend natuurlijk met de opgelegde beperkingen van de personeelsenveloppe en de jaarlijks te bereiken doelstellingen — zal de werving van kandidaat-officieren vanaf 1999 worden beperkt. Deze bijkomende rekruteringsruimte zal naar de vrijwilligers worden overgedragen.

Voorts heb ik de generale staf gevraagd te onderzoeken hoe het wervingsaanbod voor de vrijwilligers kan worden verbeterd en hoe de reclasseringsmogelijkheden voor de militairen die aan het einde van hun contract het leger dienen te verlaten, kan worden uitgebreid. Hiervoor wordt onder meer gedacht aan vormingscursussen in de Krijgsmacht zelf en aan de keuze tussen een outplacement en de reeds bestaande reclasseringspremie. Daarnaast zal de generale staf de mogelijkheid onderzoeken om de mogelijkheden tot beschikbaarheid en tijdelijke ambtsopheffing wegens loopbaanonderbreking ook na het jaar 2000 te laten voortlopen, zodat er weer extra rekruteringsruimte vrijkomt voor de werving van jonge soldaten.

Een combinatie van deze maatregelen met de reeds toegepaste pecuniaire verhoging voor de vrijwilligers moet het structurele probleem bij de vrijwilligers op termijn oplossen.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Goris voor een repliek.

De heer Goris (VLD). — Mijnheer de voorzitter, we zijn er ons uiteraard van bewust dat er bij de beroepsvrijwilligers geen overschot is. De belangrijkste oorzaak hiervan is volgens mij echter de onaantrekkelijkheid van hun statuut. Ik ben van oordeel dat de vice-eerste minister dringend werk moet maken van de door hem in het vooruitzicht gestelde optrekking van de financiële vergoeding.

Ik blijf pleiten voor structurele maatregelen. Het lokmiddel van het rijbewijs C in het derde dienstjaar zal niet veel oplossen. Hij doet er beter aan ervoor te zorgen dat de tijdelijke vrijwilligers, die zich voor 5 tot 7 jaar hebben geëngageerd, ook nadien nog een toekomst hebben, zowel binnen als buiten de Krijgsmacht. Dit moet bij wet worden geregeld en ik reken op de vice-eerste minister om hiertoe zo spoedig mogelijk initiatieven te nemen. Alleen zo kunnen we een vergrijzing van de Krijgsmacht tegengaan en kunnen we onze afspraken in de verschillende allianties nakomen.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER DEVOLDER AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN LANDSVERDEDIGING EN AAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN OVER «HET IN GEBREKE BLIJVEN VAN DE BELGISCHE MARINE BIJ DE BESCHERMING VAN DE BELGISCHE VISSERSVLOOT»

QUESTION ORALE DE M. DEVOLDER AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE LA DÉFENSE NATIONALE ET AU MINISTRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES SUR «LA CARENCE DE LA MARINE BELGE QUANT À LA PROTECTION DE NOTRE FLOTILLE DE PÊCHE»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Devolder.

Vice-eerste minister Poncelet antwoordt mede namens zijn collega.

Het woord is aan de heer Devolder.

De heer Devolder (VLD). — Mijnheer de voorzitter, op 21 oktober 1998 haalde de rijkscommissaris bij de Onderzoeksraad van de Zeevaart zwaar uit naar de Belgische Zeemacht die in november 1997 naliet om het Oostendse vissersvaartuig Marbi te beschermen toen het door Franse warrelnetvissers werd geënterd.

Volgens de rijkscommissaris, die zeer streng is voor de Belgische vaartuigen en bemanningen, zijn de Fransen hier zwaar in de fout gegaan. Ten eerste mogen zij hun drijfnetten niet uitzetten en daarna voor enkele uren verdwijnen, omdat op deze manier de doorvaart van grotere vissersvaartuigen wordt gehinderd. Bovendien had de Franse Marine het Belgisch vissersvaartuig niet naar Duinkerke mogen laten slepen.

De rijkscommissaris maakte zich terecht ook kwaad over het feit dat de Belgische Zeemacht deelneemt aan internationale acties op duizenden kilometer van huis, maar een andere opdracht verwaarloost, namelijk bijstand verlenen aan een Belgisch vissersvaartuig op veertig mijl van huis in internationale wateren.

Ik had graag een antwoord op de volgende vragen. Waarom heeft de Belgische Zeemacht nagelaten een van haar opdrachten zo dicht bij de thuisbasis uit te voeren? Was dit wegens een gebrek aan beschikbare middelen — in dit geval belangt de zaak de vice-eerste minister aan — of was dit wegens politieke opportuniteitsredenen? In het laatste geval moet de vice-eerste minister antwoorden namens zijn collega van Buitenlandse Zaken. Welke maatregelen zullen worden genomen om een dergelijk falen in de toekomst te vermijden?

De voorzitter. — Het woord is aan vice-eerste minister Poncelet.

De heer Poncelet, vice-eerste minister en minister van Landsverdediging, belast met Energie. — Mijnheer de voorzitter, op de ochtend van 12 november 1997 kwamen de eerste berichten binnen vanuit de Rederscentrale via het kabinet van Landsverdediging en vanuit het Loodswezen van de marinebasis in Zeebrugge. Het Belgisch vissersvaartuig O 33 zou zich net buiten

de territoriale wateren en binnen de Franse exclusieve economische zone in moeilijkheden bevinden. Het schip kon niet meer manoeuvreren omdat er netten in de schroeven waren verstrikt en omdat het werd omringd door een twaalftal Franse vissersschepen met een agressieve bemanning. De *Zeearend*, een vaartuig van het Loodswezen, was in de buurt en in staat om de *O 33* te slepen.

Tijdens de gehele duur van het incident heeft de Marine contact gehouden met het Belgisch Loodswezen enerzijds en de «Préfecture maritime de Cherbourg» anderzijds, teneinde de situatie te evalueren en, indien nodig, tussen te komen. Op het ogenblik van de feiten was een fregat voor de Belgische kust met individuele oefeningen bezig. In gemeenschappelijk overleg tussen de Préfet maritime de Cherbourg en de Belgische generale staf werd beslist om het fregat buiten het gezichtsveld van de betrokken partijen te houden. Wel was een Frans douanevaartuig vrij snel op de plaats van het incident aanwezig. Het is erin geslaagd de gemoederen van de Franse vissers te bedaren. De zichtbare aanwezigheid van het Belgische fregat hield daarentegen het gevaar in dat het gebeuren zou escaleren tot een zeeslag.

Door de gevolgde strategie kon de Franse douane de *O 33* zonder verdere problemen naar de haven van Duinkerke slepen, waar de veiligheid van het schip door de Franse ordediensten werd gegarandeerd. Aangezien de *O 33* precies op de grens van de Franse territoriale wateren lag, was een Belgische sleepoperatie uitgesloten.

Na de nodige herstellingen in Duinkerke werd de *O 33* door de Franse marine geëscorteerd. Zodra het schip in de Belgische territoriale wateren kwam, werd het geëscorteerd door de sleper *Albatros* van de Belgische Marine. De samenwerking met de Franse militaire en burgerlijke autoriteiten is tijdens de hele operatie uitstekend verlopen.

De Belgische Marine voert haar opdracht van visserijwacht consequent uit. In 1997 werden op 42 dagen in het totaal 138 controles uitgevoerd. In dit specifieke geval heeft de Marine niet nagelaten haar opdracht van visserijwacht uit te voeren. De houding van de Marine had dus niets te maken met een gebrek aan middelen noch met zogezegd politieke opportuniteitsredenen. Integendeel, door de goede coördinatie met de Franse Marine is de Belgische Marine erin geslaagd een escalatie van het incident te vermijden.

Het incident toont aan dat er behoefte is aan een federale structuur binnen dewelke plannen en strategieën — liefst a priori — worden uitgewerkt door de diverse actoren die betrokken zijn bij de acties van de Staat op zee. In samenspraak met de betrokken federale en gewestelijke instanties werd inmiddels beslist de werkgroep «Actie van de Staat op zee» op een meer gestructureerde en regelmatigere basis te laten samenkomen. De volgende ministeries zullen bij de werkgroep worden betrokken: Buitenlandse Zaken, Defensie, Binnenlandse Zaken — voor de politie en de civiele bescherming — Financiën — voor de douane —, Vervoer, Landbouw — voor de visserij — en het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Devolder voor een repliek.

De heer Devolder (VLD). — Mijnheer de voorzitter, ik dank de vice-eerste minister voor zijn antwoord. Hij verklaart dat er geen vuiltje aan de lucht is en dat de Belgische Marine haar opdracht perfect heeft uitgevoerd, maar dat er toch een gebrek aan coördinatie is.

De beschuldigingen van de rijkscommissaris kunnen niet worden weggewuifd. Op mijn vraag dienaangaande heb ik geen antwoord gekregen. Ik weet dat de rijkscommissaris zeer streng is voor de Belgische vaartuigen en hun bemanning. De Zeemacht krijgt haar opdracht uiteraard van de vice-eerste minister, die uiteindelijk verantwoordelijk is voor de afwikkeling van het incident. Ik had dan ook graag vernomen of het niet-optreden van de Belgische Marine werd ingegeven door opportuniteitsredenen dan wel door een gebrek aan materiële middelen. Aangezien de vice-eerste minister dit laatste ontkent, vraag ik mij af waarom de Marine niet heeft ingegrepen.

De vice-eerste minister heeft verklaard dat er behoefte is aan een nieuwe structuur. Mijn vraag had echter betrekking op de concrete actie. Waarom heeft de Marine niet ingegrepen hoewel het perfect mogelijk was ?

De voorzitter. — Het woord is aan vice-eerste minister Poncelet.

De heer Poncelet, vice-eerste minister en minister van Landsverdediging, belast met Energie. — Mijnheer de voorzitter, ik denk dat ik duidelijk heb aangegeven dat de Marine in deze aangelegenheid niets kan worden verweten.

De heer Devolder (VLD). — Dan waren het dus toch opportuniteitsredenen.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER VERREYCKEN AAN DE MINISTER VAN WETENSCHAPSBELEID OVER «DE OPHITSING VAN TURKEN IN BRUSSEL DOOR DE TURKSE TELEVISIE EN HET MOGELIJKE VERBIEDEN VAN TRT»

QUESTION ORALE DE M. VERREYCKEN AU MINISTRE DE LA POLITIQUE SCIENTIFIQUE SUR «L'EXITATION DES TURCS DE BRUXELLES PAR LA TÉLÉVISION TURQUE ET L'INTERDICTION ÉVENTUELLE DE LA TRT»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Verreycken.

Het woord is aan de heer Verreycken.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, deze week ontstonden er ernstige rellen tussen Turken en Koerden. Aanleiding was het touwtrekken rond de uitlevering door Italië aan Turkije van de Koerd Oçalan. In verschillende kranten werd verwezen naar de TRT, de Turkse televisie, waarvan een uitzending blijkbaar de rechtstreekse aanleiding vormde voor de rellen. Het was enkel een toeval dat er geen doden vielen bij de verschillende branden. Dit gelukkige toeval vermindert geenszins de ernst van de rellen.

Niet alleen vragen wij ons af of er geen brevet van totale onbekwaamheid inzake ordehandhaving aan de burgemeester van Sint-Joost-ten-Node zou moeten worden verleend, maar door de inbreng van de Turkse televisiezender komt ook de verantwoordelijkheid van de minister ter sprake.

De Europese richtlijn van 3 oktober 1989 over televisie-omroepactiviteiten werd aangevuld met een artikel 22bis, dat in werking trad op 30 juli 1997. In dit aanvullend artikel staat dat de lidstaten er zorg voor moeten dragen dat uitzendingen geen enkele aansporing tot haat bevatten.

Televisie-uitzendingen zijn weliswaar een gemeenschapsbevoegdheid, maar de richtlijn spreekt enkel over lidstaten die terzake hun verantwoordelijkheid moeten opnemen. Dat ik er voorstander van ben om zo spoedig mogelijk van Vlaanderen een «lidstaat» te maken kan spijtig genoeg de actuele realiteit niet wijzigen.

Zal de minister artikel 22bis van de richtlijn toepassen op de uitzendingen van de Turkse televisie? Ik zou hetzelfde kunnen vragen betreffende de wet van 30 maart 1995, die hij ongetwijfeld ook kent. Kan de minister een initiatief nemen of een rondetafel organiseren om de gemeenschapsministers samen te brengen teneinde op het gehele grondgebied van de «lidstaat» de uitzendingen van de Turkse televisie niet langer te verdelen via de kabelmaatschappijen ?

De voorzitter. — Het woord is aan minister Ylieff.

De heer Ylieff, minister van Wetenschapsbeleid. — Mijnheer de voorzitter, het audiovisueel beleid valt uitsluitend onder de bevoegdheid van de gemeenschappen. Alleen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad is de federale overheid bevoegd inzake de toekenning van vergunningen aan kabelmaatschappijen voor de uitbating van een teledistributienetwerk en de reglementering van de programma's die ze verdelen.

De richtlijn 89/552/EEG van de Raad van 3 oktober 1989 gewoonlijk Televisie zonder grenzen genoemd, bepaalt inderdaad in artikel 22bis: «De lidstaten moeten erop toezien dat de uitzendingen geen enkele aansporing tot haat bevatten op grond van ras, geslacht, geloof of nationaliteit.» Die regel werd omgezet in artikel 23 van de wet van 30 maart 1995 betreffende de distributienetten voor omroepuitzendingen en de uitoefening van televisieomroepactiviteiten in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

Indien de aangehaalde uitzending inderdaad ingaat tegen vermelde bepaling, zullen de gepaste maatregelen worden genomen. De betrokken kabelmaatschappij werd vanochtend gecontacteerd, maar kon geen kopie van de betrokken uitzending leveren omdat ze niet systematisch opnames maakt. Ik zal evenwel alles in het werk stellen om een kopie van de omstreden uitzending te bemachtigen, zodat ik met kennis van zaken de nodige maatregelen kan nemen.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Verreycken voor een repliek.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, ik apprecieer uiteraard het antwoord van de minister, maar wil hem wel nog een paar suggesties doen.

Het zou misschien nuttig zijn om een kopie van de VRT-uitzending «Terzake» van gisteren op te vragen. Een Turk kwam daar onomwonden voor de camera verklaren dat de uitzendingen van de TRT een zeer belangrijke rol hebben gespeeld bij het ontstaan van de onlusten. Zo werd herhaaldelijk aan de Turkse gemeenschap meegedeeld dat de revolutie van Atatürk in gevaar zou komen, wanneer niet zou worden gestreden tegen het Koerdische gevaar. Het gaat hier dus wel degelijk om de strijd tussen twee volkeren, tussen twee nationaliteiten op één grondgebied.

Bij de opmerking als zou de TRT niet systematisch kopieën van haar uitzendingen bijhouden, heb ik toch zo mijn bedenkingen. Ik ben een tijdlang als verantwoordelijke voor de uitzendingen door derden aan de toenmalige BRT verbonden geweest. Telkens wij de kopie van een uitzending van een buitenlands station opvroegen, werd die ons toegestuurd. Nagenoeg alle stations maken automatisch een kopie tijdens de uitzendingen. Ik vrees dat men de minister een beetje uit de weg wil duwen en men zich ervoor behoedt hem meteen de volledige waarheid te vertellen. Ik mag aannemen dat dit bij de minister geen verf zal pakken.

Tot slot wil ik de minister danken voor zijn verwijzing naar artikel 14 van de wet van 30 maart 1995 die de Europese richtlijn in Belgisch recht omzet, want in dat artikel wordt samengevat het volgende gezegd: «Een kabelmaatschappij kan de televisieprogramma's van een andere lidstaat doorgeven voor zover de programma's geen gevaar opleveren voor de openbare orde, de goede zeden of de openbare veiligheid in België.» Mijns inziens wordt de openbare veiligheid in Sint-Joost-ten-Node en in Schaarbeek door de Turkse uitzendingen wel degelijk in gevaar gebracht. Ik hoop dus dat de minister zijn voornemens waarmaakt en eens grondig naspeurt hoe de TRT vooralsnog van de kabel kan worden verwijderd.

M. le président. — La parole est à M. Ylieff, ministre.

M. Ylieff, ministre de la Politique scientifique. — Monsieur le président, je tiens à réagir au sujet du procès d'intention qui m'est fait quand on affirme que je veux celer une partie de la vérité.

J'ai dit tout ce que je savais en ce moment sur cette affaire. Avant de venir au Sénat, j'ai pris des renseignements auprès des autorités chargées du maintien de l'ordre à Saint-Josse-ten-Node avant-hier, lesquelles m'ont appris qu'elles n'étaient pas en possession de la cassette en question.

Je ne puis donc prendre des mesures à propos d'une émission que je n'ai pas vue et dont on ne peut me fournir une copie à l'heure actuelle. Par contre, je ne pourrai accepter que l'on ne me remette pas dans les prochains jours une copie de ce document. Il conviendrait dans ce but de s'adresser directement, via le câble-distributeur, aux autorités turques.

La télévision turque pourrait donc transmettre une copie de l'émission en cause, ce qui prendra sans doute quelques jours.

Si je me rends compte que la situation décrite est avérée, les mesures adéquates devront être prises.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

QUESTION ORALE DE MME DELCOURT-PÊTRE AU MINISTRE DE L'EMPLOI ET DU TRAVAIL SUR «LES RÉDUCTIONS DE COTISATIONS SOCIALES»

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW DELCOURT-PÊTRE AAN DE MINISTER VAN TEWERKSTELLING EN ARBEID OVER «DE VERLAGING VAN DE SOCIALE-ZEKERHEIDSBIDRAGEN»

M. le président. — L'ordre du jour appelle la question orale de Mme Delcourt.

La parole est à Mme Delcourt.

Mme Delcourt-Pêtre (PSC). — Monsieur le président, le plan d'embauche est l'une des mesures les plus utilisées parmi celles ouvrant le droit à une réduction substantielle des cotisations sociales patronales.

Peuvent ouvrir le droit à cet avantage, entre autres, les chômeurs complets indemnisés depuis 12 ou 24 mois, ainsi que les bénéficiaires du minimex depuis 12 ou 24 mois. Une période d'occupation dans le cadre de l'article 60, paragraphe 7, de la loi du 8 juillet 1976 relative aux CPAS est assimilée à une période d'octroi du minimex.

Ainsi, une personne occupée dans le cadre de l'article 60, paragraphe 7, ouvre le droit à l'avantage dans la mesure où elle bénéficie du minimex au moment de l'engagement. Par contre, si cette occupation dans le cadre de l'article 60, paragraphe 7, est suffisante pour lui permettre de quitter l'assistance sociale et pour bénéficier d'allocations de chômage, elle devra attendre un nouveau délai de 12 mois minimum pour ouvrir à nouveau le droit à cet avantage.

En faisant passer cette personne de l'assistance sociale à la sécurité sociale, on la prive en fait d'un atout important dans sa recherche d'un emploi stable.

Ne pourrait-on concevoir que, dans ce cas de figure, la personne qui répondait aux conditions du plan d'embauche tant qu'elle bénéficiait du minimex continue à répondre auxdites conditions lors de son transfert vers le secteur chômage? Je souhaiterais connaître la position de Mme la ministre sur ce point.

M. le président. — La parole est à Mme Smet, ministre.

Mme Smet, ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes. — Monsieur le président, le problème mentionné par Mme Delcourt a été réglé pour les emplois-services, dénommés emplois «Smet». Pour les personnes ayant été occupées par le biais des CPAS dans le cadre de l'article 60, paragraphe 7, cette période d'occupation est assimilée à une période de chômage complet indemnisée pour l'accès aux emplois-services.

Ce que vous demandez dans votre question, madame Delcourt, correspond à ce qui est déjà pratiqué pour les emplois-services. Mon administration examine à l'heure actuelle la possibilité d'adapter le système du plan d'embauche afin de répondre à votre souhait. Je suis donc tout à fait favorable à votre requête.

M. le président. — La parole est à Mme Delcourt pour une réplique.

Mme Delcourt-Pêtre (PSC). — Monsieur le président, je remercie Mme la ministre de sa réponse dont je ne puis que me réjouir.

M. le président. — L'incident est clos.
Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER LOONES AAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN OVER «DE AANHOUDING VAN PKK-LEIDER ÖCALAN»

QUESTION ORALE DE M. LOONES AU MINISTRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES SUR «L'ARRESTATION D'ÖCALAN, LE CHEF DU PKK»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Loones.

Het woord is aan de heer Loones.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de voorzitter, aansluitend bij de vragen aan vice-eerste minister Van den Bossche in de Kamer en aan minister Ylief hier, in verband met de uitzendingen van de Turkse zender TRT, zou ik het standpunt van minister Derycke willen kennen over het conflict in eigen land, maar nog meer zijn benadering van de Turkse overheden als minister van Buitenlandse Zaken.

Heel de Koerdische gemeenschap, inbegrepen zij die zich afstandelijk opstellen tegenover de PKK — want niet iedereen in die gemeenschap hoort bij de PKK — protesteert heftig tegen de aanhouding van PKK-leider Öcalan. Terwijl de Italiaanse regering gunstig blijkt te staan tegenover het verlenen van asiel, vraag ik mij af of de heer Derycke Apo, zoals sommigen in Turkije de heer Öcalan noemen, naar België wil zien komen. De minister zou volgens de media hebben verklaard dat de Belgen al genoeg problemen hebben met de PKK en met Med-TV en zou bovendien zijn eigen bedenkingen hebben over de heer Öcalan.

Ik mag de minister eraan herinneren dat zijn collega Van den Bossche daarstraks in de Kamer melding heeft gemaakt van een oproep van Med-TV gericht aan de Koerdische gemeenschap om ook na de onrusten van dinsdag de kalmte te bewaren.

Het conflict tussen Koerden en Turken escaleert in die mate dat het nu zelfs uitgevochten wordt in Brussel, met een misdadige aanslag op bijvoorbeeld de vestiging van het nochtans zeer pluralistische en gematigde Koerdisch Instituut. Volgens mensen die het kunnen weten, lokten de Turkse overheden, door ophitsingen via de staatstelevisie, de hetze zelf uit en blijken de rellen georkestreerd. Dat wordt bevestigd door de vraag en het antwoord daarop vandaag in de Kamer.

Vandaar dat ik de minister een aantal vragen wil stellen.

Ten eerste, hoe beoordeelt hij de weergave van zijn uitlatingen in de media ?

Ten tweede, wat is voor de minister een rechtvaardige behandeling — iets waar iedereen recht op heeft — van de heer Öcalan ?

Ten derde, hoe denkt de minister de heer Öcalan mocht hij asiel krijgen in Italië, uit België te weren, en op welke gronden ?

Ten vierde, hoe zal de minister de Turkse overheid wijzen op haar verantwoordelijkheden voor de toenemende tegenstellingen tussen Turken en Koerden in Europa en in ons land, nu blijkt dat de hetze door de Turkse overheid wordt bevorderd en opgewekt ?

Hoe zal ten slotte — en dat is uiteraard de belangrijkste vraag — de minister een nieuwe impuls geven aan een politieke dialoog tussen Turkije en de Koerden, want alle incidenten rond de aanhouding en de asielaanvraag van PKK-leider Öcalan zouden eigenlijk moeten leiden tot een debat op het politieke vlak en niet tot terreur ?

De voorzitter. — Het woord is aan minister Derycke.

De heer Derycke, minister van Buitenlandse Zaken. — Mijnheer de voorzitter, binnen het bestek van mijn antwoord is het natuurlijk onmogelijk het probleem grondig te behandelen. De collega's Bourguignon en Anciaux hebben dit onderwerp zeer onlangs in interpellaties en vragen om uitleg ter sprake gebracht. Het volstaat deze na te lezen om de standpunten van de Belgische regering te kennen. Toch wil ik een paar zaken zeggen over het algemene politieke perspectief van deze zeer delicate aangelegenheid. Ik beperk mij daarbij tot twee elementen: de kwestie-Öcalan en de recente Turks-Koerdische confrontatie in Sint-Joost-ten-Node.

Ik begin met Öcalan. De man heeft vorige week in Italië politiek asiel aangevraagd. Hij kwam uit Moskou en reisde met een vervalst Turks paspoort. De Italiaanse autoriteiten moeten nu uitspraak doen over de aanvraag. Dat heb ik overigens ook in mijn interview vermeld. Wij zouden trouwens hetzelfde doen. Dit onderzoek moet in alle sereniteit en volgens de vigerende wettelijke bepalingen gebeuren. De overeenkomst van Dublin, die door de vijftien lidstaten van de Unie op 1 september 1997 werd ondertekend, bepaalt dat de lidstaat die de aanvraag krijgt, eveneens bevoegd is deze te behandelen. Indien de asielzoeker een soortgelijke aanvraag in een andere lidstaat indient, hoeft deze lidstaat de aanvraag zelfs niet in behandeling te nemen zolang de eerste aanvraag niet volledig is afgehandeld. In dat geval is de lidstaat waar de aanvraag wordt behandeld, verplicht de vluchteling terug op te nemen. We moeten dus geduldig wachten tot de Italiaanse overheid haar beslissing heeft genomen. Wat er later gebeurt, zien we dan wel. Indien Öcalan geen politiek asiel krijgt, heeft hij een groot probleem. Krijgt hij wel asiel, dan zal de Belgische overheid in eerste instantie de minister van Binnenlandse Zaken onder wiens bevoegdheid de toegang tot het grondgebied valt, moeten uitmaken of hij naar België kan komen.

Ik kom nu tot de recente Turks-Koerdische confrontatie. De heer Loones heeft terecht gewezen op de bestaande spanningen. Zoals u weet leven er in België 110 000 Turkse staatsburgers. Een groot aantal van deze mensen heeft de voorbije jaren de Belgische nationaliteit aangenomen, maar daarnaast blijven zij een sterke band behouden met hun vaderland. Van deze bevolkingsgroep is 80% etnisch Turks en 20% etnisch Koerdisch. Ik durf te verklaren dat een minderheid van deze mensen extreem nationalistisch is, maar nationalistische gevoelens kunnen snel worden aangewakkerd en kunnen eveneens snel escaleren. Enkele dagen geleden is dit nog duidelijk bewezen.

De Koerdische instellingen en de Koerdische zender Med-TV verspreiden een duidelijke politieke boodschap die zorgt voor animositeit en spanningen tussen de Turkse en Koerdische gemeenschap. De kwestie-Öcalan heeft deze spanningen nog verscherpt, ook en vooral door de verklaringen van Turkse en Koerdische verantwoordelijken. Med-TV en een aantal Koerdische spreekbuizen hebben de Koerdische gemeenschap in Europa opgeroepen zich te mobiliseren en naar Italië te reizen voor betogingen en andere protestacties tegen de Italiaanse overheid. Terecht werd gezegd dat zij naar aanleiding van de recente onregeligheden in Brussel tot kalmte hebben opgeroepen. Ik kan alleen bevestigen wat mijn collega van Binnenlandse Zaken daarover heeft verklaard.

Het algemene discours van Med-TV was echter zeker niet bevorderlijk voor het bewaren van de kalmte. Ook Ankara heeft zich in deze zaak niet onbetuigd gelaten. De Turkse televisie heeft in verscheidene verklaringen de Turkse gemeenschap in Europa opgeroepen haar solidariteit met de Turkse regering te betuigen. Uiteraard is dit ook een middel om druk uit te oefenen zodat de leider van de PKK wordt uitgeleverd.

De Belgische regering kan onmogelijk tolereren dat het Turks-Koerdisch antagonisme op een gewelddadige manier op ons grondgebied wordt uitgevochten. De bevolking wil dat niet. We hebben een open samenleving en iedereen kan onze rechten en vrijheden genieten, voor zover de rechten en de vrijheden van de anderen worden gerespecteerd. Dat geldt voor de Belgen, maar ook voor degenen die de Belgische gastvrijheid genieten.

België heeft het nodige gedaan om bij te dragen tot het herstel van de kalmte en het verhinderen van nieuwe incidenten. Maar ook de Turkse en de Koerdische gezagsdragers moeten hun

bijdrage leveren. Het hoofd van de dienst belast met de bilaterale betrekkingen van het departement van Buitenlandse Zaken nam contact op met de Turkse ambassadeur. Hem werd gevraagd alles in het werk te stellen om de spanning in de Turkse gemeenschap weg te nemen en nieuwe incidenten te vermijden. Ook van de Koerdische verantwoordelijken verwachten we een dergelijke houding.

Net als de mensenrechtenkwestie, staat ook het Koerdisch vraagstuk sinds jaren hoog op de agenda in de contacten tussen Europa en Turkije. België veroordeelt het terrorisme en net als de overgrote meerderheid van de Staten van de Europese Unie beschouwen we de PKK als een terroristische organisatie. Wij dringen er evenwel bij de Turkse autoriteiten op aan een geweldloze en politieke oplossing te zoeken voor het Koerdische vraagstuk waarbij de territoriale eenheid en de persoonlijke integriteit worden gevrijwaard. Zoals de Europese Unie pleit België voor een maximaal respect van de mensenrechten, voor erkenning van de culturele eigenheid van de Koerden, voor onderwijs in de Koerdische taal, zo mogelijk zelfs voor de culturele autonomie. De verdere toenadering van Turkije tot de Europese Unie zal trouwens mee bepaald worden door de wijze waarop dit land aan de Europese bekommernissen concreet gevolg zal geven. Dat standpunt werd overigens in de Europese Raad van Luxemburg en die van Cardiff herhaald.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Loones voor een repliek.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn uitgebreid antwoord. We kunnen niet anders dan vaststellen dat het geweld eerder van Turkse dan van Koerdische zijde komt. Alle Koerdische organisaties roepen op tot kalmte. Het antwoord van de minister van Binnenlandse Zaken in de Kamer was terzake heel duidelijk. Volgens hem was de opstand georkestreerd. De incidenten in Sint-Joost-ten-Node getuigen van stielkennis op het vlak van betogen, groepen leiden en het aanbrengen van verwoestingen. De Belgische regering moet haar verantwoordelijkheid opnemen ten aanzien van de Turkse overheden. De minister blijft de PKK als een terroristische organisatie beschouwen. Ik wil hem erop wijzen dat er vanaf september toch een evolutie is in het optreden van haar leider Öcalan. Sinds september roept hij immers op tot overleg en hij heeft ook het geweld afgezworen.

Nog niet zolang geleden werd de heer Arafat door de Westerse gemeenschap versleten als een terrorist en kijk waar hij nu staat. Ook de Koerden maken deze vergelijking. België in het bijzonder moet de politieke dialoog met alle mogelijke middelen bevorderen. Iedereen in het land is het er over eens dat de Koerdische gemeenschap recht heeft op een culturele autonomie. Laten we die stroming dan ook voluit ondersteunen. Van dat pad mogen we ons niet laten afbrengen, door geen enkele agressie, ook niet wanneer die op een onverantwoorde manier is georkestreerd door de Turkse overheden.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

QUESTION ORALE DE M. JONCKHEER AU MINISTRE DES FINANCES SUR «L'ANNULATION DE LA DETTE DE TOUS LES PAYS RAVAGÉS PAR L'OURAGAN MITCH»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER JONCKHEER AAN DE MINISTER VAN FINANCIËN OVER «DE KWIJTSCHELDING VAN DE SCHULD VAN ALLE LANDEN DIE DOOR DE ORKAAN MITCH GETEISTERD ZIJN»

M. le président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Jonckheer.

La parole est à M. Jonckheer.

M. Jonckheer (Écolo). — Monsieur le président, à l'instar de la décision prise par le gouvernement français d'annuler la dette publique bilatérale du Guatemala, du Honduras, du Nicaragua et

du Salvador, le gouvernement envisage-t-il d'adopter la même attitude dans la mesure où de telles créances dans le chef de notre pays existent à l'égard des pays concernés ?

Par ailleurs, sur le plan de la dette publique multilatérale, le ministre a-t-il donné des instructions particulières à nos représentants au sein du Fonds monétaire et de la Banque mondiale, dans la mesure où la situation dramatique que ces pays connaissent risque vraisemblablement d'aggraver le déficit de leur balance commerciale et le taux de change de leur monnaie ?

M. le président. — La parole est à M. Viseur, ministre.

M. Viseur, ministre des Finances. — Monsieur le président, la Belgique n'a pas de créances publiques bilatérales à l'égard du Guatemala, du Honduras et du Nicaragua. Elle a accordé un prêt d'État au El Salvador en 1987 pour un montant de 90 millions de francs belges dont l'encours actuel est 85,5 millions de francs belges.

Mon représentant au Club de Paris s'est renseigné, sur ma demande, auprès du secrétariat du Club de Paris pour connaître les intentions de la présidence à l'égard de ces quatre pays. Ceux-ci seront inscrits à l'ordre du jour de la prochaine session du Club de Paris, prévue les 9 et 10 décembre 1998 pour discussions entre tous les pays créanciers.

Entre-temps, dans une lettre datée du 10 novembre, mon collègue français, M. Strauss-Kahn, m'a fait part des intentions de la France d'annuler l'aide publique au développement que la France détient vis-à-vis du Nicaragua et du Honduras et de proposer que le Club de Paris permette aux pays affectés d'arrêter le service de leur dette auprès de pays membres du Club de Paris pendant une période de trois ans.

Mes préoccupations rejoignent celles de M. Strauss-Kahn, j'ai donc déjà donné des instructions à mon représentant auprès du Club de Paris pour qu'au moment opportun il soutienne la proposition française. Si elle est acceptée, la Belgique rééchelonnera l'intégralité des montants qui lui sont dus par le El Salvador dans la période triennale 1998, 1999 et 2000, soit un montant total de 13 500 000 francs belges. La Belgique appuiera par ailleurs toutes recommandations généreuses quant au traitement de la dette APD pour le Club de Paris à l'égard du Guatemala, du Salvador, du Honduras et du Nicaragua.

En ce qui concerne la dette multilatérale, avant l'annonce par la Banque mondiale, le 10 novembre 1998, d'un programme d'aide de 200 millions de dollars pour assister les pays dévastés par l'ouragan Mitch, j'avais pris contact avec cette institution, par l'intermédiaire de notre administrateur, pour faire part de mon point de vue sur la gravité de la situation sociale, économique et financière de ces pays et sur l'urgence d'apporter une aide financière pour le financement de projets existants dans cette région.

La décision prise par la Banque mondiale dans ce domaine correspond parfaitement aux souhaits que j'avais exprimés pour cette région de l'Amérique centrale. Les discussions qui ont eu lieu le 11 novembre 1998 au sein du conseil d'administration du FMI sur les questions de développements récents en Amérique centrale me confortent dans l'opinion que le Nicaragua et le Honduras répondent aux critères de pauvreté et d'endettement pour être éligibles à l'initiative de réduction de la dette des pays les plus pauvres et les plus endettés, initiative HIPC.

Je me réjouis également que les services de la Banque mondiale, du FMI et de la Banque interaméricaine de développement se soient mis au travail pour soumettre le plus rapidement possible à leur conseil d'administration un rapport d'évaluation sur la situation de ces deux pays.

Enfin, j'attire votre attention sur le fait que la Banque mondiale a l'intention de créer un fonds fiduciaire, d'ici la fin de l'année. L'objectif poursuivi est de recueillir des dons des pays membres en vue d'aider les pays de la région à assurer le service de leur dette à l'égard des institutions multilatérales. Aussi, celle-ci pourrait poursuivre et accélérer les programmes de prêts à ces pays.

J'ai informé mon collègue Réginald Moreels de la création de ce fonds fiduciaire. Il lui appartiendra de décider s'il juge opportun d'y apporter une contribution.

Par ailleurs, le ministère de la Défense nationale a mis un avion Airbus à la disposition du département de la Coopération au Développement pour transporter immédiatement une intervention de première urgence sous forme d'aide en nourriture à destination du Nicaragua. Dans l'ensemble, la Belgique exprime clairement sa volonté, tant au sein du Club de Paris qu'après du FMI et de la Banque mondiale de soutenir une reconstruction rapide de ces pays sur la base d'une intervention internationale.

M. le président. — La parole est à M. Jonckheer pour une réplique.

M. Jonckheer (Écolo). — Monsieur le président, je remercie le ministre des Finances de ses réponses qui, me semble-t-il, vont dans la bonne direction.

Pendant, je voudrais formuler trois remarques.

Tout d'abord, en ce qui concerne la dette publique bilatérale, j'ai cru comprendre que les discussions au sein du Club de Paris portaient sur un moratoire du service de cette dette pendant trois ans. Or, il me semble que les déclarations du président Chirac et de M. Jospin évoquaient plutôt l'annulation pure et simple de cette dette et non un moratoire. Peut-être ai-je mal lu...

Ensuite, en ce qui concerne la problématique multilatérale, nous en avons déjà discuté avec votre prédécesseur et vous n'êtes pas sans savoir que l'initiative HIPC du Fonds monétaire international et de la Banque mondiale en faveur des pays lourdement endettés renvoie à un mécanisme qui ne s'enclenche qu'après une période probatoire de trois ans, les États concernés devant justifier auprès du FMI de la bonne application du plan d'ajustement. J'avais déjà abordé cet aspect du problème à propos du Rwanda et, en ce qui concerne ces pays d'Amérique centrale, j'estime que cette période probatoire est totalement injustifiée: ils devraient au contraire avoir un accès direct et immédiat à ce fonds.

Enfin, je pense qu'il serait souhaitable que les membres de la commission des Affaires étrangères et des Finances reçoivent copie du rapport d'évaluation qui sera rédigé par nos représentants auprès du FMI et de la Banque mondiale.

M. le président. — La parole est à M. Viseur, ministre.

M. Viseur, ministre des Finances. — Monsieur le président, la France propose une annulation pure et simple de la dette en ce qui concerne le Nicaragua et le Honduras, pays sur lesquels nous ne détenons aucune créance.

Pour les autres pays affectés par la catastrophe, notamment le Salvador, il est question d'arrêter le service de leurs dettes pendant trois ans.

Par ailleurs, les représentants belges auprès du FMI défendent l'idée d'un accès immédiat, sans passer par la période probatoire de trois ans, à l'initiative HIPC.

Enfin, il est évident que je transmettrai volontiers les informations issues des discussions qui auront lieu au sein des instances internationales dans le courant du mois de décembre.

M. le président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

MONDELING VRAAG VAN DE HEER WEYTS AAN DE MINISTER VAN FINANCIËN OVER «DE VERSPREIDING VAN FISCALE DOCUMENTATIE LANGS INTERNET»

QUESTION ORALE DE M. WEYTS AU MINISTRE DES FINANCES SUR «LA DIFFUSION D'UNE DOCUMENTATION FISCALE DANS INTERNET»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Weyts.

Het woord is aan de heer Weyts.

De heer Weyts (CVP). — Mijnheer de voorzitter, dinsdagnamiddag hadden we in de commissie voor de Financiën reeds de gelegenheid over het onderwerp van gedachten te wisselen.

We stellen vast dat Internet in onze gezinnen meer en meer wordt gebruikt. Ik vraag de minister dan ook de mogelijkheid te onderzoeken om de fiscale documentatie volledig ter beschikking te stellen via Internet zodat men niet altijd aangewezen is op privé-uitgeverijen. Een volledige fiscale documentatie verstrekken is niet mogelijk zonder de medewerking van de administratie. Ik stel dan ook voor dat Financiën de fiscale documentatie volledig op Internet plaatst. Het zou meteen een nuttig werkinstrument zijn voor de vele duizenden ambtenaren. Ik hoor deze geregeld klagen dat zij aangewezen zijn op privé-uitgeverijen en op documentatie van sociale organisaties om zich bepaalde wetgevingen eigen te maken.

In onze buurlanden wordt daarvan al werk gemaakt. Ik denk bijvoorbeeld aan Nederland waar men op dat vlak al ver is gevorderd. Ik stel zelfs voor een studiereis te organiseren naar Nederland om kennis te nemen van de concrete mogelijkheden die hierdoor ontstaan voor de ambtenaren van Financiën en voor de rechtsonderhorigen in het algemeen.

De voorzitter. — Het woord is aan minister Viseur.

De heer Viseur, minister van Financiën. — Mijnheer de voorzitter, de belastingbesturen zijn zich volkomen bewust van het grote belang van een goed communicatiebeleid. Om hun taak correct te kunnen uitvoeren, moeten de belastingambtenaren in de eerste plaats passend worden gedocumenteerd. Verder is de interne communicatie de basis voor een goede externe communicatie. Op die manier kunnen ambtenaren bijvoorbeeld passende antwoorden verstrekken op de vragen van de burger.

Niet de drager van het communicatiemiddel, papier, CD-ROM, Internet, maar de inhoud van de mededeling is het belangrijkste element. Snelheid, nauwkeurigheid en relevantie op het vlak van de inhoud zijn in ieder geval cruciaal en al deze elementen zijn momenteel bij belastingbesturen een prioriteit.

In het verleden werden tekortkomingen vastgesteld waardoor de documentatie niet altijd correct werd bijgewerkt. Er zijn terzake op diverse vlakken maatregelen genomen. Van zodra de inhoud beschikbaar is, kunnen verschillende communicatiemiddelen worden aangewend. Inzake communicatiemiddelen kan ik u melden dat er in de loop van het volgend jaar een CD-ROM met fiscale documentatie zal worden verspreid, in eerste instantie intern maar het is de bedoeling hem ook snel ter beschikking te stellen van het publiek. Voorts signaleer ik dat het departement nu reeds op Internet informatie beschikbaar stelt op het adres: [HTTP://WWW.MINFIN.FGOV.BE](http://WWW.MINFIN.FGOV.BE).

Op het ogenblik is de volgende informatie hierop beschikbaar: Fiscaal Memento, Invoering van de euro, Douane en Accijnzen, BTW en Homepage. Het is de bedoeling om zo snel mogelijk een maximum aan informatie via Internet te verspreiden. Op termijn zijn er trouwens nog meer mogelijkheden dan het verspreiden van informatie alleen.

Ik herinner de heer Weyts eraan dat de klassieke communicatiemiddelen van groot belang blijven. Zo kan de burger over zeer gedetailleerde informatie beschikken op papier. Papier is in ieder geval niet weg te denken, te meer gelet op het nog relatief beperkt aantal internetaansluitingen van de gezinnen. Ook kunnen gemakkelijk rechtstreekse contacten worden gelegd met de verschillende lokale belastingdiensten.

Principieel ben ik van mening dat de belastingbesturen de grootst mogelijke openheid moeten nastreven. De ondernemingen en de burgers moeten om de volgende redenen over zoveel mogelijk informatie kunnen beschikken.

In de eerste plaats zal snelle, volledige en juiste informatie de houding van de belastingplichtigen tegenover de administratie verbeteren en de bereidheid tot medewerking verhogen.

Ten tweede is het onaanvaardbaar dat voor toegang tot de wetgeving een hoge prijs moet worden betaald gelet op de complexiteit van de belastingwetgeving. Ook moet de burger over voldoende informatie beschikken om zich te kunnen verdedigen voor het geval een ambtenaar minder gepast zou optreden.

Ten slotte kan openheid in het algemeen, en het verstrekken van informatie in het bijzonder, veel problemen voorkomen of oplossen. Om die redenen heb ik zeer veel begrip voor het communicatiebeleid van de Nederlandse Belastingdienst.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

QUESTION ORALE DE M. DESMEDT AU MINISTRE DE LA JUSTICE SUR «LA SIGNATURE APPORTÉE PAR LE PROCUREUR GÉNÉRAL D'ANVERS À UN MANIFESTE RÉCLAMANT UNE PLUS GRANDE AUTONOMIE POUR LA FLANDRE»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER DESMEDT AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE OVER «DE ONDERTEKENING DOOR DE PROCUREUR-GENERAAL VAN ANTWERPEN VAN EEN MANIFEST WAARIN EEN GROTERE AUTONOMIE VOOR VLAANDEREN WORDT GEËIST»

M. le président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Desmedt.

La parole est à M. Desmedt.

M. Desmedt (PRL-FDF). — Monsieur le président, dimanche 15 novembre, une manifestation publique a eu lieu à Anvers afin de réclamer davantage d'autonomie pour la Flandre considérée comme un État dans l'Europe. En réalité, c'est vers l'indépendance même de la Flandre et donc l'éclatement de l'État belge, qu'ont tendu les interventions lors de cette réunion.

Celle-ci a été précédée d'un memorandum appuyant cette démarche autonomiste mais en réalité indépendantiste. Ce memorandum a été signé par 250 personnalités flamandes des milieux culturels et économiques, par des mandataires politiques CVP, VLD, Volksunie et Vlaams Blok mais aussi par des magistrats dont Mme le procureur général d'Anvers.

Ce manifeste a évidemment une portée éminemment politique puisqu'il vise la structure même de l'État. En cette matière, il me paraît que les magistrats, et particulièrement ceux qui occupent une place importante dans la hiérarchie judiciaire, sont tenus à un devoir de réserve et doivent donc s'abstenir de toute prise de position politique.

L'attitude du procureur général d'Anvers qui appose sa signature à côté notamment des représentants d'un parti considéré comme non démocratique et qui vise à l'éclatement du pays, apparaît donc comme inadmissible. Il n'est d'ailleurs pas sans intérêt de rappeler que ce magistrat fut le chef de cabinet de votre prédécesseur.

Puis-je connaître votre opinion à cet égard, monsieur le ministre? N'estimez-vous pas qu'un sérieux rappel à l'ordre s'impose à l'égard de ce procureur général afin de l'inviter à avoir une attitude plus conforme aux devoirs de sa fonction?

M. le président. — La parole est à M. Van Parys, ministre.

M. Van Parys, ministre de la Justice. — Monsieur le président, les articles 19 et 26 de la Constitution qui règlent le droit à la liberté d'expression et la liberté d'association sont valables pour tous les citoyens, y compris pour les magistrats.

Par ailleurs, un magistrat, compte tenu de sa qualité spécifique, est tenu d'observer une certaine réserve lorsque l'exercice du droit à la liberté d'expression ou à la liberté d'association risque, le cas échéant, de compromettre le bon fonctionnement de l'office qu'il représente.

Dans le cas qui nous occupe, la question concerne la signature d'une lettre dans laquelle Mme Dekkers, procureur général près la cour d'appel d'Anvers, manifestait son soutien à l'organisation du meeting «Vlaanderen, Staat in Europa».

Mme Dekkers m'a précisé qu'elle considérait ce meeting, organisé par le «Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen», comme une manifestation purement culturelle et que sa signature n'impliquait aucune prise de position à caractère politique.

Je ne crois pas que l'initiative de Mme Dekkers soit de nature à compromettre le bon fonctionnement de son office. J'estime nécessaire de préciser que Mme Dekkers a signé un formulaire préimprimé par lequel elle manifestait son soutien le 23 septembre 1998. Elle a reçu ce formulaire le 21 septembre 1998. Ce formulaire, rédigé en néerlandais, reprend le texte suivant, et je cite: «Ondergetekende treedt toe als lid van het beschermcomité van de feestmeeting, welke doorgaat te Antwerpen op 15 november 1998 onder het motto 'Vlaanderen, Staat in Europa'».

J'ajoute que Mme Dekkers ne connaissait pas l'identité des autres signataires.

Enfin, elle n'était pas présente lors du meeting du 15 novembre 1998 et elle précise que la signature du formulaire n'engage aucunement sa responsabilité quant aux propos tenus lors de ce meeting.

M. le président. — La parole est à M. Desmedt pour une réplique.

M. Desmedt (PRL-FDF). — Monsieur le président, je suis content d'avoir posé cette question puisque le ministre m'a apporté des précisions complémentaires par rapport à ce qu'il avait dit la semaine dernière à la Chambre.

En particulier, je note que Mme le procureur général et M. le premier président de la cour d'appel d'Anvers n'ont finalement signé qu'un texte assez court mentionnant simplement qu'ils apportaient leur appui à cette journée consacrée à la Flandre, État en Europe.

Je veux bien laisser à Mme le procureur général le bénéfice du doute quant à sa sincérité, mais je dirai qu'elle a été assez imprudente, en tant que haut magistrat, en signant ce document qui a manifestement une portée politique.

On a beaucoup entendu la magistrature ces derniers mois, et je comprends que les magistrats s'expriment sur la réforme de la justice qui les concerne directement. Toutefois, j'estime qu'ils doivent s'abstenir sur des sujets de type politique.

Personne n'est obligé d'être procureur général; celui-ci est un serviteur de l'État et il doit s'abstenir de participer à des critiques sur la forme politique de cet État.

Cela étant, je considère que vos précisions sont importantes et qu'elles minimalisent l'appui que Mme le procureur général d'Anvers a apporté à ce meeting.

M. le président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

QUESTION ORALE DE M. DESTEXHE AU MINISTRE DES AFFAIRES SOCIALES SUR «L'ORGANISATION D'UN RÉSEAU D'AIDE PSYCHO-SOCIAL À L'ENFANCE EN RÉGION BRUXELLOISE»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER DESTEXHE AAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN OVER «DE ORGANISATIE VAN EEN NETWERK VOOR PSYCHOSOCIALE BEGELEIDING VAN KINDEREN IN HET BRUSSELSE GEWEST»

M. le président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Destexhe.

Le ministre Daerden répondra au nom de son collègue.

La parole est à M. Destexhe.

M. Destexhe (PRL-FDF). — Monsieur le président, l'arrêté royal du 3 août 1976 a défini les critères de programmation des lits pédopsychiatriques en Belgique. Il est fixé à 0,32 place par 1 000 enfants âgés de moins de 18 ans pour l'hospitalisation de jour et de nuit — index K — et de 0,32 lit par 1 000 enfants pour l'hospitalisation de jour — index K1 — ou de nuit — index K2.

Cela signifie que la Région bruxelloise, par exemple, devrait disposer de 72 lits K et de 72 lits K1 ou K2. Or, dans l'état actuel des choses, 70 lits K et 10 lits K1 lui sont agréés. Ces lits sont octroyés pour 60 K à des adolescents, les dix autres à des enfants psychiatriques pour séjour à long terme et 10 K1 à des enfants autistes.

Il n'existe donc pas, dans la Région de Bruxelles-Capitale, de structures d'accueil pour enfants en crise psychiatrique. Actuellement, la mise au point des pathologies pédopsychiatriques se fait dans un service de psychiatrie d'adultes et, parfois, dans un service de pédiatrie, mais les deux solutions sont inadéquates, car ni le personnel ni la structure ni l'encadrement thérapeutique ne correspondent aux besoins de l'enfant et de sa famille.

Puis-je connaître le nombre de lits K, K1 et K2 disponibles pour la Belgique et la répartition pour les trois régions ?

Combien de lits K, K1 et K2 restent-ils ?

Comment la ministre explique-t-elle qu'il n'y ait pas de lits pour enfants en état de crise en Région bruxelloise ?

M. le président. — La parole est à M. Daerden, ministre.

M. Daerden, ministre des Transports. — Monsieur le président, je donne lecture de la réponse préparée par Mme De Galan. «La répartition des lits K, K1 et K2 se présente comme suit: Bruxelles, 70 lits K, 10 lits K1 et K2; Flandre, 252 lits K, 76 lits K1 et K2; Wallonie, 224 lits K, 76 lits K1 et K2. Je signale à l'honorable membre qu'en regard de la programmation, il reste 34 lits K disponibles pour la Belgique et 418 lits K1 et K2. Le moratoire imposé sur les lits hospitaliers, et plus particulièrement sur les lits hospitaliers psychiatriques, ne permet pas d'ouvrir de nouveaux lits. Cependant, je soumets actuellement au gouvernement un projet de réforme de la psychiatrie dans la lignée de la politique menée par mes prédécesseurs.

Les grands points de cette réforme ont été approuvés lors de la conférence interministérielle de la Santé publique du 29 juin 1998. Afin de répondre plus particulièrement à la problématique soulevée par l'honorable membre, des possibilités de reconversion de lits hospitaliers aigus et psychiatriques en lits K, K1 et K2 sont prévues. Une levée du moratoire dans des conditions strictement définies pourra permettre cette reconversion.

Par ailleurs, un financement de projets pilotes dans le secteur de la psychiatrie est également prévu, via un fonds d'innovation créé à cet effet; cette mesure pourrait apporter une solution à court terme à Bruxelles dans la prise en charge de petits enfants souffrant de troubles psychiatriques.

Enfin, à la dernière question de l'honorable membre, je répondrai — poursuit Mme De Galan — «que l'agrément des lits hospitaliers relève de la compétence des communautés et régions et que les institutions hospitalières sont responsables de leurs choix en termes d'organisation de services.

À Bruxelles, les lits K sont actuellement et essentiellement occupés par des adolescents en crise, ce qui répond à un réel besoin du terrain; il en va de même en ce qui concerne les places réservées aux enfants souffrant d'autisme.

Il est possible que la problématique liée aux troubles psychiatriques d'enfants non adolescents ait été sous-estimée par les responsables hospitaliers qui ne se sont pas orientés vers une telle prise en charge.

Cependant, il faut également admettre que cette problématique relève d'un phénomène qui a pris de l'ampleur au cours de ces dernières années, notamment sous la pression d'experts de terrain ayant constaté une inadéquation entre les besoins et les structures.»

M. le président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER HOSTEKINT AAN DE MINISTER VAN VERVOER OVER «HET GEBRUIK VAN HALOGEENVERLICHTING IN PERSONENWAGENS»

QUESTION ORALE DE M. HOSTEKINT AU MINISTRE DES TRANSPORTS SUR «L'EMPLOI DE L'ÉCLAIRAGE À HALOGENÈNE DANS LES VOITURES PARTICULIÈRES»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Hostekint.

Het woord is aan de heer Hostekint.

De heer Hostekint (SP). — Mijnheer de voorzitter, sinds enkele jaren wordt voor de voertuigverlichting ook gebruik gemaakt van halogeenlampen.

In het begin leek het gebruik van halogeenlampen van verschillende kleuren een gadget om personenwagens een eigen cachet te geven. Sinds kort wordt echter ook in de standaardversie van sommige personenwagens uit de duurdere prijsklassen, zoals Mercedes en BMW, gebruik gemaakt van witte halogeenlampen voor de verlichting vooraan. Ik veronderstel dat het gaat om wagens waarvan het prototype een EU-goedkeuring heeft verkregen en die bijgevolg in ons land zonder problemen op de markt kunnen worden gebracht.

Er rijzen nochtans vragen in verband met de weerslag van dit type van verlichting op de verkeersveiligheid. Nadat met succes is gestreefd naar een zo groot mogelijke uniformiteit in de voertuigverlichting — ik verwijs naar het in onbruik raken van de gele lampen — is het gebruik van halogeenlampen alleszins een stap achteruit. Voorts is er het aspect van de lichtsterkte van deze lampen. Van verschillende bestuurders heb ik reeds klachten opgevangen over de grote intensiteit van halogeenverlichting en het verblindend karakter van deze lichten. Bovendien kan men zich afvragen of de bestuurder de intensiteit van de verlichting mettertijd zelf zal kunnen bepalen. Bij halogeenverlichting voor huishoudelijk gebruik is dit namelijk nu reeds het geval. Ten slotte is het niet zeker of de grotere duurzaamheid van halogeenlampen opweegt tegen het risico op ontploffing van deze lampen.

Graag kreeg ik een antwoord op de volgende vragen. Houdt deze verlichting gevaren in voor de verkeersveiligheid in het algemeen? Op welke EU-richtlijnen of andere internationale afspraken — bijvoorbeeld de reglementen van Genève — is de goedkeuring van de bewuste prototypes gebaseerd? Voldoen deze prototypes aan de bepalingen van de Belgische reglementering, in casu het koninklijk besluit van 15 maart 1968 betreffende de technische eisen en de uitvoeringsbesluiten van dit koninklijk besluit? Overweegt de minister in dit verband een aanpassing van het koninklijk besluit van 15 maart 1968? Zo ja, in welke zin?

De voorzitter. — Het woord is aan minister Daerden.

De heer Daerden, minister van Vervoer. — Mijnheer de voorzitter, de goedkeuring van de bewuste prototypes is gebaseerd op de beslissing van de Europese Commissie van 4 februari 1997, die een afwijking toe laat op de richtlijn 92/52 van 18 juni 1992.

De goedkeuring in de Belgische wetgeving is gebaseerd op het koninklijk besluit van 26 februari 1981, en niet op het koninklijk besluit van 15 maart 1968.

Ik ben niet van plan dit koninklijk besluit van 26 februari 1981 aan te passen. Een dergelijke aanpassing is trouwens enkel mogelijk na een beslissing op Europees vlak.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Hostekint voor een repliek.

De heer Hostekint (SP). — Ik dank de minister voor zijn kort en bondig antwoord waarbij hij verwijst naar de Europese reglementering die het volgens hem onmogelijk maakt om het koninklijk besluit van 1981 te wijzigen. De problemen inzake verkeersveiligheid kunnen echter niet worden ontkend. De gebruikers van

een wagen uitgerust met halogeenlampen zijn van oordeel dat zij hun gezichtsvermogen en bijgevolg ook hun veiligheid verhogen. De tegenliggers worden echter wel verblind. Het gaat om wagens met een statussymbool zoals deze van de merken BMW en Mercedes. Ik heb vernomen dat voor de wagens die nieuw op de markt komen, de koper de keuze heeft tussen gewone en halogeenlampen.

De minister die verantwoordelijk is voor verkeer en verkeersveiligheid maakt er zich nogal gemakkelijk van af. Het zou goed zijn tenminste te onderzoeken welke de gevolgen zijn voor de verkeersveiligheid van het gebruik van deze sterke lampen, waarvan de verblinding een tijd blijft nawerken op het netvlies. Aangezien de grote merken de halogeenlampen als een statussymbool gebruiken, vrees ik dat het gebruik ervan zal worden veralgemeend.

M. le président. — La parole est à M. Daerden, ministre.

M. Daerden, ministre des Transports. — Monsieur le président, indépendamment des différentes références légistiques que j'ai citées — j'en ferai parvenir la liste à M. Hostekint — j'aurai un contact avec le secrétaire d'État à la Sécurité, car c'est aussi avec lui que je dois aborder ce problème.

Je m'inscris donc bien volontiers dans les propos développés par M. Hostekint.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

PROJET DE LOI RELATIVE À LA CLASSIFICATION ET AUX HABILITATIONS DE SÉCURITÉ (ÉVOCATION)

Discussion générale

(Article 60 du Règlement)

Renvoi en commission

WETSONTWERP BETREFFENDE DE CLASSIFICATIE EN DE VEILIGHEIDSMACHTIGINGEN (EVOCATIE)

Algemene bespreking

(Artikel 60 van het Reglement)

Terugging naar de commissie

PROJET DE LOI PORTANT CRÉATION D'UN ORGANE DE RECOURS EN MATIÈRE D'HABILITATIONS DE SÉCURITÉ

Discussion générale

WETSONTWERP TOT OPRICHTING VAN EEN BEROEPS-ORGAAN INZAKE VEILIGHEIDSMACHTIGINGEN

Algemene bespreking

M. le président. — Je propose au Sénat de joindre la discussion de ces projets de loi.

Ik stel de Senaat voor deze wetsontwerpen samen te bespreken.

Conformément à notre Règlement, les textes adoptés par la commission serviront de base à notre discussion. *(Voir documents nos 1-1011/5 et 1-1012/4 de la commission des Affaires étrangères du Sénat. Session 1998/1999.)*

Volgens het Reglement gelden de door de commissie aangenomen teksten als basis voor de bespreking. *(Zie documenten nrs. 1-1011/5 en 1-1012/4 van de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden van de Senaat. Zitting 1998/1999.)*

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1998-1999
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1998-1999

La discussion générale est ouverte.

De algemene bespreking is geopend.

La parole est à la rapporteuse.

Mme Lizin (PS), rapporteuse. — Monsieur le président, cette matière sans doute quelque peu technique aux yeux de certains est importante. Cette loi a été suggérée par bon nombre d'instances dans notre pays et en particulier par le Comité R. Notre commission de suivi du Comité R a déjà eu l'occasion d'analyser en détail la nécessité de légiférer en cette matière, nécessité devenue d'autant plus apparente à la lumière de certains problèmes et parfois de scandales.

Rappelons qu'un cas précis a été à l'origine de l'accélération de la législation. Il s'agissait de fuites provoquées par une personne qui n'aurait pu dû avoir accès aux informations dans le système Sirène.

D'autres événements récents montrent combien il est important de bien classifier les documents, d'être précis sur leur qualité, de contrôler avec précision et fiabilité l'accès à ces documents.

Cette disposition manquait dans notre arsenal législatif.

Certes, la prudence s'impose lorsqu'on légifère dans des matières de cette nature. Comme pour nombre de domaines policiers, on touche à la protection de la vie privée. À cet égard, le ministre a répondu à de nombreuses questions des membres de la commission, notamment en ce qui concerne les enquêtes relatives aux cohabitants et la façon dont elles sont menées. Je pense que les réponses ont été jugées satisfaisantes.

La deuxième loi porte sur l'instance de recours. Là aussi, les réponses du ministre ont été estimées suffisantes par la commission. Il y a donc création d'une instance de recours lorsque l'habilitation est refusée.

Évidemment, la décision de confier à des services une tâche nouvelle et difficile devra, monsieur le ministre — je souligne que c'était le souhait de beaucoup de parlementaires —, être suivie par des mesures logiques de la part du gouvernement. Il faudra en effet doter les services chargés de ces matières de la capacité matérielle de les réaliser, tant en hommes qu'en moyens.

Nous nourrissons donc l'espoir qu'après l'adoption de la loi créant des obligations nouvelles de vérification, les moyens nécessaires à la concrétisation de ces nouvelles missions seront prévus.

Je soulignerai enfin deux modifications mineures de texte qui, selon l'orientation qui a été retenue par notre commission, ne constituent pas des amendements.

À l'article 19 du projet de loi relatif à la classification et aux habilitations de sécurité, les références à l'article 10, paragraphe 2, et à l'article 10, paragraphe 1er, doivent être remplacées par des références aux articles 13, 12 et 19 de la loi organique des services de renseignement. Cette modification de forme est le résultat des travaux relatifs à une renumérotation de la loi organique. Il ne s'agit donc pas d'un amendement, mais d'une correction.

À l'article 5, alinéa 2, du projet portant création d'un organe de recours, la référence à l'article 9 de la loi organique, doit être remplacée par une référence à l'article 11, pour les mêmes raisons.

Sous ces réserves, votre commission propose l'adoption de ces deux projets de loi. J'ajouterai toutefois que notre collègue, M. Goris, n'a pas été convaincu en commission par l'argumentation et qu'il interviendra probablement à ce propos.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Goris.

De heer Goris (VLD). — Mijnheer de voorzitter, meestal vat ik mijn toespraak aan met felicitaties voor de rapporteur. Tot mijn spijt kan ik mevrouw Lizin deze keer niet feliciteren. De commissie heeft het vertrouwen geschonken aan de rapporteur, maar vandaag stel ik vast dat het laatste gedeelte van het verslag over de vormcorrecties in die mate onvolledig is dat de inhoud ervan misleidend is. Ik vrees bijgevolg een incident te moeten uitlokken, wat ik niet graag doe.

De tekst die vandaag werd verspreid, is niet de tekst die door de commissie werd aanvaard.

Mijnheer de voorzitter, mag ik u verzoeken om deze tekst hetzij terug naar de commissie te zenden om duidelijkheid te scheppen, hetzij om hem naar de Kamer van volksvertegenwoordigers terug te zenden daar hij eigenlijk werd geamendeerd. Wij stuiten hier immers op een klassiek probleem dat zich de jongste maanden regelmatig heeft voorgedaan, namelijk het koorddansen tussen tekstcorrecties en wijzigingen bij amendement.

Ik heb in de commissie de voortreffelijke tekst van het leescomit  naar voren gebracht en de meeste leden en ook de minister waren het erover eens dat een aantal van de gemaakte opmerkingen terecht waren, voor zover ze slechts technische verbeteringen inhielden. De regering wou blijkbaar om politieke redenen waarover ik mij uiteraard niet wens uit te spreken, te allen prijze een tweede lezing in de Kamer van volksvertegenwoordigers vermijden.

Uiteindelijk heeft de commissie de vormcorrecties aanvaard en op voorstel van de minister de tekst enigszins bijgeschaafd en enkele bepalingen gehergroepeerd. Van deze laatste bewerking valt in het verslag niets te bespeuren. Bovendien werden voor-noemde bepalingen in de door de commissie goedgekeurde tekst niet gehergroepeerd, hoewel de commissie daarover heeft beraadslaagd en er haar goedkeuring heeft aan gegeven.

Dankzij een gunstige wind ontving ik het voorontwerp van het verslag. In dat document wordt door de commissiedienst bevestigd dat de minister heeft voorgesteld om in het eerste hoofdstuk een aantal bepalingen te hergroeperen, onder andere onder de artikelen 2 en 13. Verder wordt melding gemaakt van een opmerking waarin er wordt op gewezen dat de voorgestelde aanpassingen vanuit het oogpunt van de wetgevingstechniek, de samenhang van het wetsontwerp ontgensprekelijk verbeteren. Ook van deze verbetering valt in de eindtekst niets terug te vinden.

Er werd ruggespraak gehouden met de Kamer van volksvertegenwoordigers, die tot besluit liet weten dat zij de voorgestelde aanpassingen onmogelijk als tekstcorrecties kan aanvaarden en dat er dus een wezenlijk amendement moet worden ingediend. Zodoende wordt een tweede lezing in de Kamer onvermijdelijk.

Om het euvel vooralsnog te verhelpen wordt het verslag, vermoedelijk onder druk van de regering, ingekort, wordt de bewuste passage geschrapt en wordt de door de commissie goedgekeurde tekst gewijzigd ten einde een tweede lezing in de Kamer te vermijden. Het verwijt treft hier niet mevrouw Lizin.

Mijnheer de voorzitter, deze werkwijze is volkomen onaanvaardbaar. Als de Senaat een tweede lezing houdt en hierbij de regering de kans geeft om druk uit te oefenen op de rapporteur om bepaalde wijzigingen aan te brengen, dan rijst de vraag waartoe dit in de toekomst zal leiden.

Dit incident is niet het eerste in zijn soort, want voor twee dagen bij de bespreking in de commissie over de BTC heeft een lid van de meerderheid voorgesteld de bepaling «Kamer» in de tekst bij wijze van tekstcorrectie te vervangen door de bepaling «Parlement».

Dit kan niet langer. Het is de hoogste tijd dat de Bureaus van Kamer en Senaat rond de tafel gaan zitten om eens en voor goed af te lijnen wanneer een wijziging een tekstcorrectie is dan wel het voorwerp van een amendement. De huidige gang van zaken tart alle verbeelding.

Mijnheer de voorzitter, mag ik u verzoeken een voorstel te formuleren dat de prerogatieven van de Senaat vrijwaart? (*Applaus.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Bourgeois.

De heer Bourgeois (CVP). — Mijnheer de voorzitter, de heer Goris wijst op een probleem. Er bestaan klaarblijkelijk twee versies van het verslag. Het blijkt dat in het laatste gedeelte van het verslag bepaalde opmerkingen, eigenlijk tekstcorrecties, zijn weggelaten. De senaat zal in dit verband zijn standpunt moeten bepalen.

Sta me toe even dieper in te gaan op de grond van de zaak. Deze materie spreekt wellicht weinig leden aan, maar de problematiek van de veiligheidsmachtigingen is delicaat. Het betreft immers

machtigingen die bepaalde personen in hun bezit moeten hebben om aan vergaderingen te kunnen deelnemen of om documenten te kunnen inzien. Reeds bij de bespreking van de wetgeving op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, bijvoorbeeld de Staatsveiligheid of de Militaire Veiligheid, bleek zich een probleem voor te doen bij het toekennen van de veiligheidsmachtigingen.

De CVP is ervan overtuigd dat met de nieuwe wetgeving in belangrijke mate wordt tegemoetgekomen aan de bestaande problemen. Tot op heden ontbrak immers elke wettelijke basis of regelgeving, waardoor de overheid zich verplicht zag gebruik te maken van normen die door internationale instellingen zoals de NAVO en WEU werden uitgebouwd, niettegenstaande deze problematiek duizenden landgenoten aanbelangt. Uit de cijfers die de minister heeft meegedeeld, blijkt dat 11 000 personen in 1996 over een dergelijke veiligheidsmachtiging moeten beschikken en dat hun aantal in belangrijke mate is gedaald sinds de afschaffing van de dienstplicht.

Zowel de Raad van State als het Comité I hadden terechte vragen bij deze manier van werken. Beide instellingen waren van oordeel dat het toekennen van veiligheidsmachtigingen bij wet moest worden geregeld, teneinde te voldoen aan de vereisten van artikel 8 van het Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens en de fundamentele vrijheden, van artikel 22 van de Grondwet en van de wet van 8 december 1992 betreffende de bescherming van het privé-leven.

Het voorliggend ontwerp komt volgens ons aan deze verzuchtingen tegemoet. De procedure voor het toekennen van een veiligheidsmachtiging houdt een onderzoek in naar het privé-leven van een persoon die deze machtiging nodig heeft om toegang tot bepaalde documenten te krijgen. Dit onderzoek wordt nu onderworpen aan een hele reeks wettelijke bepalingen ter bescherming van de privacy. In tegenstelling tot vroeger wordt het onderzoek gekenmerkt door kennisgeving aan en instemming van de betrokkene, wat als een rode draad door de artikelen van het ontwerp loopt.

Allereerst is er de kennisgeving aan de persoon die wordt gescreend. De nieuwe wet bepaalt dat de betrokkene op de hoogte wordt gebracht van de noodzaak, het doel en de wijze waarop het onderzoek wordt gevoerd. Bovendien, en dit is niet onbelangrijk, moet aan de betrokkene worden medegedeeld welke gegevens het voorwerp van het onderzoek zullen uitmaken. Het ligt voor de hand dat de wijze waarop het veiligheidsonderzoek wordt gevoerd en de criteria waarmee de onderzoekers rekening moeten houden, overeen dienen te stemmen met de graad van de veiligheidsmachtiging. Ook de kennisgeving van de geldigheidsduur van de machtiging is een nieuw feit.

Een tweede belangrijk element ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer bestaat erin dat de instemming van de onderzochte persoon noodzakelijk is. Zonder de voorafgaande en schriftelijke instemming van de kandidaat is een veiligheidsonderzoek niet mogelijk. In het verleden was daarvan geen sprake en dit houdt dan ook een enorme verbetering in.

Op de noodzakelijke instemming zijn evenwel twee voor de hand liggende uitzonderingen. Deze regel is niet van toepassing op personen die op bevel van hun hiërarchische overste een bepaalde opdracht waarvoor een veiligheidsmachtiging is vereist, toegewezen krijgen. We willen immers voorkomen dat deze mensen onder het mom van een weigering tot instemming met een veiligheidsonderzoek, een opdracht die tot hun takenpakket behoort, kunnen weigeren. Ook een meerderjarige die samenwoont met de persoon voor wie een veiligheidsmachtiging wordt gevraagd, moet geen instemming verlenen. Hierover werd lang gediscussieerd, maar we willen voorkomen dat deze persoon een eibemmering vormt voor de carrièrekansen van de betrokkene.

Een belangrijke verbetering tegenover vroeger is de motiveeringsplicht. Het motiveren van een weigering of intrekking van een veiligheidsmachtiging is een heel nieuw gegeven. Daartoe werden twee elementen in de wetgeving opgenomen. Artikel 12 bepaalt dat de kennisgeving van een weigering of intrekking de redenen van deze beslissing moet bevatten. Het tweede ontwerp dat we vandaag bespreken, is eigenlijk een aanvulling op artikel 12. Een natuurlijke persoon of een rechtspersoon wiens veiligheidsmachtiging wordt ingetrokken of geweigerd, kan bij

een onafhankelijk orgaan, het Comité I, tegen deze beslissing in beroep gaan. De eiser heeft hierbij een driedubbel recht, namelijk het recht om het onderzoeksdossier te raadplegen, het recht om gehoord te worden en het recht op bijstand van een advocaat. Al deze elementen maken willekeur nagenoeg uitgesloten.

Beide ontwerpen vormen een belangrijke stap voorwaarts. Lacunes in de regelgeving rond de veiligheidsmachtigingen werden immers reeds vaak aan de kaak gesteld. Deze ontwerpen bieden ons inziens dan ook een oplossing en daarom zal de CVP-fractie het ontwerp graag goedkeuren.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Coveliers.

De heer Coveliers (VLD). — Mijnheer de voorzitter, de argumenten die collega Goris daarnet naar voren heeft gebracht, zijn zo belangrijk dat ik voorstel dit wetsontwerp betreffende de classificatie en de veiligheidsmachtigingen terug te sturen naar de commissie om uitsluitel te krijgen over de vraag of de stemming in de commissie correct is weergegeven in het verslag.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Boutmans.

De heer Boutmans (Agalev). — Mijnheer de voorzitter, tot mijn spijt heb ik de bespreking van dit nochtans belangrijk ontwerp in de commissie niet kunnen bijwonen, wat in een kleine fractie wel vaker gebeurt. Toch wil ik bij het ontwerp enkele bedenkingen formuleren.

Ik kan niet oordelen over wat collega Goris daarnet heeft gezegd, maar het lijkt me wel zo ernstig te zijn dat de commissie het best zelf nagaat of zijn bezwaren al dan niet terecht zijn. In een rechtsstaat moeten bepaalde documenten aan een beperkte verspreiding kunnen worden onderworpen. Het principe is niet ter discussie: een classificatie van documenten enerzijds en het onderwerpen aan een veiligheidscontrole van personen anderzijds zijn noodzakelijk. We juichen een wettelijke regeling dan ook toe. Het blijft evenwel een uitermate delicate materie die in alle democratische landen geregeld aanleiding geeft tot discussie, betwistbare beslissingen en controverses. Grote omzichtigheid is bij een dergelijk wetsontwerp dan ook nodig.

Ik heb enkele opmerkingen aangaande de classificatie. Ik baseer mij daarvoor in grote mate op de kritiek van het jaarrapport 1998 van het Controlecomité van de Inlichtingendiensten en op de uitspraken van de Raad van State. De wettelijke criteria voor het vertrouwelijk, geheim, of zeer geheim maken van documenten zijn zeer ruim, om niet te beweren dat er in feite geen criteria zijn. Bovendien wordt het aan de Koning overgelaten om te bepalen welke documenten of informatie voor geheimhouding in aanmerking worden genomen. Persoonlijk vind ik dat een vergaande en onwenselijke machtiging. Alle personen die geclassificeerde documenten of informatie in het bezit hebben gehad, hebben bovendien levenslang beroepsgeheim. Recentelijk nog ontspan zich daarover in Engeland een discussie, meer bepaald ten aanzien van ex-medewerkers van de MI5.

Volgens het Comité I moeten de wettelijke criteria een oplossing bieden voor de mogelijke inbeslagname door de rechterlijke macht. In dit ontwerp wordt hierover echter met geen woord gerept. Dit aspect is wel gedeeltelijk geregeld in de wet op de veiligheids- en inlichtingendiensten, maar dit wetsontwerp gaat niet alleen over de Staatsveiligheid en de Militaire Veiligheidsdiensten. Met deze tekst zullen er op korte, middellange of lange termijn dan ook onvermijdelijk ernstige conflicten rijzen, onder meer als een onderzoeksrechter of een rechter meent een bepaald document voor een gerechtelijk onderzoek in beslag te moeten nemen. De wet bepaalt immers alleen dat personen met een veiligheidsmachtiging van documenten kennis kunnen nemen. Een rechter of een onderzoeksrechter zullen wellicht geen veiligheidsmachtiging hebben. De wet schrijft ook geen procedure voor en bepaalt niet wie uiteindelijk beslist: de rechter of de houder van het document. Tenzij uitdrukkelijk een andere regeling wordt vastgelegd, moet de bevoegde rechter in een rechtsstaat altijd het recht hebben om in te grijpen. Wil men daarop een uitzondering, dan moet dat uitdrukkelijk in de wet worden geregeld, wat hier niet het geval is. Het is trouwens niet uitgesloten dat een document speciaal geheim wordt verklaard om het aan een beslaglegging door de justitie te onttrekken.

Wat de veiligheidsmachtigingen en de procedure van beroep betreft, sluit ik mij aan bij wat zowel de Raad van State als het Comité I hebben gesteld. Men creëert wel een beroepsprocedure, maar dan voor een instantie die tegelijk controle moet uitoefenen op de dienst in kwestie. Die dienst wordt dus zowel administratief controleur als rechter in beroep. Men had dit beter aan de Raad van State toegewezen, gelet op de discretie eventueel met een bijzondere procedure. In deze omstandigheden kan onze fractie dit wetsontwerp niet goedkeuren.

M. le président. — La parole est à la rapporteuse.

Mme Lizin (PS), rapporteuse. — Monsieur le président, je voudrais clarifier les raisons sur lesquelles M. Goris se fonde pour estimer que ce texte n'est pas celui que nous avions espéré. Je rappelle que la commission avait accepté de se conformer au résultat de la concertation avec la Chambre. Or, il a été décidé de ne pas considérer comme des amendements mais comme de simples modifications de texte les deux éléments que j'ai cités dans mon exposé. Par contre, seraient considérées comme amendements les autres propositions suggérées par notre commission.

Il appartient maintenant à notre assemblée de prendre une décision. Je souhaite que le Sénat opte pour l'efficacité, c'est-à-dire la rapidité et le non-amendement. J'admets que le texte eût été meilleur si nous avions pu convaincre la Chambre. Mais tel n'est pas le cas et je pense que nous pouvons nous en tenir à l'argument d'efficacité et avancer. Tel est d'ailleurs le sens de la conclusion que j'ai donnée tout à l'heure. Je répète cependant que le Sénat a le droit de décider de réexaminer cette question qui résulte, bien entendu, d'une interprétation quelque peu différente par le Sénat et par la Chambre de ce qu'est réellement un amendement.

Pour ce qui est du fond, monsieur Goris, je dirai simplement qu'il n'en vaut pas la chandelle.

En conclusion, on peut évidemment décider de perdre quelques jours, avant d'adopter ce projet indispensable, mais le résultat sera le même la semaine prochaine.

Sous réserve de ce que dira le vice-premier ministre, je propose que nous terminions aujourd'hui l'examen du texte et que nous acceptions, cette fois-ci, l'interprétation de la Chambre.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Coveliers.

De heer Coveliers (VLD). — Mijnheer de voorzitter, de argumenten van mevrouw Lizin overtuigen mij in het geheel niet. Indien de oppositie alleen rekening zou moeten houden met het resultaat, dan zou zij niet veel kunnen ondernemen, want dat is ingevolge de tucht die er bij de meerderheid heerst meestal al voorhand gekend.

Het gaat toch niet op dat er na de bespreking in de commissie een overleg plaatsvindt met de Kamer, dat men vervolgens het commissieverslag wijzigt en dat men ten slotte aan de plenaire vergadering vraagt daarmee in te stemmen, zonder nogmaals de commissie te raadplegen en met het argument dat de leden van de Kamer een veto uitspreken tegen sommige voorstellen van de Senaat. Wij moeten alle amendementen en andere wijzigingen opnieuw in de commissie kunnen bespreken, ook al zal het resultaat inderdaad zijn wat mevrouw Lizin voorspelt.

De voorzitter. — Als voorzitter heb ik tot taak te waken over de rechten van de senatoren. Het lijkt mij dat het voor de plenaire vergadering zeer moeilijk is om zich uit te spreken in een discussie die in de commissie waarschijnlijk heel wat voeten in de aarde heeft gehad.

Mij treft het volgende. Ofwel gaat het hier om tekstcorrecties, en dan is er geen probleem. Ofwel zijn het geen tekstcorrecties, en dan wordt de tekst in feite ongewijzigd besproken en worden de rechten van de senatoren in feite miskend. Indien de heer Goris had geweten dat het niet om een tekstcorrectie ging, dan zou hij waarschijnlijk een amendement hebben ingediend. Welk lot dit amendement beschoren zou zijn, is een heel andere kwestie.

Uit het overleg met de Kamer is gebleken dat men een dergelijke wijziging niet als tekstcorrectie beschouwt. Het is dan ook niet meer dan fair dat de Senaat de tekst terugstuurt naar de commissie voor de Binnenlandse en de Administratieve Aangelegenheden

met het uitdrukkelijk verzoek om, gelet op het dringend karakter van de materie, daarover snel uitspraak te doen, zodat wij ons hierover reeds volgende week in plenaire vergadering kunnen uitspreken.

M. le président. — La parole est à M. Poncelet, ministre.

M. Poncelet, vice-premier ministre et ministre de la Défense nationale, chargé de l'Énergie. — Monsieur le président, loin de moi l'idée de vouloir me mêler des relations entre la Chambre et le Sénat ou inversement. Cependant, j'ai le souvenir qu'au cours de la discussion, il était apparu qu'un certain nombre de précisions de nature purement technique, formelle ou *taalkundig* étaient opportunes. Un compromis était alors intervenu, selon lequel le Sénat ferait une proposition à la Chambre concernant un certain nombre de mesures, lesquelles seraient adoptées si la Chambre pouvait les considérer comme des adaptations techniques.

Il est clair qu'une étape supplémentaire ne modifiera en rien le fond du problème.

Pour le reste, le Sénat décidera de la procédure à suivre.

M. le président. — Je vous remercie de cette clarification, monsieur le vice-premier ministre. À mon sens, le gouvernement pourra admettre qu'un délai supplémentaire de sept jours ne portera pas atteinte à la sécurité.

Afin de respecter les règles parlementaires, je crois que nous pouvons donc décider de prolonger d'une semaine le délai d'examen qui nous est imparté.

La parole est à M. Poncelet, vice-premier ministre.

M. Poncelet, vice-premier ministre et ministre de la Défense nationale, chargé de l'Énergie. — Permettez-moi d'être impertinent, monsieur le président. Le monde a été créé en sept jours; il est donc possible de faire beaucoup de choses dans un tel délai! (*Sourires.*)

M. le président. — Je suis entièrement d'accord avec vous, monsieur le vice-premier ministre.

Toutefois, si vous estimez maintenant que ce projet de loi doit impérativement être adopté aujourd'hui, le Sénat pourrait revoir sa position. (*Signe négatif du vice-premier ministre.*)

Je propose donc de renvoyer le projet de loi évoqué en commission pour un examen urgent afin que nous puissions nous prononcer la semaine prochaine sur les deux projets.

Is de Senaat het hiermee eens? (*Instemming.*)

Il en sera donc ainsi.

Dan is aldus besloten.

WETSONTWERP TOT WIJZIGING VAN SOMMIGE BEPALINGEN VAN HET GERECHTELIJK WETBOEK BETREFFENDE DE RECHTSPLEGING INZAKE HUUR VAN GOEDEREN EN VAN DE WET VAN 30 DECEMBER 1975 BETREFFENDE DE GOEDEREN, BUITEN PARTICULIERE EIGENDOMMEN GEVONDEN OF OP DE OPENBARE WEG GEPLAATST TER UITVOERING VAN VONNISSEN TOT UITZETTING (ARTIKEL 79, EERSTE LID, VAN DE GRONDWET)(EVOCATIE)

Algemene bespreking

(*Artikel 61 van het Reglement*)

PROJET DE LOI MODIFIANT CERTAINES DISPOSITIONS DU CODE JUDICIAIRE RELATIVES À LA PROCÉDURE EN MATIÈRE DE LOUAGE DE CHOSSES ET DE LA LOI DU 30 DÉCEMBRE 1975 CONCERNANT LES BIENS TROUVÉS EN DEHORS DES PROPRIÉTÉS PRIVÉES OU MIS SUR LA VOIE PUBLIQUE EN EXÉCUTION DE JUGEMENTS D'EXPULSION (ARTICLE 79, ALINÉA 1er, DE LA CONSTITUTION) (ÉVOCATION)

Discussion générale

(*Article 61 du Règlement*)

De voorzitter. — We vatten de bespreking aan van het wetsontwerp.

Nous abordons l'examen du projet de loi.

Volgens het Reglement geldt de door de commissie aangenomen tekst als basis voor de bespreking. (*Zie document nr. 1-926/9 van de commissie voor de Justitie van de Senaat. Zitting 1998-1999.*)

Conformément à notre Règlement, le texte adopté par la commission servira de base à notre discussion. (*Voir document n° 1-926/9 de la commission de la Justice du Sénat. Session 1998-1999.*)

De algemene bespreking is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

Mevrouw Merchiers (SP), rapporteur. — Mijnheer de voorzitter, ik herinner eraan dat voorliggend wetsontwerp een lange voorgeschiedenis heeft en in het verlengde ligt van het wetsvoorstel van de heer Santkin, dat uitvoering wil geven aan een van de aanbevelingen van het algemeen verslag over de armoede.

Na evocatie keurde de Senaat dit wetsontwerp goed op 16 juni 1998. Voor de inhoud van het ontwerp verwijs ik dan ook naar mijn verslaggeving destijds in de plenaire vergadering. Het ontwerp werd nadien opnieuw geamendeerd in de Kamer van volksvertegenwoordigers en teruggezonden naar de Senaat. De commissie voor de Justitie behandelde het ontwerp opnieuw op 13 november jongstleden.

Na een hoorzitting met een delegatie van de Vereniging van steden en gemeenten, afdeling Maatschappelijk Welzijn, amendeerde de Kamer de tekst door de zin als volgt te veranderen: «Het OCMW biedt op de meest aangewezen wijze aan om binnen zijn wettelijke opdracht hulp te bieden.»

De minister is ervan overtuigd dat het door de Kamer goedgekeurde amendement perfect de intentie vertolkt waardoor de senaatscommissie voor de Justitie zich liet leiden bij de eerste bespreking van voormeld artikel. De commissieleden konden deze zienswijze onderschrijven en keurden de tekst van de Kamer goed met 7 stemmen tegen 1 stem. Ik hoop dat dit dossier nu verder kan worden afgewerkt. (*Applaus.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Goris.

De heer Goris (VLD). — Mijnheer de voorzitter, ik feliciteer de rapporteur voor haar uitstekend verslag. Ik kan bondig zijn, want het betreft hier slechts een kleine wijziging. Zoals bij de eerste stemming over het wetsontwerp zal de VLD zich opnieuw onthouden. Wij gaan wel akkoord met de idealen en de nobele doelstellingen die aan dit ontwerp ten grondslag liggen, maar wij blijven twifelen aan de praktische haalbaarheid van deze wet. De thans aangebrachte wijzigingen gaan alleszins in de goede richting, maar ze gaan niet ver genoeg om de praktische haalbaarheid te garanderen. Vandaar onze onthouding.

De voorzitter. — Daar niemand meer het woord vraagt, is de algemene bespreking gesloten.

Plus personne ne demandant la parole la discussion générale est close.

We stemmen later over het geheel van het wetsontwerp.

Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble du projet de loi.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

ORDRE DES TRAVAUX

De voorzitter. — Dames en heren, het Bureau stelt voor volgende week deze agenda voor :

Donderdag 26 november 1998, 's ochtends om 9 uur.

1. Wetsvoorstel betreffende de verticale integratie van het openbaar ministerie, het federaal parket en de raad van procureurs des Konings.

Toe te voegen :

— Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 210 van het Wetboek van strafvordering.

— Wetsvoorstel tot aanvulling van artikel 22 van het Wetboek van strafvordering, met betrekking tot de ontvankelijkheid van de door de arbeidsauditeur of de procureur des Konings ingestelde strafvordering.

— Wetsvoorstel betreffende de vacantverklaring van de ambten van procureur-generaal en procureur des Konings.

2. Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 582, 1°, van het Gerechtelijk Wetboek.

3. Wetsvoorstel tot wijziging van de artikelen 1056, 1°, en 1058 van het Gerechtelijk Wetboek.

's Namiddags om 15 uur.

1. Inoverwegingneming van voorstellen.

2. Mondelinge vragen.

3. Wetsontwerp houdende budgettaire en diverse bepalingen (Evocatie) (Pro memorie).

4. Wetsvoorstel tot aanvulling van artikel 52, § 1, van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument.

5. Wetsontwerp betreffende de classificatie en de veiligheids-machtigingen (Evocatie) (Pro memorie).

6. Wetsontwerp tot oprichting van een beroepsorgaan inzake veiligheidsmachtigingen.

Vanaf 17.30 uur: naamstemmingen over het geheel van de afgehandelde agendapunten.

7. Vragen om uitleg :

a) van de heer Devolder aan de vice-eerste minister en minister van Landsverdediging en aan de minister van Buitenlandse Zaken over «de gevaren van de millenniumbug voor buitenlandse nucleaire defensiesystemen»;

b) van de heer Hostekint aan de minister van Volksgezondheid en Pensioenen over «de particuliere slachtingen en de illegale vleeshandel in ons land»;

c) van mevrouw Willame-Boonen aan de minister van Volksgezondheid en Pensioenen over «niet-therapeutische experimenten op wilsonbekwame patiënten»;

d) van de heer Ph. Charlier aan de minister van Tewerkstelling en Arbeid over «het bepalen van objectieve criteria voor de erkenning van de representatieve werknemers- en werkgeversorganisaties in de Nationale Arbeidsraad en het geval van de Nationale Confederatie van het kaderpersoneel»;

e) van de heer Santkin aan de staatssecretaris voor Veiligheid en staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu over «de toepassing van de maatregelen die in België zijn genomen ter bestrijding van klimaatveranderingen».

Mesdames, messieurs, le Bureau propose pour la semaine prochaine l'ordre du jour suivant.

Jeudi 26 novembre 1998, le matin à 9 heures.

1. Proposition de loi sur l'intégration verticale du ministère public, le parquet fédéral et le conseil des procureurs du Roi.

À joindre :

— Proposition de loi modifiant l'article 210 du Code d'instruction criminelle.

— Proposition de loi complétant l'article 22 du Code d'instruction criminelle, en ce qui concerne la recevabilité de l'action publique intentée par l'auditeur du travail ou le procureur du Roi.

— Proposition de loi relative à la déclaration de la vacance des fonctions de procureur général et de procureur du Roi.

2. Proposition de loi modifiant l'article 582, 1°, du Code judiciaire.

3. Proposition de loi modifiant les articles 1056, 1°, et 1058 du Code judiciaire.

L'après-midi à 15 heures.

1. Prise en considération de propositions.

2. Questions orales.

3. Projet de loi portant des dispositions budgétaires et diverses (Évocation) (Pour mémoire).

4. Proposition de loi complétant l'article 52, § 1er, de la loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection des consommateurs.

5. Projet de loi relative à la classification et aux habilitations de sécurité (Évocation) (Pour mémoire).

6. Projet de loi portant création d'un organe de recours en matière d'habilitations de sécurité.

À partir de 17 h 30: votes nominatifs sur l'ensemble des points à l'ordre du jour dont la discussion est terminée.

7. Demandes d'explications :

a) de M. Devolder au vice-premier ministre et ministre de la Défense nationale et au ministre des Affaires étrangères sur «les risques que comporte le bogue de l'an 2000 pour les systèmes de défense nucléaire étrangers»;

b) de M. Hostekint au ministre de la Santé publique et des Pensions sur «les abattages par les particuliers et le commerce illécite de viande dans notre pays»;

c) de Mme Willame-Boonen au ministre de la Santé publique et des Pensions sur «l'expérimentation non thérapeutique sur les patients incapables de manifester leur volonté»;

d) de M. Ph. Charlier au ministre de l'Emploi et du Travail sur «l'objectivation des critères de reconnaissance des organisations représentatives des travailleurs et des employeurs au Conseil national du travail et le cas de la Confédération nationale des cadres»;

e) de M. Santkin au secrétaire d'État à la Sécurité et secrétaire d'État à l'Intégration sociale et à l'Environnement sur «la mise en pratique des mesures prises en Belgique dans la lutte contre les changements climatiques».

Is de Senaat het eens met deze regeling van de werkzaamheden? (Instemming.)

Le Sénat est-il d'accord sur cet ordre des travaux ?

Dan is hiertoe besloten.

Il en est donc ainsi décidé.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE BETREFFENDE DE INSTELLING VAN EEN DAG VOOR DE RECHTEN VAN HET KIND

Aangehouden stemming

PROPOSITION DE RÉSOLUTION RELATIVE À L'INSTAURATION D'UNE JOURNÉE DES DROITS DE L'ENFANT

Vote réservé

De voorzitter. — We gaan nu over tot de aangehouden stemming.

Nous devons procéder maintenant au vote réservé.

We moeten ons uitspreken over het amendement van de heer Ceder.

Nous avons à nous prononcer sur l'amendement déposé par M. Ceder.

Ik breng het amendement van de heer Ceder in stemming.

Je mets aux voix l'amendement de M. Ceder.

— Dit amendement wordt bij zitten en opstaan niet aangenomen.

Cet amendement, mis aux voix par assis et levé, n'est pas adopté.

De voorzitter. — We stemmen zo dadelijk over het geheel van het voorstel van resolutie.

Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble de la proposition de résolution.

PROJET DE LOI PORTANT ASSENTIMENT À L'ACCORD DE SIÈGE ENTRE LE ROYAUME DE BELGIQUE ET LE CONSEIL DE COOPÉRATION DES ÉTATS ARABES DU GOLFE, SIGNÉ À BRUXELLES LE 11 MAI 1993

Discussion des articles

WETSONTWERP HOUDENDE INSTEMMING MET HET ZETELAKKOORD TUSSEN HET KONINKRIJK BELGIË EN DE COOPERATION COUNCIL OF THE ARAB STATES OF THE GULF, ONDERTEKEND TE BRUSSEL OP 11 MEI 1993

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter. — Dames en heren, alvorens tot de bespreking van de artikelen over te gaan, deel ik u mede dat na samenspraak met de minister een tekstverbetering wordt aangebracht in het opschrift van het wetsontwerp en in artikel 2. De woorden *Cooperation Council of the Arab States of the Gulf* worden vervangen door «De raad voor Samenwerking van de Arabische-Golfstaten». (*Instemming.*)

L'article premier est libellé comme suit:

Article premier. La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

Artikel 1. Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 2. L'Accord de siège entre le Royaume de Belgique et le Conseil de Coopération des États arabes du Golfe, signé à Bruxelles le 11 mai 1993, sortira son plein et entier effet.

Art. 2. Het Zetelakkoord tussen het Koninkrijk België en de Raad voor Samenwerking van de Arabische-Golfstaten, ondertekend te Brussel op 11 mei 1993, zal volkomen uitwerking hebben.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 3. La présente loi produit ses effets le 11 mai 1993.

Art. 3. Deze wet heeft uitwerking met ingang van 11 mei 1993.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le président. — Il sera procédé dans quelques instants au vote sur l'ensemble du projet de loi.

We stemmen zo dadelijk over het geheel van het wetsontwerp.

WETSONTWERP HOUDENDE INSTEMMING MET HET ZETELAKKOORD TUSSEN HET KONINKRIJK BELGIË EN DE RAAD VOOR SAMENWERKING VAN DE ARABISCHE-GOLFSTATEN, ONDERTEKEND TE BRUSSEL OP 11 MEI 1993

Stemming

PROJET DE LOI PORTANT ASSENTIMENT À L'ACCORD DE SIÈGE ENTRE LE ROYAUME DE BELGIQUE ET LE CONSEIL DE COOPÉRATION DES ÉTATS ARABES DU GOLFE, SIGNÉ À BRUXELLES LE 11 MAI 1993

Vote

De voorzitter. — We moeten ons nu uitspreken over het geheel van het wetsontwerp.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi.

Het woord is aan de heer Vautmans voor een stemverklaring.

De heer Vautmans (VLD). — Mijnheer de voorzitter, bij de bespreking van het wetsontwerp in de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden heeft de VLD bezwaren geopperd tegen het retroactieve karakter ervan. Ook de Raad van State heeft in zijn advies kritiek geuit op dat beginsel van de terugwerkende kracht. Bovendien wordt de terugwerkende kracht niet vermeld in de overeenkomstige decreten van de Waalse Gewestraad en van de Raad van de Duitstalige Gemeenschap noch in de ordonnances van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad.

De VLD zal zich dan ook bij de stemming over het geheel van dit wetsontwerp onthouden. Dit betekent uiteraard niet dat we het niet eens zijn met het zetelakkoord met de Cooperation Council of the Arab States of the Gulf, of wat de vertaling hiervan omgeze is.

De voorzitter. — De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

65 leden zijn aanwezig.

65 membres sont présents.

50 stemmen ja.

50 votent oui.

15 onthouden zich.

15 s'abstiennent.

Derhalve is het wetsontwerp aangenomen.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden.

Il sera transmis à la Chambre des représentants.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Bock, Bourgeois, Buelens, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Ceder, Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes Cornet d'Elzuis, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, D'Hooghe, Erdman, Foret, Happart, Hatry, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mme Lizin, M. Mahoux, Mmes Maximus, Mayence-Goossens, Merchiers, MM. Moens, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobbacq, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Van Hauthem, Verreycken, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Onthouden hebben zich :

Se sont abstenus :

MM. Anciaux, Boutmans, Coene, Coveliers, Daras, Mme Dardenne, MM. Devolder, Goovaerts, Goris, Jonckheer, Mme Leduc, M. Loones, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Vautmans et Vergote.

WETSONTWERP HOUDENDE INSTEMMING MET HET BESLUIT VAN DE VERTEGENWOORDIGERS VAN DE REGERINGEN VAN DE LIDSTATEN, IN HET KADER VAN DE RAAD BIJEEN, VAN 19 DECEMBER 1995 BETREFFENDE BESCHERMING VAN DE BURGERS VAN DE EUROPESE UNIE DOOR DE DIPLOMATIEKE EN CONSULAIRE VERTEGENWOORDIGINGEN, EN MET DE BIJLAGEN I EN II ERVAN

Stemming

PROJET DE LOI PORTANT ASSENTIMENT À LA DÉCISION DES REPRÉSENTANTS DES GOUVERNEMENTS DES ÉTATS MEMBRES, RÉUNIS AU SEIN DU CONSEIL DU 19 DÉCEMBRE 1995 CONCERNANT LA PROTECTION DES CITOYENS DE L'UNION EUROPÉENNE PAR LES REPRÉSENTANTS DIPLOMATIQUES ET CONSULAIRES ET À SES ANNEXES I ET II

Vote

De voorzitter. — We moeten ons nu uitspreken over het geheel van het wetsontwerp.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi.

De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

65 leden zijn aanwezig.

65 membres sont présents.

Allen stemmen ja.

Tous votent oui.

Derhalve is het wetsontwerp aangenomen.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden.

Il sera transmis à la Chambre des représentants.

Aan de stemming hebben deelgenomen :

Ont pris part au vote :

MM. Anciaux, Bock, Bourgeois, Boutmans, Buelens, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Ceder, Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Coene, Mme Cornet d'Elzius, MM. Coveliers, Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, Devolder, D'Hooghe, Erdman, Foret, Goovaerts, Goris, Happart, Hatry, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, MM. Jonckheer, Lallemand, Mmes Leduc, Lizin, MM. Loones, Mahoux, Mmes Maximus, Mayence-Goossens, Merchiers, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Van Hauthem, Vautmans, Vergote, Verreycken, Weyts et Mme Willame-Boonen.

WETSONTWERP HOUDENDE INSTEMMING MET DE OVEREENKOMST TUSSEN DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE, ENERZIJD, EN DE REGERING VAN DE REPUBLIEK MOLDOVA, ANDERZIJD, INZAKE DE WEDERZIJDSE BEVORDERING EN BESCHERMING VAN INVESTERINGEN, ONDERTEKEND TE CHISINAU OP 21 MEI 1996

WETSONTWERP HOUDENDE INSTEMMING MET DE OVEREENKOMST TUSSEN DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE EN DE REPUBLIEK VAN LETLAND INZAKE DE WEDERZIJDSE BEVORDERING EN BESCHERMING VAN INVESTERINGEN, ONDERTEKEND TE BRUSSEL OP 27 MAART 1996

Stemming

PROJET DE LOI PORTANT ASSENTIMENT À L'ACCORD ENTRE L'UNION ÉCONOMIQUE BELGO-LUXEMBOURGEOISE, D'UNE PART, ET LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE DE MOLDOVA, D'AUTRE PART, CONCERNANT L'ENCOURAGEMENT ET LA PROTECTION RÉCIPROQUES DES INVESTISSEMENTS, SIGNÉ À CHISINAU LE 21 MAI 1996

PROJET DE LOI PORTANT ASSENTIMENT À L'ACCORD ENTRE L'UNION ÉCONOMIQUE BELGO-LUXEMBOURGEOISE ET LA RÉPUBLIQUE DE LETTONIE CONCERNANT L'ENCOURAGEMENT ET LA PROTECTION RÉCIPROQUES DES INVESTISSEMENTS SIGNÉ À BRUXELLES LE 27 MARS 1996

Vote

De voorzitter. — Ik stel de Senaat voor één enkele stemming te houden over het geheel van deze wetsontwerpen.

Je propose au Sénat de se prononcer par un seul vote sur l'ensemble de ces projets de loi. (*Assentiment.*)

De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

64 leden zijn aanwezig.

64 membres sont présents.

60 stemmen ja.

60 votent oui.

4 onthouden zich.

4 s'abstiennent.

Derhalve zijn de wetsontwerpen aangenomen.

En conséquence, les projets de loi sont adoptés.

Ze zullen aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden.

Ils seront transmis à la Chambre des représentants.

Ja hebben gestemd :

Ont voté oui :

MM. Anciaux, Bock, Bourgeois, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Ceder, Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Coene, Mme Cornet d'Elzius, M. Coveliers, Mme de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, Devolder, D'Hooghe, Erdman, Foret, Goovaerts, Goris, Happart, Hatry, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mmes Leduc, Lizin, MM. Loones, Mahoux, Mmes Maximus, Mayence-Goossens, Merchiers, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen,

Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Van Goethem, Vautmans, Vergote, Verreycken, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Onthouden hebben zich :

Se sont abstenus :

MM. Boutmans, Daras, Mme Dardenne et M. Jonckheer.

M. le président. — Les membres qui se sont abstenus sont priés de faire connaître les motifs de leur abstention.

Ik verzoek de leden die zich hebben onthouden, de reden van hun onthouding mede te delen.

M. Jonckheer (Écolo). — Monsieur le président, les écologistes se sont abstenus, non parce qu'ils ne sont pas favorables au développement des investissements dans les pays cités dont certains sont d'ailleurs candidats à une adhésion à l'Union européenne, mais parce qu'ils regrettent que ses projets de traités bilatéraux ne contiennent aucune référence au respect des normes environnementales ou des normes sociales, ainsi que nous l'avons déjà souligné à plusieurs reprises en commission et en séance plénière. Par conséquent, nous nous sommes abstenus afin d'attirer une nouvelle fois l'attention de l'assemblée sur ces lacunes injustifiables.

M. le président. — La parole est à M. Nothomb.

M. Nothomb (PSC). — Monsieur le président, M. Jonckheer a fait usage de son droit de justifier son abstention mais en fait, il recommence la discussion générale à laquelle il n'a pas participé. Je tiens à rappeler que ce point particulier qu'il évoque a été abordé par plusieurs orateurs au cours du débat. Le gouvernement a d'ailleurs précisé précédemment, tant en commission qu'en séance plénière, qu'il avait l'intention de tenir compte de ces éléments lors de la future négociation relative à l'Accord multilatéral sur l'investissement. Toutefois, il est évident que M. Jonckheer avait parfaitement le droit de s'abstenir.

M. le président. — Ne recommençons pas le débat. Je rappelle qu'il est uniquement question de justifier les motifs d'abstention.

Par équité, j'accorde la parole pour un bref moment à M. Jonckheer.

M. Jonckheer (Écolo). — Monsieur le président, je suis mis en cause par M. Nothomb. À cet égard, je tiens à rappeler que j'étais présent en commission des Affaires étrangères lors des discussions relatives à ces traités. Par ailleurs, je me suis joints à la demande d'explications développée la semaine dernière par M. Mahoux à propos du même sujet.

PROJET DE LOI PORTANT ASSENTIMENT À LA CONVENTION ENTRE LE GOUVERNEMENT DU ROYAUME DE BELGIQUE ET LE GOUVERNEMENT DE L'UKRAINE TENDANT À ÉVITER LES DOUBLES IMPOSITIONS ET À PRÉVENIR L'ÉVASION FISCALE EN MATIÈRE D'IMPÔTS SUR LE REVENU ET SUR LA FORTUNE, SIGNÉE À KIEV LE 20 MAI 1996

Vote

WETSONTWERP HOUDENDE INSTEMMING MET DE OVEREENKOMST TUSSEN DE REGERING VAN HET KONINKRIJK BELGIË EN DE REGERING VAN OEKRAÏNE TOT HET VERMIJDEN VAN DUBBELE BELASTING EN TOT HET VOORKOMEN VAN HET ONTGAAN VAN BELASTING INZAKE BELASTINGEN NAAR HET INKOMEN EN NAAR HET VERMOGEN, ONDERTEKEND TE KIEV OP 20 MEI 1996

Stemming

M. le président. — Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi.

We moeten ons nu uitspreken over het geheel van het wetsontwerp.

La parole est à M. Mahoux pour une explication de vote.

M. Mahoux (PS). — Monsieur le président, lors des travaux en commission et, ensuite, à l'occasion d'une toute récente demande d'explications développée sur la problématique des clauses environnementales, sociales et relatives au respect des droits de l'homme dans les accords bilatéraux sur la protection des investissements, le vice-premier ministre et ministre du Commerce extérieur nous a répondu — par la voix du ministre Daerden — que ce point figurerait à l'ordre du jour lors des discussions qui débiteront dans quelques semaines à l'échelon de l'Union économique belgo-luxembourgeoise. Nous voterons donc en faveur de ce projet.

M. le président. — Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

65 membres sont présents.

65 leden zijn aanwezig.

Tous votent oui.

Allen stemmen ja.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Derhalve is het wetsontwerp aangenomen.

Il sera transmis à la Chambre des représentants.

Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden.

Ont pris part au vote :

Aan de stemming hebben deelgenomen :

MM. Anciaux, Bock, Bourgeois, Boutmans, Buelens, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Ceder, Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Coene, Mme Cornet d'Elzius, MM. Coveliers, Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, Devolder, D'Hooghe, Erdman, Foret, Goovaerts, Goris, Happart, Hatry, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, MM. Jonckheer, Lallemand, Mmes Leduc, Lizin, MM. Loones, Mahoux, Mmes Maximus, Mayence-Goossens, Merchiers, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Van Hauthem, Vautmans, Vergote, Verreycken, Weyts et Mme Willame-Boonen.

WETSONTWERP HOUDENDE INSTEMMING MET HET TWEDE FACULTATIEVE PROTOCOL BIJ HET INTERNATIONAAL VERDRAG INZAKE BURGERRECHTEN EN POLITIEKE RECHTEN, GERICHT OP DE AFSCHAFFING VAN DE DOODSTRAF, GEDAAN TE NEW YORK OP 15 DECEMBER 1989

WETSONTWERP HOUDENDE INSTEMMING MET HET ZESDE PROTOCOL BIJ HET VERDRAG TOT BESCHERMING VAN DE RECHTEN VAN DE MENS EN DE FUNDAMENTELE VRIJHEDEN INZAKE DE AFSCHAFFING VAN DE DOODSTRAF, GEDAAN TE STRAATSBURG OP 28 APRIL 1983

Stemming

PROJET DE LOI PORTANT ASSENTIMENT AU DEUXIÈME PROTOCOLE FACULTATIF SE RAPPORTANT AU PACTE INTERNATIONAL RELATIF AUX DROITS CIVILS ET POLITIQUES, VISANT À ABOLIR LA PEINE DE MORT, FAIT À NEW YORK LE 15 DÉCEMBRE 1989

PROJET DE LOI PORTANT ASSENTIMENT AU PROTOCOLE N° 6 À LA CONVENTION DE SAUVEGARDE DES DROITS DE L'HOMME ET DES LIBERTÉS FONDAMENTALES CONCERNANT L'ABOLITION DE LA PEINE DE MORT, FAIT À STRASBOURG LE 28 AVRIL 1983

Vote

De voorzitter. — Ik stel de Senaat voor één enkele stemming te houden over het geheel van deze wetsontwerpen.

Je propose au Sénat de se prononcer par un seul vote sur l'ensemble de ces projets de loi. (*Assentiment.*)

Het woord is aan de heer Verreycken voor een stemverklaring.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, vóór de stemming over de beide wetsontwerpen met betrekking tot de afschaffing van de doodstraf wil ik even in herinnering brengen dat de doodstraf in België in de loop van deze eeuw enkel en alleen werd uitgesproken en uitgevoerd door de krijgswet gedurende de kunstmatige verlenging van de oorlogsperiode tot 1949.

België blijft nog steeds weigeren om voor de uitvoering van deze doodstraffen enige schuld te bekennen. De uitzonderingsvoorwaarden waaronder aan de Belgische doodstraffen post factum een schijn van legaliteit werd verleend, worden vandaag op identieke wijze ingeschreven in beide protocollen.

Onze fractie zal dus tegen de ontwerpen stemmen, omdat ze de Belgische hypocrisie in dit dossier aan de kaak wil stellen. Wie tegen de doodstraf is, moet ook tegen de doodstraf in oorlogstijd zijn. Wie tegenstander is van de doodstraf, moet tegenstander zijn van elke vorm van doodstraf.

Wie het met ons eens is moet het aanvaarden van elke moordende repressie door de Belgische Staat veroordelen.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Loones voor een stemverklaring.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de voorzitter, we moeten een onderscheid maken tussen deze ontwerpen en de problematiek van de doodstraffen die na 1945 werden uitgesproken. Elke stap die de afschaffing van doodstraf dichterbij brengt, zijn we gunstig gezind. We zullen dus beide ontwerpen goedkeuren.

De voorzitter. — De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

64 leden zijn aanwezig.

64 membres sont présents.

60 stemmen ja.

60 votent oui.

4 stemmen neen.

4 votent non.

Derhalve zijn de wetsontwerpen aangenomen.

En conséquence, les projets de loi sont adoptés.

Ze zullen aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden.

Ils seront transmis à la Chambre des représentants.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Anciaux, Bock, Bourgeois, Boutmans, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Coene, Mme Cornet d'Elzius, MM. Coveliers, Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix,

Desmedt, Destexhe, Devolder, D'Hooghe, Erdman, Foret, Goovaerts, Goris, Happart, Hatry, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, MM. Jonckheer, Lallemand, Mmes Leduc, Lizin, MM. Loones, Mahoux, Mmes Maximus, Mayence-Goossens, Merchiers, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Vautmans, Vergote, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Buelens, Ceder, Van Hauthem et Verreycken.

WETSONTWERP HOUDENDE INSTEMMING MET DE OVEREENKOMST TUSSEN DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE EN DE REPUBLIEK ESTLAND INZAKE DE WEDERZIJDSE BEVORDERING EN DE BESCHERMING VAN INVESTERINGEN, EN MET HET PROTOCOL, ONDERTEKEND TE BRUSSEL OP 24 JANUARI 1996

Stemming

PROJET DE LOI PORTANT ASSENTIMENT À L'ACCORD ENTRE L'UNION ÉCONOMIQUE BELGO-LUXEMBOURGEOISE ET LA RÉPUBLIQUE D'ESTONIE CONCERNANT L'ENCOURAGEMENT ET LA PROTECTION RÉCIPROQUES DES INVESTISSEMENTS, ET AU PROTOCOLE, SIGNÉS À BRUXELLES LE 24 JANVIER 1996

Vote

De voorzitter. — We moeten ons nu uitspreken over het geheel van het wetsontwerp.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi.

De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

62 leden zijn aanwezig.

62 membres sont présents.

58 stemmen ja.

58 votent oui.

4 stemmen neen.

4 votent non.

Derhalve is het wetsontwerp aangenomen.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden.

Il sera transmis à la Chambre des représentants.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Anciaux, Bock, Bourgeois, Buelens, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Ceder, Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Coene, Coveliers, Mme de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Destexhe, Devolder, D'Hooghe, Erdman, Foret, Goovaerts, Goris, Happart, Hatry, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mmes Leduc, Lizin, MM. Loones, Mahoux, Mmes Maximus, Mayence-

Goossens, Merchiers, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobbyack, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Van Hauthem, Vautmans, Vergote, Verreycken, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Boutmans, Daras, Mme Dardenne et M. Jonckheer.

M. le président. — Les membres qui se sont abstenus sont priés de faire connaître les motifs de leur abstention.

Ik verzoek de leden die zich hebben onthouden, de reden van hun onthouding mede te delen.

M. Jonckheer (Écolo). — Monsieur le président, ma justification pour les points 2 et 3 vaut pour les présents projets.

PROJET DE LOI PORTANT ASSENTIMENT AU CINQUIÈME PROTOCOLE ANNEXÉ À L'ACCORD GÉNÉRAL SUR LE COMMERCE DES SERVICES, FAIT À GENÈVE LE 27 FÉVRIER 1998

Vote

WETSONTWERP HOUDENDE INSTEMMING MET HET VIJFDE PROTOCOL BIJ DE ALGEMENE OVEREENKOMST BETREFFENDE DE HANDEL IN DIENSTEN, GEDAAN TE GENÈVE OP 27 FEBRUARI 1998

Stemming

M. le président. — Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi.

We moeten ons nu uitspreken over het geheel van het wetsontwerp.

La parole est à M. Jonckheer pour une explication de vote.

M. Jonckheer (Écolo). — Monsieur le président, il s'agit d'un protocole aux accords du GATT qui porte notamment sur la problématique des services financiers et du droit d'établissement de services financiers dans notre pays.

En commission, nous avons signalé que ce protocole avait été négocié avant que survienne la crise financière internationale frappant notamment les pays d'Asie du Sud-Est et qui avait suscité un certain nombre de questions dont celle de la nécessité d'une plus grande surveillance des services bancaires et financiers.

Nous avons déjà exprimé notre opposition à la ratification de ce document et suggéré des modifications visant à renforcer les systèmes de contrôle prudentiel. La négociation a eu lieu et ce protocole ne contient aucune disposition en la matière. Nous maintenons donc notre position en séance plénière et nous nous prononcerons contre l'adoption de ce protocole.

M. le président. — Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

64 membres sont présents.

64 leden zijn aanwezig.

58 votent oui.

58 stemmen ja.

6 votent non.

6 stemmen neen.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Derhalve is het wetsontwerp aangenomen.

Il sera transmis à la Chambre des représentants.

Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden.

Ont voté oui:

Ja hebben gestemd:

MM. Bock, Bourgeois, Buelens, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Ceder, Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Coene, Mme Cornet d'Elzius, M. Coveliers, Mme de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, Devolder, D'Hooghe, Erdman, Foret, Goovaerts, Goris, Happart, Hatry, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mmes Leduc, Lizin, M. Mahoux, Mmes Maximus, Mayence-Goossens, Merchiers, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobbyack, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Van Hauthem, Vautmans, Vergote, Verreycken, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ont voté non:

Neen hebben gestemd:

MM. Anciaux, Boutmans, Daras, Mme Dardenne, MM. Jonckheer et Loones.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE BETREFFENDE DE INSTELLING VAN EEN DAG VOOR DE RECHTEN VAN HET KIND

Stemming

PROPOSITION DE RÉOLUTION RELATIVE À L'INSTAURATION D'UNE JOURNÉE DES DROITS DE L'ENFANT

Vote

De voorzitter. — We moeten ons nu uitspreken over het voorstel van resolutie.

Nous devons nous prononcer maintenant sur la proposition de résolution.

Het woord is aan mevrouw de Bethune voor een stemverklaring.

Mevrouw de Bethune (CVP). — Mijnheer de voorzitter, ik wil er alleen op wijzen dat het belangrijk is dat 20 november officieel als dag voor de rechten van het kind wordt erkend. Kinderrechtenorganisaties hebben deze week tal van initiatieven genomen en door dit punt vandaag op de agenda te plaatsen, dragen we als parlementaire assemblee bij tot het debat dat daarover wordt gevoerd. Ik hoop dat dit de aanzet zal zijn om ook volgend jaar rond deze tijd ten minste een inhoudelijk debat te organiseren over een thema dat kinderen rechtstreeks aanbelangt. Dit kan in de vorm van bijvoorbeeld een minidebat. Dan kan de Senaat geregeld dit thema opnieuw op de agenda plaatsen.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Hostekint voor een stemverklaring.

De heer Hostekint (SP). — Mijnheer de voorzitter, er bestaat niet de minste twijfel over dat de SP-fractie dit voorstel van resolutie zal goedkeuren. Het bevat een aantal zeer goede initiatieven, zoals bijvoorbeeld het instellen van een dag van het kind op 20 november, de dag waarop in 1989 het UNO-Verdrag voor de rechten van het kind werd ondertekend. Gisterenmiddag werd dit voorstel van resolutie hier besproken. Sinds de affaire-Dutroux hebben we allemaal de mond vol van de rechten van het kind. We weten allemaal dat deze rechten niet alleen in België, maar over de hele wereld en vooral in de ontwikkelingslanden met voeten worden getreden. Tot mijn spijt heb ik vastgesteld dat tijdens de bespreking in plenaire vergadering hooguit zeven senatoren aanwezig waren en dat geen van de indieners van de resolutie de

moeite heeft genomen het woord te voeren, of zelfs maar aanwezig te zijn bij de bespreking. Dat vind ik bijzonder spijtig. Dit is zeker geen verwijt aan het adres van de hoofdindienster, mevrouw de Bethune, die gisteren verontschuldigd was. Ik heb dit ook gistermiddag gezegd, maar wilde het toch nog eens herhalen.

De voorzitter. — De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

62 leden zijn aanwezig.

62 membres sont présents.

58 stemmen ja.

58 votent oui.

4 onthouden zich.

4 s'abstiennent.

Derhalve is het voorstel van resolutie aangenomen.

En conséquence, la proposition de résolution est adoptée.

Het zal aan de eerste minister worden overgezonden.

Elle sera transmise au premier ministre.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Anciaux, Bock, Bourgeois, Boutmans, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Coene, Mme Cornet d'Elzuis, MM. Coveliers, Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, Devolder, D'Hooghe, Erdman, Foret, Goris, Happart, Hatry, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, MM. Jonckheer, Lallemand, Mmes Leduc, Lizin, MM. Loones, Mahoux, Mmes Maximus, Mayence-Goossens, Merchiers, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Vergote, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Onthouden hebben zich:

Se sont abstenus:

MM. Buelens, Ceder, Van Hauthem et Verreycken.

De voorzitter. — Ik verzoek de leden die zich hebben onthouden, de reden van hun onthouding mede te delen.

Les membres qui se sont abstenus sont priés de faire connaître les motifs de leur abstention.

De heer Ceder (VI. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, wij hebben ons onthouden niet omdat wij de principes van de resolutie niet genegen zouden zijn, maar omdat er geen enkele verwijzing in terug te vinden is naar de meest verspreide aanslag op het recht op leven van kinderen, namelijk abortus. (*Applaus.*)

PROPOSITION DE LOI LIMITANT LE CUMUL DU MANDAT DE BOURGMESTRE ET D'ÉCHEVIN AVEC D'AUTRES FONCTIONS

Vote

WETSVOORSTEL TOT BEPERKING VAN DE CUMULATIE VAN HET MANDAAT VAN BURGEMEESTER EN SCHEPEN MET ANDERE AMBTEN

Stemming

M. le président. — Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble de la proposition de loi.

We moeten ons nu uitspreken over het geheel van het wetsvoorstel.

La parole est à M. Foret pour une explication de vote.

M. Foret (PRL-FDF). — Monsieur le président, ce texte permet une nouvelle ouverture du monde public à tous ceux qui souhaitent s'impliquer activement dans le fonctionnement de notre système démocratique. Il complète, en les appliquant à l'échelon communal, les dispositions anti-cumul qui ont déjà été adoptées avant la fin de la session parlementaire précédente pour les mandats fédéraux, régionaux, communautaires et provinciaux.

Comme pour ces précédents textes, la présente proposition reste équilibrée. En effet, en ne visant pas les revenus tirés d'une activité professionnelle de type civil pour la détermination des limites autorisées, elle permet aux responsables politiques communaux de poursuivre cette activité et de rester en prise directe avec les problèmes vécus au quotidien par la population.

Les libéraux qui, comme vous le savez, ont participé pleinement et activement à l'élaboration de ce texte s'associeront bien évidemment à son vote.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Loones voor een stemverklaring.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de voorzitter, dit wetsvoorstel is een resultaat van het overleg-Langendries, nogal pompeus «de assisen van de democratie» genoemd. De Volksunie stemt niet in met de voorstellen die uit dit overleg voortvloeiden, dus ook niet met dit voorstel. Wij menen immers dat de wetsvoorstellen een verkeerd antwoord geven op de verkeerde vragen.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Boutmans voor een stemverklaring.

De heer Boutmans (Agalev). — Mijnheer de voorzitter, Agalev is voorstander van een cumulatieverbod van een uitvoerend en een parlementair mandaat. Dit voorstel legt geen verbod op, maar alleen een gedeeltelijke financiële sanctie. Agalev is het daar niet mee eens en zal het voorstel dan ook niet goedkeuren.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Coveliers voor een stemverklaring.

De heer Coveliers (VLD). — Mijnheer de voorzitter, ik sluit mij aan bij de argumenten die reeds naar voren werden gebracht. Dit voorstel heeft niets te maken met een cumulatiebeperking, maar wel met een beperking van de financiële vergoeding. Naast een financiële vergoeding impliceert een mandaat vaak ook een machtsuitoefening en precies die machtsuitoefening mag niet worden gecumuleerd. De financiële vergoeding is eigenlijk maar een *accessorium*. De VLD wenst dat die machtsuitoefening niet wordt gecumuleerd. Het voorstel is eigenlijk maar een doekje voor het bloeden. De VLD-fractie zal het dan ook niet goedkeuren.

De voorzitter. — De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

64 leden zijn aanwezig.

64 membres sont présents.

46 stemmen ja.

46 votent oui.

18 stemmen neen.

18 votent non.

Derhalve is het wetsontwerp aangenomen.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden.

Il sera transmis à la Chambre des représentants.

Ja hebben gestemd :

Ont voté oui :

MM. Bock, Bourgeois, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes Cornet d'Elzjus, de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, D'Hooghe, Erdman, Foret, Happart, Hatry, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mme Lizin, M. Mahoux, Mmes Maximus, Mayence-Goossens, Merchiers, MM. Moens, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobbyack, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, M. Weyts et Mme Willame-Boonen.

Neen hebben gestemd :

Ont voté non :

MM. Anciaux, Boutmans, Buelens, Ceder, Coene, Coveliers, Daras, Mme Dardenne, MM. Devolder, Goris, Jonckheer, Mme Leduc, M. Loones, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Van Hauthem, Vautmans, Vergote et Verreycken.

WETSONTWERP TOT WIJZIGING VAN SOMMIGE BEPALINGEN VAN HET GERECHTELIJK WETBOEK BETREFFENDE DE RECHTSPLEGING INZAKE HUUR VAN GOEDEREN EN VAN DE WET VAN 30 DECEMBER 1975 BETREFFENDE DE GOEDEREN, BUITEN PARTICULIERE EIGENDOMMEN GEVONDEN OF OP DE OPENBARE WEG GEPLAATST TER UITVOERING VAN VONNISSEN TOT UITZETTING (ARTIKEL 79, EERSTE LID, VAN DE GRONDWET) (EVOCATIE)

Stemming

PROJET DE LOI MODIFIANT CERTAINES DISPOSITIONS DU CODE JUDICIAIRE RELATIVES À LA PROCÉDURE EN MATIÈRE DE LOUAGE DE CHOSES ET DE LA LOI DU 30 DÉCEMBRE 1975 CONCERNANT LES BIENS TROUVÉS EN DEHORS DES PROPRIÉTÉS PRIVÉES OU MIS SUR LA VOIE PUBLIQUE EN EXÉCUTION DE JUGEMENTS D'EXPULSION (ARTICLE 79, ALINEA 1er, DE LA CONSTITUTION) (ÉVOCATION)

Vote

De voorzitter. — We moeten ons nu uitspreken over het geheel van het wetsontwerp.

Nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi.

De stemming begint.

Nous passons au vote.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan over het geheel van het wetsontwerp.

Il est procédé au vote nominatif sur l'ensemble du projet de loi.

64 leden zijn aanwezig.

64 membres sont présents.

46 stemmen ja.

46 votent oui.

18 onthouden zich.

18 s'abstiennent.

Derhalve is het wetsontwerp aangenomen.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Aangezien we dit ontwerp ongewijzigd hebben aangenomen, wordt de Senaat geacht beslist te hebben dit wetsontwerp niet te amenderen. Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden met het oog op de koninklijke bekrachtiging.

Étant donné que le Sénat a adopté ce projet sans modification, il est censé avoir décidé de ne pas l'amender. Le projet sera transmis à la Chambre des représentants en vue de la sanction royale.

Ja hebben gestemd :

Ont voté oui :

MM. Bourgeois, Boutmans, Buelens, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Ceder, Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, D'Hooghe, Erdman, Happart, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, MM. Jonckheer, Lallemand, Mme Lizin, M. Mahoux, Mmes Maximus, Merchiers, MM. Moens, Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobbyack, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Van Hauthem, Verreycken, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Onthouden hebben zich :

Se sont abstenus :

MM. Anciaux, Bock Coene, Mme Cornet d'Elzjus, MM. Coveliers, De Decker, Desmedt, Destexhe, Devolder, Foret, Goris, Hatry, Mme Leduc, M. Loones, Mmes Mayence-Goossens, Nelis-Van Liedekerke, MM. Vautmans et Vergote.

M. le président. — Les membres qui se sont absents sont priés de faire connaître les motifs de leur abstention.

Ik verzoek de leden die zich hebben onthouden, de reden van hun onthouding mede te delen.

M. Desmedt (PRL-FDF). — Monsieur le président, ce projet revient donc en deuxième lecture puisque nous nous étions déjà prononcés au mois de juillet. Il comprend des éléments positifs en ce sens qu'il humanise les procédures d'expulsion, mais nous considérons qu'il ne donne pas des droits égaux à chaque partie puisqu'on ne résoud pas le problème de l'indemnisation des propriétaires qui doivent supporter pendant un certain temps, sur décision d'un juge de paix, des locataires qui ne sont pas à même de payer leur loyer.

C'est la raison pour laquelle, tenant compte des avantages et des inconvénients de la proposition, nous nous étions abstenus au mois de juillet. Le projet nous revenant de la Chambre avec des amendements qui ne modifient en rien le fond du problème mais qui touchent simplement au mode d'intervention du CPAS, en toute logique, le groupe PRL-FDF s'abstiendra à nouveau.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de voorzitter, de VU-fractie heeft zich bij de stemming onthouden wegens dezelfde motieven als de vorige spreker. Een bijkomende reden voor ons is dat er ook over deze materie onvoldoende overleg heeft plaatsgevonden met de gemeenschappen.

De heer Goris (VLD). — Mijnheer de voorzitter, hoewel de gewijzigde tekst enigszins tegemoet komt aan hetgeen de VLD tijdens de vorige bespreking heeft verdedigd, blijft het geheel voor ons onvoldoende. We geloven bovendien ook niet in de uitvoerbaarheid van het ontwerp. Gelet op de sociale grondslag van de tekst, heeft de VLD-fractie niet tegengestemd, maar zich bij de stemming onthouden.

HERZIENING VAN DE GRONDWET

RÉVISION DE LA CONSTITUTION

HERZIENING VAN ARTIKEL 151 VAN DE GRONDWET

Stemming

RÉVISION DE L'ARTICLE 151 DE LA CONSTITUTION

Vote

De voorzitter. — Dames en heren, wij moeten ons nu uitspreken over de bepaling tot herziening van artikel 151 van de Grondwet, met de meerderheid vereist door artikel 195, laatste lid, van de Grondwet.

Nous devons nous prononcer maintenant, par un vote à la majorité requise par l'article 195, dernier alinéa, de la Constitution, sur la disposition portant révision de l'article 151 de la Constitution.

Alvoren tot de stemming over te gaan, vestig ik er de aandacht op dat er een woord ontbreekt in de Nederlandse tekst van het verslag. Op pagina 18 staat er in het Frans zeer correct: «Il est expressément confirmé que le nouvel article 151 ne peut porter préjudice au pouvoir de la Chambre des mises en accusation d'ordonner des poursuites.» De Nederlandse versie zegt echter «dat het nieuwe artikel 151 afbreuk mag doen aan...». Dit moet natuurlijk zijn «geen afbreuk mag doen aan...».

Het woord is aan de heer Boutmans voor een stemverklaring.

De heer Boutmans (Agalev). — Mijnheer de voorzitter, ik heb de besprekingen in de commissie nauwgezet gevolgd en zelfs verschillende amendementen ingediend. Vanochtend is er echter een en ander misgelopen en heb ik, hoewel dit mijn uitdrukkelijke wens was, niet aan de bespreking kunnen deelnemen. De groene fractie kan de stemming over artikel 151 toch niet laten voorbijgaan zonder ten minste haar stem te laten horen.

De groenen dringen al jaren aan op een wijziging van dit grondwetsartikel, omdat de politieke benoemingen en in casu de bevorderingen een doorn in het oog zijn van iedereen die een onafhankelijke justitie wil. Dit punt wordt als eerste in deze wijziging geregeld. Wij zijn daarover zeer tevreden.

Ik signaleer echter dat de koppeling van deze regeling tijdens de parlementaire discussies aan de oprichting van de Hoge Raad voor de Justitie een systeem van benoemingen creëert dat vroeg of laat tot grote ongelukken kan leiden. De Hoge Raad of een orgaan dat hij daarvoor in het leven roept, heeft nu immers de opdracht om benoemingsvoordrachten met een tweederde meerderheid goed te keuren. Als de minister die voordracht niet volgt en de Hoge Raad het been stijf houdt, dan is er niemand die de knoop kan doorhakken en komen we in een patstelling. Het is uiterst ongelukkig dat zo iets in de Grondwet wordt vastgelegd.

Er zijn bij deze grondwetsherziening heel wat andere kritieken in dezelfde richting te formuleren. Dit grondwetsartikel ligt helemaal niet meer in de geest van onze oorspronkelijk technisch zeer goede Grondwet.

Ik weet dat die Grondwet al vaak is gewijzigd, maar we krijgen hoe langer hoe meer een Grondwet die de vorm van een catechismus aanneemt. Dat is een ongezonde ontwikkeling. We moeten niet alles in detail in de Grondwet inschrijven en zeker niet in een allesbehalve fraai Nederlands. Alles in de Grondwet willen regelen berust op wederzijds wantrouwen en nu wordt dit wantrouwen ook nog ingebouwd in de Hoge Raad voor de Justitie, waar men nu ook voor alle beslissingen een tweederde meerderheid vereist. Ik ben het daar niet mee eens. Een orgaan moet kunnen beslissen en dat hoeft niet altijd te gebeuren met een tweederde meerderheid. Zo blokkeert men trouwens alle besluitvorming en vroeg of laat zal men zich in de onmogelijkheid zien een benoeming te doen. Omdat wij gelukkig zijn met de afschaffing van de politieke benoemingen en met de invoering van een vorm van externe controle op de justitie, maar omdat wij nog ernstige bezwaren hebben bij de tekst, zullen wij ons straks bij de stemming onthouden.

De voorzitter. — De stemming begint.

Le vote commence.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan.

Il est procédé au vote nominatif.

65 leden zijn aanwezig.

65 membres sont présents.

57 stemmen ja.

57 votent oui.

4 stemmen neen.

4 votent non.

4 onthouden zich.

4 s'abstiennent.

Ja hebben gestemd:

Ont voté oui:

MM. Anciaux, Bock, Bourgeois, Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Coene, Mme Cornet d'Elzius, M. Coveliers, Mme de Bethune, M. De Decker, Mme Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, Desmedt, Destexhe, Devolder, D'Hooghe, Erdman, Foret, Goris, Happart, Hatry, Hostekint, Hotyat, Istasse, Mme Jeanmoye, M. Lallemand, Mmes Leduc, Lizin, MM. Loones, Mahoux, Mmes Maximus, Mayence-Goossens, Merchiers, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Olivier, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, MM. Vautmans, Vergote, Verhofstadt, Weyts et Mme Willame-Boonen.

Neen hebben gestemd:

Ont voté non:

MM. Buelens, Ceder, Van Hauthem et Verreycken.

Onthouden hebben zich:

Se sont abstenus:

MM. Boutmans, Daras, Mme Dardenne et M. Jonckheer.

De voorzitter. — Ik stel vast dat het quorum en de meerderheid, zoals artikel 195, laatste lid, van de Grondwet vereist, bereikt zijn. De bepaling is dus aangenomen. Ze zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

Je constate que le quorum et la majorité requis par l'article 195, dernier alinéa, de la Constitution sont atteints. La disposition est donc adoptée. Elle sera soumise à la sanction royale.

COMMUNICATION DE M. LE PRÉSIDENT

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

M. le président. — Mesdames, messieurs, j'ai le plaisir de vous annoncer que Mme Joëlle Milquet a mis au monde un magnifique bébé de 3 kg 800. Je propose que le Sénat félicite notre chère collègue. (*Vifs applaudissements.*)

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE MME LIZIN AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE LA DÉFENSE NATIONALE SUR «LE KOSOVO — LE SGR ÉTAIT-IL INFORMÉ?»

VRAAG OM UITLEG VAN MEVROUW LIZIN AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN LANDS-VERDEDIGING OVER «KOSOVO — WAS DE ADIV OP DE HOOGTE?»

M. le président. — L'ordre du jour appelle la demande d'explications de Mme Lizin.

La parole est à Mme Lizin.

Mme Lizin (PS). — Monsieur le président, j'aimerais demander au vice-premier ministre si le Service général de renseignement de l'armée était ou non informé des pratiques particulières, sur le territoire belge, de M. Pierre Bunel.

M. Bunel, chef de cabinet du représentant français auprès de l'OTAN, a donné à un représentant de l'ambassade de Yougoslavie bien connu à Bruxelles, M. Milanovic, les cartes des plans d'action de l'OTAN en ce qui concerne le Kosovo et la Yougoslavie. Peut-être aurait-il donné bien plus encore que les plans de frappe qui avaient été mis au point. M. Bunel a été écroué en France depuis le 31 octobre 1998 pour intelligence avec une puissance étrangère.

Le SGR dispose-t-il d'éléments précis à ce sujet ? Ce type de relations qui se développait sur le territoire belge lui était-il connu ? Aurait-il dû l'être ? Si ce fait était connu, aurait-il dû être arrêté avant d'être effectif ?

Quel est le danger de voir se nouer le même type de relations amicales entre des militaires belges et serbes ? Des enquêtes particulières ont-elles été menées à cet égard ? Par quels services ? Y a-t-il eu concertation entre les services américains et belges pour perfectionner la connaissance des contacts serbes sur le territoire belge ? Le vice-premier ministre estime-t-il que de telles connivences avec l'ennemi, en l'occurrence, de l'OTAN sont susceptibles de rouvrir le débat sur les frappes de l'OTAN, notamment en ce qui concerne le respect par la Yougoslavie actuelle des engagements vis-à-vis du territoire du Kosovo ? Quelles conséquences politiques voyez-vous, monsieur le vice-premier ministre, à ce type de situation ?

Selon vous, le commandant Bunel agissait-il sur ordre ou à titre personnel ? Ce n'était pas évident pour le premier incident de la même nature pour lequel il n'y a pas eu de sanction de l'officier français. Le SGR a-t-il pris des dispositions pour suivre le contenu détaillé du procès qui va avoir lieu ? En effet, il est très important pour nous de connaître exactement les conditions dans lesquelles se développe ce genre d'amitié. En tant que pays hôte de ce type de trahison, serons-nous associés à l'enquête ?

Avez-vous interrogé la France et vous a-t-elle, depuis lors, fourni des garanties suffisantes de son objectivité dans les prochaines étapes en ce qui concerne le suivi de la situation militaire et politique au Kosovo ?

M. le président. — La parole est à M. Poncelet, vice-premier ministre.

M. Poncelet, vice-premier ministre et ministre de la Défense nationale, chargé de l'Énergie. — Monsieur le président, en ce qui concerne la première question, le SGR me fait savoir qu'il ne dispose d'aucun élément précis sur l'affaire que Mme Lizin évoque.

Dans ce type d'affaire, il est d'usage que des informations soient fournies aux services de renseignement belges, soit par le Nato Office of Security, soit par le service de sécurité concerné.

Lorsque les faits donnent lieu à une instruction judiciaire, comme c'est le cas en l'espèce, il est d'usage que le service national concerné expose en détails le cas aux alliés de l'OTAN une fois le procès terminé.

Je répondrai à la deuxième question qu'en raison du danger possible de relations amicales, des directives de neutralité sont données par la hiérarchie militaire avant toute opération à l'étranger.

En outre, des enquêtes de sécurité sont menées par les services de renseignement afin de vérifier la loyauté, l'intégrité et la fiabilité tant des militaires belges affectés en Belgique que des Belges affectés dans des organismes interalliés. Ces enquêtes conduisent à la délivrance d'habilitations de sécurité, notamment pour le personnel que nous envoyons à l'OTAN. Dans cette perspective, l'adoption, en commission des Affaires étrangères du Sénat, des projets de loi conférant notamment une base juridique solide aux enquêtes de sécurité effectuées par les services de renseignement doit être considérée comme un événement important — en réalité, il l'est un tout petit peu moins puisque, malheureusement, ce projet n'a pas pu être voté aujourd'hui, mais j'imagine qu'il pourra l'être très prochainement en séance plénière.

Pour la troisième question, je puis vous dire, madame, qu'il est d'usage que les services de sécurité étrangers avertissent les services belges concernés lorsque des sujets belges sont impliqués ou lorsque les activités en cause se déroulent sur le territoire belge. Il n'est pas d'usage de rendre ces informations publiques pour des raisons évidentes.

J'en arrive à votre quatrième question. Les connivences avec l'ennemi que vous avez évoquées ne me paraissent pas susceptibles de rouvrir le débat sur les frappes de l'OTAN à propos du Kosovo, même si elles pourraient, le cas échéant, donner lieu à des modifications techniques en ce qui concerne les modalités de ces frappes éventuelles.

Cet événement nous rappelle que la menace que constitue l'espionnage au profit de puissances ennemies doit continuer à retenir toute notre attention. Il est donc essentiel que les enquêtes de sécurité soient poursuivies avec beaucoup de sérieux par les services de renseignement.

Je crois pouvoir dire qu'en préparant les projets de loi relatifs notamment aux enquêtes de sécurité, le gouvernement et le Parlement ont en quelque sorte tiré les conséquences politiques de cet événement avant même que celui-ci ne se produise.

En réponse à la cinquième question, je dirai que le SGR n'a, jusqu'à présent, pas reçu de détails quant à l'affaire du commandant Bunel, étant d'usage, comme je viens de le souligner, que le service national concerné expose en détails, lorsqu'il y a instruction judiciaire, le cas aux alliés de l'OTAN une fois le procès terminé. Le pays hôte ne doit d'ailleurs pas, comme tel, être associé à l'enquête.

Enfin, n'étant pas à ce stade informé du contenu du dossier Bunel, il m'est impossible de savoir si ce cas individuel est de nature à justifier que l'on demande à la France de fournir des garanties d'objectivité au Kosovo. Une telle demande, si elle était justifiée, ne relèverait d'ailleurs pas de mes compétences mais de celles de mon collègue le ministre des Affaires étrangères.

Tels sont les éléments de réponse que je souhaitais donner.

M. le président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE MME LIZIN AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE L'INTÉRIEUR SUR «LE CONGRÈS DU VLAAMS BLOK DU 7 NOVEMBRE 1998 À BRUXELLES»

VRAAG OM UITLEG VAN MEVROUW LIZIN AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN OVER «HET CONGRES VAN HET VLAAMS BLOK VAN 7 NOVEMBER 1998 TE BRUSSEL»

M. le président. — L'ordre du jour appelle la demande d'explications de Mme Lizin.

La parole est à Mme Lizin.

Mme Lizin (PS). — Monsieur le président, je souhaite interroger le ministre de l'Intérieur au sujet de son ordonnance de police autorisant le congrès du Vlaams Blok le 7 novembre 1998 à Bruxelles.

Monsieur le vice-premier ministre, le Conseil d'État a confirmé l'irrégularité de l'acte que vous avez posé par gouverneur interposé le 6 novembre, acte au demeurant parfaitement contraire à vos pouvoirs au sens même de la nouvelle loi sur la réforme des polices.

Je souhaite vous poser plusieurs questions. Quelle concertation avez-vous eue avec vos collègues du gouvernement, préalablement à l'utilisation des arguments de l'ordonnance de police ?

Je rappelle que le Conseil d'État, sans même se prononcer sur la régularité de la circulaire du 10 décembre 1987 qui est à la base de l'action, a confirmé qu'elle ne peut servir de fondement à une mesure de tutelle, ce pouvoir ne pouvant être organisé que par une mesure de rang législatif. Considérez-vous dès lors que la circulaire est inapplicable ? Quelles sont vos intentions à cet égard en attendant la loi ?

Je souligne que la nouvelle loi sur la réforme des polices est encore plus claire: vous ne pouvez prendre la disposition d'annulation de l'arrêté du bourgmestre que dans des circonstances qui sont précisées et limitées à la fois dans la loi et dans son exposé des motifs. Estimez-vous que lorsque la loi sur la réforme des polices s'appliquera, vous serez fondé à poser un acte comme celui du 6 novembre dernier ?

M. le président. — La parole est à M. Van den Bossche, vice-premier ministre.

M. Van den Bossche, vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur. — Monsieur le président, il est exact que la chambre francophone du Conseil d'État a confirmé l'irrégularité de l'acte de Mme la gouverneur. Il n'est pas du tout exact d'affirmer que cet acte est parfaitement contraire à mes pouvoirs au sens de la nouvelle loi sur la réforme des polices, loin s'en faut. Je vous invite d'ailleurs à relire le texte de cette loi. Sur la base de cette nouvelle législation, pour la première fois depuis 1830, les compétences du ministre de l'Intérieur seront enfin clairement stipulées. Tel n'est malheureusement pas le cas aujourd'hui.

Je constate qu'actuellement, dès qu'un problème se pose dans le domaine de l'ordre public ou que des incidents se produisent dans le cadre d'une manifestation ou d'un rassemblement, on interpelle immédiatement le ministre de l'Intérieur. Je tiens à insister sur le fait que dès la mise en place de la nouvelle structure policière, nous aurons terminé avec ce type de demandes d'explications car les questions devront alors être adressées au bourgmestre concerné.

À trois reprises, j'ai eu un contact téléphonique avec le ministre Ylieff. Je tiens toutefois à préciser que je n'avais pas été mis au courant de la procédure qu'il avait entamée contre le Vlaams Blok. Je ne m'indigne nullement de cette non-information, car je considère qu'il s'agissait des propres compétences du ministre Ylieff. Soyons sérieux et clairs: chaque ministre doit exercer ses propres compétences.

Au cours d'une réunion de coordination organisée par mon cabinet, les services d'ordre présents ont estimé, de manière unanime, que même s'il n'y avait aucune salle disponible pour le Vlaams Blok, ses membres viendraient de toute façon à Bruxelles, déclenchant ainsi, vu les contre-manifestations annoncées, une véritable bataille que les services d'ordre ne pourraient que très difficilement maîtriser.

Je signale que l'effectif engagé par les divers services de police communale comportait à peine 200 personnes. En fait, les forces de l'ordre étaient constituées en majorité de gendarmes — 800 pour être précis — qui relèvent de ma responsabilité, d'où cette demande d'explications.

C'est surtout la police bruxelloise qui a insisté sur le fait qu'il fallait absolument prévoir une «souple» afin de pouvoir contrôler la situation. J'ajoute que tout le monde s'est accordé sur le fait que le site du Palais des Congrès était très bien situé du point de vue opérationnel et policier. En effet, la densité de population y est minimale, le nombre d'immigrés peu élevé et les bâtiments sont faciles à protéger.

*M. Moens, vice-président,
prend la présidence de l'assemblée*

Le Conseil d'État ne s'est pas prononcé sur la régularité de la circulaire du 10 décembre 1987. Il a confirmé à juste titre qu'aux termes de l'article 162 de la Constitution, une disposition de rang législatif était nécessaire pour fonder une mesure de tutelle. Je suis entièrement d'accord avec cette affirmation.

Cependant, l'acte de Mme la gouverneur, ne constitue nullement une mesure de tutelle, contrairement à ce que son avocat a affirmé devant le Conseil d'État. Il s'agit, à mon sens, d'une mesure que la gouverneur peut prendre sur la base de la compétence attachée à sa charge. Je renvoie plus spécifiquement à ce sujet à l'article 128 de la loi provinciale et je suis surpris qu'il n'ait pas été invoqué par Mme la gouverneur.

Une telle circulaire ne peut être considérée comme la base juridique de l'intervention du gouverneur, mais peut être appliquée dans les cas pour lesquels l'autorité supérieure — le gouverneur, le ministre ou le Roi — peut intervenir en matière d'ordre public. La légalité de la circulaire n'est donc nullement contestée.

La nouvelle loi sur la réforme des polices est très claire et je suis heureux que le ministre dispose d'un texte précis à ce propos.

Si le bourgmestre de Bruxelles avait — j'insiste —, dès le départ, clairement annoncé qu'il n'entrerait pas dans ses intentions d'interdire le congrès du Vlaams Blok, je ne serais peut-être pas intervenu.

Si je suis finalement intervenu, c'est parce que le bourgmestre m'avait confié qu'il avait pris une ordonnance interdisant le congrès et qu'à ce moment-là, tous les services concernés craignaient que des émeutes importantes se produisent dans les rues de Bruxelles, ce que je voulais éviter à tout prix.

L'article 165 de la nouvelle loi sur la réforme des polices me donnait une base claire pour agir en ce sens. J'ai estimé que les conditions d'application de cet article étaient remplies puisqu'il s'agissait d'un événement occasionnant des troubles publics sur le territoire de plusieurs communes, à savoir Bruxelles, Saint-Josse, Anderlecht — en raison de l'anniversaire du décès de Saïd Charki — et d'autres communes où agissaient des adhérents du Vlaams Blok.

Même en considérant que l'événement se localisait uniquement à Bruxelles, l'intérêt général exigeait une intervention. En effet, le congrès du Vlaams Blok ne concernait pas uniquement la ville de Bruxelles mais le pays tout entier, et donc le gouvernement fédéral. Le fait que je sois constamment interpellé sur cette affaire au parlement fédéral en est la meilleure preuve.

M. le président. — La parole est à Mme Lizin.

Mme Lizin (PS). — Monsieur le président, l'intervention de M. le vice-premier ministre me fait regretter de ne pas avoir évoqué la loi sur la réforme des polices car lui et moi n'avons nullement la même interprétation de celle-ci.

Si chaque fois qu'un événement de ce genre se produit sur le territoire de Bruxelles-ville ou d'une commune quelque peu importante de l'agglomération, l'article 165 est immédiatement appliqué, on se livre à une interprétation erronée de ladite loi. Lorsqu'une situation de ce type se présente, elle relève de la compétence du bourgmestre. Quand des événements dépassent le territoire d'une commune, s'il y a concertation entre les différents bourgmestres concernés, il n'est pas nécessaire d'en référer à l'autorité ministérielle.

J'estime donc, contrairement à ce que vous venez de dire, monsieur le vice-premier ministre, qu'en l'occurrence, il ne pouvait pas être fait appel d'office à la notion d'intérêt général.

Comme je n'ai pas évoqué la loi sur la réforme des polices, je n'y ferai pas référence. Le couperet est donc passé fort près de vous! En invoquant la notion d'intérêt général, nous ouvrons la porte à une jurisprudence qui donnera lieu à de nombreuses difficultés.

Je ne crois pas que l'on puisse épiloguer aujourd'hui sur les différents cas qui se présenteront à l'avenir, mais nous avons affaire ici à un abus de pouvoir très clair et, par avance, à un abus d'interprétation de l'article 165 par M. le vice-premier ministre.

M. le président. — L'incident est clos.
Het incident is gesloten.

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE MME LIZIN AU MINISTRE DES FINANCES SUR «LA CONCERTATION ENTRE L'ÉTAT FÉDÉRAL ET LES RÉGIONS SUR LES MANIPULATIONS D'AFFECTION DE L'IPP ET DE L'ISOC AU DÉTRIMENT DES COMMUNES»

VRAAG OM UITLEG VAN MEVROUW LIZIN AAN DE MINISTER VAN FINANCIËN OVER «HET OVERLEG TUSSEN DE FEDERALE STAAT EN DE GEWESTEN OVER DE MANIPULATIE BIJ HET TOEWIJZEN VAN DE PERSONEN- EN VENNOOTSCHAPSBELASTING TEN NADELE VAN DE GEMEENTEN»

M. le président. — L'ordre du jour appelle la demande d'explications de Mme Lizin.

La parole est à Mme Lizin.

Mme Lizin (PS). — Monsieur le président, monsieur le ministre, j'ignore si vous avez pu assister à la réunion de l'Union des villes et communes qui se tenait malheureusement en même temps, que notre séance. Nous travaillons donc en deux lieux sur le même sujet.

Je vous demanderai un certain nombre d'explications, non sur la base de la réunion d'octobre sur laquelle portait mon texte initial, mais sur celle, plus intéressante, du mercredi 18 novembre.

Où en est la concertation entre l'État, les régions et les représentants des communes sur cette matière? Comment sont appréciés les résultats chiffrés de l'audit interne? Ils n'ont pas été communiqués lors de la réunion d'hier mais on les retrouve, par contre, par bribes et morceaux dans des feuilles d'information, ce qui nous surprend.

Nous souhaiterions savoir où en est exactement le chiffrage de cet audit interne que vous avez le droit d'organiser mais dont les résultats ne seront en aucun cas considérés comme satisfaisants par notre groupe sans une enquête complémentaire externe.

Comme il fallait s'y attendre, l'exposé de votre administration a évidemment contesté les conclusions de la note du fonctionnaire M. Rosoux. Je n'entrerai pas à cette heure dans les détails de cette matière assez technique, mais je voudrais dire qu'on tente à nouveau de revenir au grand argument habituel selon lequel il y a sans doute eu des retards de paiement mais aucune manipulation anormale dans les pratiques d'affectation des recettes.

On essaie aussi, semble-t-il, de dire aujourd'hui qu'une sorte de projection de l'ISOC profiterait également aux villes dans la mesure où lorsque le receveur ne peut clôturer un droit que lorsqu'il y a paiement, il y aurait intérêt à pouvoir faire effectuer cette opération par la trésorerie centrale.

Notre sentiment reste le même que celui qui avait déjà été mis en évidence voici cinq ans dans le rapport rédigé par M. Jos Dupré à la Chambre. À l'époque, il avait déjà été fait mention du fait qu'il s'agissait de simples retards. C'est déjà la réponse que donnait l'administration qui est devenue la vôtre.

La question principale que nous nous posons est de savoir comment vous procéderez et à quel moment vous communiquerez, comme vous l'avez promis, les données de l'audit interne à la Cour des comptes.

Avez-vous associé le Crédit communal à votre démarche? Est-il partie prenante à la procédure? Quelles sont vos propositions en la matière? Avez-vous déjà avancé dans la direction d'une proposition aux communes?

Les différentes administrations communales réunies parallèlement à l'Union des villes et communes vont décider d'un certain nombre d'actions pour obtenir une clarification en cette matière. Vos services n'ont à l'évidence pas fait preuve d'objectivité lors de la réunion de mercredi. Nous voudrions donc connaître les nouvelles étapes que vous proposerez.

La prochaine réunion n'est prévue que le 16 décembre. Nous ne nous attendons pas à un cadeau de Noël cette année, et surtout pas à ce que vous reconnaissiez ce droit aux communes, mais plutôt que vous accordiez une aumône basée sur des retards. J'aimerais que vous nous disiez exactement où en est votre procédure interne.

M. le président. — La parole est à M. Viseur, ministre.

M. Viseur, ministre des Finances. — Monsieur le président, je dirai tout d'abord que le terme « manipulations » employé par Mme Lizin me semble inexact. En fait, nous sommes en présence d'un système d'affectation de l'IPP et de l'ISOC et d'une répartition proportionnelle entre les différents pouvoirs bénéficiaires, qui a pu provoquer des glissements de recettes de l'un vers l'autre. Il n'est nullement établi à ce jour que ces glissements se sont systématiquement produits au détriment des communes. Les auditeurs ont d'ailleurs montré que si les comptes étaient rétablis comme il convenait, certaines communes pourraient se trouver dans une situation débitrice vis-à-vis de l'État fédéral.

J'ai donc demandé un audit interne à l'administration. Les auditeurs doivent déposer à la fin de ce mois des conclusions reprenant les chiffres relatifs à chaque commune. J'ai tenu à ce que des réunions de contact se tiennent entre les auditeurs et le groupe de travail mixte État-régions. Une première réunion s'est déroulée le 13 octobre. Une deuxième réunion a eu lieu le 28 octobre. La dernière s'est déroulée hier, 18 novembre.

Je laisse le soin à Mme Lizin de définir sa position à l'issue de cette réunion à laquelle nous n'avons ni l'un ni l'autre participé. En ce qui me concerne, je tiens à sa disposition les comptes rendus de ces travaux. Ils montrent que les matières abordées sont extrêmement techniques et que les discussions sont ouvertes à toutes les questions qui, d'après ce que me disent les participants, reçoivent des réponses claires.

Mme Lizin a regretté que le rapport de l'audit n'ait pas été distribué hier. Il n'aurait pu l'être puisqu'à ma connaissance, il n'existe pas. J'ignore d'ailleurs ce qu'il contiendra quand il sera disponible, puisque j'ai pris le parti de laisser les auditeurs travailler en toute indépendance.

Le groupe de travail mixte État-régions a progressivement été élargi aux trois régionales de l'Union des villes et communes belges dont un représentant, parfaitement versé en ces matières, a posé une multitude de questions qui ont toutes reçu des réponses. En outre, les associations de provinces ont elles aussi été invitées à participer aux travaux. Enfin, il ne nous est pas paru opportun de tenir à l'écart le Crédit communal qui participe habituellement aux travaux du groupe mixte État-régions.

Les auditeurs espèrent terminer la partie de leur tâche qui concerne plus particulièrement le chiffrage des glissements avec les communes à la fin de ce mois. Ce travail fera le point sur les méthodes de calcul et présentera la situation distincte de chaque commune. J'ai appris par ailleurs qu'en ce qui concerne une quarantaine de communes, les explications chiffrées seraient complétées par une vérification et une validation des données par le biais d'une méthode contradictoire arrêtée par les auditeurs et les services de perception.

Pour les communes en question, les chiffres apparaîtront comme définitifs. Pour les autres communes, ils résultent de l'application de la méthode déterminée par l'audit mais leur validation se fera sous réserve, étant donné qu'au 28 novembre, l'audit ne contrôlera pas totalement les chiffres émanant des divers services de recouvrement. Cependant, il est bien entendu que tous les services auront appliqué la méthode initiée par l'audit. Nous disposerons donc de chiffres définitifs pour une quarantaine de communes et, pour les autres, de chiffres dont la validation se poursuivra pendant une quinzaine de jours.

La Cour des comptes m'a contacté pour me demander de transmettre tous les éléments relatifs à l'audit dès que le rapport intermédiaire aura été établi. Elle souhaitait également pouvoir consulter les données ayant servi de base à la réalisation de l'audit. La Cour des comptes exercera donc, en l'espèce, un contrôle externe sur le travail de l'audit et sur les résultats de celui-ci. Le rapport de l'audit sera terminé d'ici la fin de l'année par une validation des résultats des 440 communes concernées. Par ailleurs, une analyse du système ICPC sera effectuée en vue de confirmer que celui-ci constitue une comptabilité automatisée capable de réaliser, lors de chaque paiement du contribuable, une affectation précise, au franc près.

La cellule « audit » a procédé à la validation d'un certain nombre de chiffres, lesquels démontrent qu'incontestablement, la méthode Rosoux contient des erreurs. M. Rosoux a d'ailleurs dit lui-même qu'il s'était livré à une extrapolation. Cependant, et c'est la conclusion à laquelle l'audit a abouti, cette extrapolation a été réalisée sur la base d'éléments inexacts. Cette conclusion sera détaillée dans le rapport qui sera mis, début décembre, à la disposition du groupe de travail. Une réunion a été fixée au 16 décembre pour la raison suivante: tous les éléments de l'audit doivent, au préalable, être communiqués aux membres du groupe de contact, afin de leur permettre d'effectuer une analyse et d'exprimer leurs commentaires.

Deux exemples m'ont été cités en matière d'affectation mais j'ignore à quelles communes ils se réfèrent. En ce qui concerne la première commune, l'audit a établi que le glissement des recettes au détriment de la commune s'élevait, fin 1997, à 13 078 825 francs. Au 30 septembre 1998, ce montant était ramené à 11 099 752 francs. Selon la note Rosoux, l'insuffisance de versements à cette commune s'élevait, fin 1997, à 131 151 156 francs.

Mme Lizin (PS). — Onze millions, c'est mieux que rien.

M. Viseur, ministre des Finances. — Je me contente donc de croire aux méthodes techniques: les informations dont je dispose font état d'un montant de 11 millions au lieu de 131 millions.

J'en viens au second exemple qui, je le rappelle, a également été validé par la méthode utilisée. L'audit a établi que fin 1997, la commune concernée avait reçu 6 526 112 francs de trop.

Le 30 septembre 1998, la créance de l'État fédéral s'élevait à 8 072 694 francs. En tout cas, cette commune — elle ne sera sans doute pas la seule — ne sera pas très heureuse de cet audit. En effet, bien que débitrice à l'égard de l'État fédéral, à concurrence du montant que je viens de citer, selon la conclusion de la note Rosoux, elle avait droit à un paiement complémentaire de 41 813 004 francs. Je suggère à toutes les communes de ne pas s'affoler et, en tout cas, de ne pas utiliser des montants dont il n'est pas certain qu'elles pourront disposer.

Ces exemples prouvent l'incapacité d'effectuer actuellement une extrapolation quelle qu'elle soit. Tous les bureaux de recettes des contributions directes, toutes les inspections de comptabilités et les directions régionales ont dû réaliser des travaux importants dont l'ensemble sera mis à la disposition de la Cour des comptes.

Vous me demandez ce que je compte faire. Dans un premier temps, j'attends le rapport de l'audit que certaines communes estimeront certainement inexact.

Je leur demanderai alors d'en fournir les preuves. D'autres personnes, plus raisonnables, estimeront que nous disposons là d'une base de travail. Je demande à tous ceux qui examineront les conclusions de l'audit de le faire avec le minimum d'honnêteté intellectuelle que l'on peut attendre en présence d'un travail sérieux.

L'étape suivante est l'analyse de la Cour des comptes, qui constitue un audit externe. Elle se trouve investie d'une responsabilité particulière et s'exprimera sur la validité des résultats de l'audit. En fonction de ces derniers, nous envisagerons les mesures qu'il conviendra de prendre. Le premier ministre m'a appris à ne jamais traiter un problème qui ne se pose pas encore. À ce stade, le seul auquel j'étais confronté pour le passé était d'obtenir une base de travail totalement validée par un audit interne, et qui soit soumise au contrôle externe de la Cour des comptes, et ce dans des délais les plus courts possible.

Pour le futur, la démarche opérée a consisté à accélérer encore l'application du système ICPC. Celui-ci couvrirait 93% en octobre, bien que l'on m'ait tout d'abord annoncé qu'il s'agissait de 90%; aujourd'hui, on en serait à plus de 98%.

J'ai demandé au service d'examiner si le solde de 1,5% qui semble subsister, pouvait être intégré au système ICPC.

Dans le futur, un système ICPC à 100% permettrait de donner alors à chacun exactement ce qui lui revient, au franc près, sans glissement dans le temps. Tel est mon objectif.

J'attends aussi que l'audit se prononce clairement, dans sa troisième partie, sur la question de savoir si le système ICPC est validé à 100% et s'il ne comporte pas de risque d'erreur ni dans un sens ni dans l'autre.

Voilà ce que l'on peut dire aujourd'hui. Le prochain rendez-vous est fixé à la fin de ce mois et je peux vous assurer que je diffuserai sans aucune restriction les éléments qui auront été recueillis par l'audit et qui seront soumis au contrôle de la Cour des comptes.

M. le président. — La parole est à Mme Lizin.

Mme Lizin (PS). — Monsieur le président, en fait, j'espère que le ministre ne s'attend pas à ce que l'on trouve son audit interne raisonnable ou sérieux. Ces deux mots sont aussi applicables à des administrateurs communaux qui essaient de clarifier péniblement l'action d'un ministère dont, le moins que l'on puisse dire, est qu'il est parfaitement critiquable et ne se montre ni raisonnable ni sérieux.

Soyez clair à ce sujet, monsieur le ministre, il n'est pas acceptable que seuls soient raisonnables et sérieux les gens qui à un certain moment, couvrent des pratiques sans doute ancestrales, en tout cas de votre prédécesseur...

M. Viseur, ministre des Finances. — Depuis 1948.

Mme Lizin (PS). — Donc, depuis 1948, on vole les communes et c'est normal! On l'a découvert en 1998 et cela doit changer! Il faut, de ce point de vue, qu'il soit clair que n'est pas raisonnable et sérieux un ministère qui se livre à de telles pratiques et dont la seule réponse est de dire: « L'informatique rendant ce vol ou cette manipulation impossible, nous allons enfin être clairs. « C'est déjà en soi une reconnaissance de culpabilité. Mais, que de plus vous ayez l'audace d'utiliser ces deux termes au bénéfice de votre administration en nourrissant peut-être le soupçon que les administrateurs communaux qui désirent clarifier cette affaire ne sont ni raisonnables ni sérieux, monsieur le ministre, c'est un cran de trop!

Cet audit interne n'a pas de valeur. Il est fait, mais nous allons l'étudier de près. Nous allons le regarder comme une pièce justificative produite par le manipulateur. Il est évident que ce n'est pas de cela dont nous avons besoin.

Ce que vous appelez « clarifier et établir de façon incontestable », vous le faites avec les receveurs communaux des communes sélectionnées ?

M. Viseur, ministre des Finances. — Je le fais avec les services des recettes des Contributions directes puisque ce sont eux qui perçoivent les impôts.

Mme Lizin (PS). — Vous vérifiez le montant qui a été restitué à la commune ?

M. Viseur, ministre des Finances. — Si mon département n'est ni sérieux ni crédible, je vous engage à lire mon rapport et à en faire ce que vous voulez!

Mme Lizin (PS). — C'est une question de procédure. Comment procédez-vous vis-à-vis des communes ?

M. Viseur, ministre des Finances. — La procédure est parfaitement expliquée dans les documents qui ont été distribués.

Mme Lizin (PS). — Ce n'est pas ce qu'on me dit.

M. Viseur, ministre des Finances. — Ce n'est pas ce que vous dites. Si vous partez du principe que mon département n'est ni sérieux ni crédible — je vous laisse la responsabilité de ce raisonnement — il est inutile que je tente de vous convaincre. Certes, on peut critiquer un travail; mais dire à l'avance qu'on ne croit pas que ses résultats seront satisfaisants parce qu'il risque d'arriver à des chiffres qui ne sont pas ceux que l'on a imaginés, je considère que c'est une attitude qui n'est ni sérieuse ni crédible et donc qui n'appelle pas de réponse.

Mme Lizin (PS). — Vous devrez bien nous répondre au moment où nous engagerons une procédure particulière qui vous imposera l'expertise.

M. Viseur, ministre des Finances. — Allez devant le tribunal!

Mme Lizin (PS). — Voulez-vous admettre de reprendre quelque peu le processus? Personne n'a demandé à M. Rosoux de faire sa note et de la rendre publique.

Vous auriez intérêt à ce que vos interlocuteurs communaux soient au mieux du point de vue finances et, dans ce cas, plus ils en auront moins ils vous en demanderont.

J'en reviens à ce que disait M. le ministre des Finances: il est clair que nous n'avons pas demandé à être informés de ces manipulations. Nous avons déjà eu un soupçon en 1993 et on nous

avait déjà répondu que nous ne devons pas nous inquiéter, qu'il s'agissait de retards estimés à dix milliards. C'était déjà une somme importante.

Aujourd'hui, on rend publique une note qui dit avec précision — il s'agit d'une extrapolation, c'est bien d'accord — de quel montant auraient été grugées nos communes. Il serait anormal, selon vous, que des responsables communaux dignes de ce nom, ne se soucient pas de connaître la vérité, ne s'émeuvent pas de ce que l'audit soit seulement interne... Soyez sérieux, monsieur le ministre!

Si vous ne nous répondez pas, nous en prendrons acte. De toute façon, la procédure est en cours. Nous attendons le résultat de votre audit interne que nous critiquerons, bien entendu.

N'espérez pas, monsieur le ministre, que la procédure s'arrête là. Les communes ont le plus grand intérêt à obtenir la clarté par une procédure externe. Même si, au bout du processus, un accord se dégage sur un montant global estimé, la bonne formule se situera tout de même dans cette voie-là. Nous ne contestons pas que les rectificatifs peuvent avoir lieu dans les deux sens. Le problème n'est pas là. Le but est que la procédure soit claire.

Votre position qui consiste à voir une attitude raisonnable seulement de la part de votre département et non dans le chef des responsables communaux qui souhaitent connaître la vérité ne vous attirera guère de soutien de la part de ces derniers.

Quant à l'ICPC, la note de M. Rosoux dit aussi que les taux cités ne sont pas les taux réels. Là aussi, quelques questions précises devront être posées quant aux pratiques de votre service informatique.

Pour l'heure, monsieur le ministre, il est inutile de poursuivre cette dispute, mais soyez assuré que nous reviendrons sur cette question en détail, à chaque réunion que vous tiendrez et que le groupe de contact tiendra.

Les interlocuteurs régionaux qui étaient présents se sont bornés à écouter la démolition de la note de M. Rosoux, en n'en pensant pas moins, si je puis dire. Ils se sont réservés de préparer les arguments de réponse.

Sachez, monsieur le ministre, que même à ce niveau, il n'est pas acquis que votre administration passe pour raisonnable et sérieuse.

M. le président. — La parole est à M. Viseur, ministre.

M. Viseur, ministre des Finances. — Je rappellerai que des dates raisonnables ont été fixées; le rapport intermédiaire de l'audit interne se terminera fin novembre.

Je suis toujours plein d'admiration pour les gens qui disent: «Quel que soit le résultat, je le critiquerai.» Mme Lizin a des pouvoirs de devin — c'est un domaine où je reconnais mon incompetence — puisqu'elle préjuge des résultats de l'audit.

Certes, après le 28 novembre, chacun aura la liberté de s'exprimer à ce sujet.

M. le président. — L'avenir nous instruira.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

VRAAG OM UITLEG VAN DE HEER VERREYCKEN AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR VEILIGHEID EN STAATSSECRETARIS VOOR MAATSCHAPPELIJKE INTEGRATIE EN LEEFMILIEU OVER «DE ONTDEKING VAN HET SPREIDINGSPLAN VOOR KANDIDAAT-VLUCHTELINGEN DOOR MEERDERE OCMW'S»

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE M. VERREYCKEN AU SECRÉTAIRE D'ÉTAT À LA SÉCURITÉ ET SECRÉTAIRE D'ÉTAT. À L'INTÉGRATION SOCIALE ET À L'ENVIRONNEMENT SUR «LE FAIT QUE PLUSIEURS CPAS ÉLUDENT LE PLAN DE RÉPARTITION DES CANDIDATS-RÉFUGIÉS»

De voorzitter. — Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Verreycken.

Het woord is aan de heer Verreycken.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, artikel 54 van de vreemdelingenwet van 15 december 1980 bepaalt dat de minister een verplichte plaats van inschrijving kan bepalen en dat hij bij de aanduiding van die plaats hoort rekening te houden met een harmonieuze spreiding over de gemeenten. Dit is het meest logische artikel in deze wet.

Onlangs is gebleken dat een grote groep kandidaat-vluchtelingen die in de Antwerpse deelgemeente Hoboken voor buurtverlast zorgde, wonen in een pand dat door het OCMW van Leper wordt gehuurd. Reeds eerder heeft de voormalige burge-meester en huidig OCMW-voorzitter van Antwerpen, de heer Bob Cools, zich erover beklagd dat de OCMW's van sommige rijke gemeenten rond Antwerpen verplicht zijn een uitkering te betalen aan kandidaat-vluchtelingen. Dit vloeit voort uit het spreidingsplan voorzien in artikel 54 van de vreemdelingenwet. Deze rijke gemeenten moedigen de kandidaat-vluchtelingen aan om zich in Antwerpen te vestigen. De financiële sanctie ten bedrage van 50% van de federale tussenkomst, zoals bepaald in artikel 5 van de wet van 2 april 1964, nemen ze er met de glimlach bij.

Dit heeft tot gevolg dat steden als Antwerpen, Brussel en Gent een verzamelplaats blijven voor de meeste kandidaat-vluchtelingen. De kostprijs is weliswaar verdeeld, maar de effectieve aanwezigheid van de personen niet. Nochtans was dit één van de doelen van het spreidingsplan. Als reden zal ongetwijfeld worden ingeroepen dat de OCMW's menen dat kandidaat-vluchtelingen zich verplicht in hun gemeente moeten inschrijven, maar dat ze rustig elders een effectieve verblijfplaats kunnen hebben. De wetgeving op de bevolkingsregisters is er uiteraard op gericht dat de verblijfplaats waar men ingeschreven is meer is dan een fictief adres. Voor de kandidaat-vluchtelingen lijkt het mij noodzakelijk dat ze een adres hebben waar hen documenten en antwoorden op hun aanvragen kunnen worden bezorgd. Dit kan niet op een fictief adres.

De staatssecretaris kent de standpunten van het Vlaams Blok met betrekking tot de bestrijding van netwerken, het weigeren van vluchtelingen uit veilige landen en de opvang van vluchtelingen in buurlanden met een cultuurverwantschap zodat een terugkeer na het afnemen van de dreiging veel vlotter verloopt. Deze standpunten staan echter niet rechtstreeks in verband met het onderwerp van mijn vraag om uitleg.

Vindt de staatssecretaris het aanvaardbaar dat OCMW's hun kandidaat-vluchtelingen parkeren in gemeenten die al ruim hun aandeel hebben in de opname van kandidaat-vluchtelingen? Indien hij het parkeren van mensen niet gepast vindt, wat zal hij dan doen om hieraan een einde te maken?

Meent de staatssecretaris niet dat artikel 54 van de vreemdelingenwet via een omzendbrief duidelijk moet worden toegelicht en dat de OCMW's erop moeten worden gewezen dat verplichte inschrijving ook effectieve vestiging en dus feitelijke verblijfplaats in de toegewezen gemeente betekent?

Meent hij niet dat de financiële sanctie waarbij 50% van de toelage aan de OCMW's wordt ingehouden wanneer de kandidaat-vluchtelingen niet aan alle bepalingen van de wet voldoen, zou moeten worden verzwaaard tot 100%?

Mogen gemeenten de inschrijving in het bevolkings- en in het vreemdelingenregister weigeren van kandidaat-vluchtelingen aan wie een andere gemeente als verplichte plaats werd toegewezen?

Kunnen en mogen de eventueel weigerende gemeenten hiertoe het wachtregister van de Dienst Vreemdelingenzaken raadplegen?

Ik geef toe dat dit een hele reeks vragen is, maar het onderwerp is meer dan bekend. Deze vragen hebben betrekking op de talrijke ontwikkelingen van de vreemdelingenwet van 15 december 1980, die de problematiek van de echte politieke vluchtelingen niet dient. De antwoorden van de staatssecretaris en een toelichting bij de bepalingen omtrent de verplichte inschrijving kan misschien enige duidelijkheid brengen.

De voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris Peeters.

De heer Peeters, staatssecretaris voor Veiligheid, toegevoegd aan de minister van Binnenlandse Zaken en staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu, toegevoegd aan de minister van Volksgezondheid. — Mijnheer de voorzitter, de oorspronkelijke bedoeling van de uitvoerende macht, dus ook van het ministerie van Binnenlandse Zaken, was het laten samenvallen van de administratieve verblijfplaats met de werkelijke verblijfplaats. Op die manier werd gehoopt coherentie te bereiken tussen de plaats waar de asielzoeker krachtens de vreemdelingenwetgeving door Binnenlandse Zaken administratief wordt toegevoegd en wordt ingeschreven in het wachtregister onder de code 207 toegekend door de Dienst Vreemdelingenzaken, en de inschrijving in het bevolkingsregister van de gemeente waar hij feitelijk verblijft — code 020 in het wachtregister. Het laten samenvallen van deze twee begrippen en dus eigenlijk het opleggen van een verplichte verblijfplaats aan asielzoekers, is juridisch onmogelijk gebleken.

In zijn advies bij de ontwerpen tot wijziging van 1992-1993 en van 1995-1996 van de vreemdelingenwet van 1980, waarbij het wachtregister werd ingevoerd, heeft de Raad van State duidelijk gemaakt dat een asielzoeker niet kan worden verplicht in een bepaalde gemeente te verblijven en dat hem aldus geen verplichte verblijfplaats kan worden opgelegd. Dit advies is gebaseerd op internationaalrechtelijke gegarandeerde principes van de vrije keuze van verblijfplaats. Dit is de reden waarom de oorspronkelijke doelstelling van de zogenaamde verplichte verblijfplaats, niet is gerealiseerd.

Ons land kent inderdaad een spreiding van de budgettaire middelen, maar geen 100% feitelijke spreiding van de kandidaat-asielzoekers. Hoewel we het juridisch niet kunnen afdwingen, streven we er al jaren naar dat de asielzoekers de facto zouden verblijven in die gemeente waaraan ze volgens het wachtregister zijn toegewezen.

We stimuleren dat op verschillende manieren. We hebben evenwel niet de intentie terzake strenger op te treden. De maatregelen tot stimulering zijn voldoende ruim en we proberen die nog te verbeteren. Zo «sanctioneren» we de gemeente financieel met een vermindering van de toelage met 50% indien zij de betrokkene geen feitelijke verblijfplaats op haar grondgebied aanbiedt. De heer Verreycken beweert dat de rijkere gemeenten of de rijkere OCMW's die vermindering met 50% er met de glimlach bijnemen. Ik vermoed dat ze er eventueel met een bescheidener glimlach ook een vermindering met 100% zouden bijnemen al was het maar om een bepaalde politiek te kunnen voeren. De 50%-maatregel blijft in elk geval behouden.

Een tweede maatregel is de aanstelling van een tweedelijns-equipe bij het ministerie van Volksgezondheid die de doorstroming naar de kleinere OCMW's moet begeleiden en vergemakkelijken zodat kandidaat-asielzoekers in de gemeente waaraan ze zijn toegewezen effectief een verblijfplaats kunnen vinden. De OCMW's worden begeleid bij het prospecteren van verblijfplaatsen.

Een derde maatregel betreft de wijziging van het koninklijk besluit omtrent de installatiepremie. Momenteel wordt hiervoor het advies gevraagd van de minister van Begroting. Door deze maatregel kan een OCMW dat daadwerkelijk een asielzoeker in zijn gemeente opvangt de installatiepremie die het ontvangt van de federale overheid, gebruiken voor de huurwaarborg voor een particuliere woning, maar enkel indien de woning op het eigen grondgebied is gelegen. Daardoor is er weer meer kans dat de asielzoeker effectief gaat wonen in de gemeente waaraan hij of zij administratief is toegewezen.

De piste die de heer Verreycken voorstelt en die de uitvoerende macht vroeger ook heeft voorgesteld, kan juridisch niet. Ze is door de Raad van State al tweemaal verworpen.

Ik herhaal dat we buiten deze drie maatregelen niet de bedoeling hebben nog andere maatregelen te nemen. Het probleem dat de heer Verreycken aanhaalt bestaat inderdaad, maar is al bij al minoritair. De overgrote meerderheid van de OCMW's doen effectief ondanks hun vaak beperkte mogelijkheden inspanningen om asielzoekers huisvesting in de eigen gemeente te bieden. Het

blijft echter de vrijheid van de asielzoekers hier niet op in te gaan en elders te gaan wonen. Dat is een fundamenteel recht, gegarandeerd door internationale verdragen. Met dit juridisch gegeven hebben we rekening moeten houden bij het opstellen van het spreidingsplan.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Verreycken.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, ik moet hier mezelf niet overtuigen, maar doe toch opmerken dat de vrijheid van de asielzoeker om een woonplaats te zoeken in deze niet ter discussie staat. De OCMW's van de onthaalgemeenten parkeren zelf de asielzoekers die ze inschrijven. De OCMW's wijzen zelfs haast een verplichte verblijfplaats toe in een pand in een van de drie steden waarnaar ik heb verwezen. De vrijheid van vestiging en de vrijheid om een woonplaats te kiezen baart mij geen zorgen, zo lang het niet om fictieve inschrijvingen gaat. Wanneer iemands spoor administratief kan worden gevolgd en hij of zij thuis kan worden aangetroffen, is er geen probleem. De «uitzendende» OCMW's van voormelde steden dwingen de asielzoekers echter om een pand te betrekken dat die OCMW's verhuren. De vrijheid van beweging is voor de asielzoekers dus niet gewaarborgd.

Dit standpunt doet niets af aan ons fundamentele standpunt dat de asielzoekers beter worden opgevangen in de buurlanden van het land van oorsprong. Als ons land dan toch voor het onthaal van asielzoekers wil zorgen, dan moet iedereen zijn verantwoordelijkheid maar opnemen en moeten de asielzoekers niet worden geconcentreerd in enkele steden.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE M. SANTKIN AU SECRÉTAIRE D'ÉTAT À LA SÉCURITÉ ET SECRÉTAIRE D'ÉTAT À L'INTÉGRATION SOCIALE ET À L'ENVIRONNEMENT SUR «LA MISE EN PRATIQUE DES MESURES PRISES EN BELGIQUE DANS LA LUTTE CONTRE LES CHANGEMENTS CLIMATIQUES»

Ajournement

VRAAG OM UITLEG VAN DE HEER SANTKIN AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR VEILIGHEID EN STAATSSECRETARIS VOOR MAATSCHAPPELIJKE INTEGRATIE EN LEEFMILIEU OVER «DE TOEPASSING VAN DE MAATREGELEN DIE IN BELGIË ZIJN GENOMEN TER BESTRIJDING VAN KLIMAATVERANDERINGEN»

Verdagging

M. le président. — M. Santkin a souhaité reporter sa demande d'explications à une date ultérieure.

WETSVOORSTEL

Inoverwegingneming

Mededeling van de voorzitter

PROPOSITION DE LOI

Prise en considération

Communication de M. le président

De voorzitter. — Er werden geen opmerkingen gemaakt betreffende de inoverwegingneming van het wetsvoorstel van mevrouw Leduc waarvan sprake bij het begin van onze vergadering. Ik veronderstel dus dat de Senaat het eens is met het voorstel van het Bureau. (*Instemming.*)

Dan is het wetsvoorstel in overweging genomen en naar de aangeduide commissie verzonden.

Aucune observation n'ayant été formulée quant à la prise en considération de la proposition de loi de Mme Leduc dont il a été question au début de la séance, puis-je considérer qu'elle est envoyée à la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives? (*Assentiment.*)

Cette proposition de loi est donc prise en considération et envoyée à la commission indiquée.

Mesdames, messieurs, notre ordre du jour est ainsi épuisé.

Onze agenda voor vandaag is afgewerkt.

Le Sénat se réunira le jeudi 26 novembre 1998 à 9 heures.

De Senaat vergadert opnieuw op donderdag 26 november 1998 om 9 uur.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(*La séance est levée à 18 h 45.*)

(*De vergadering wordt gesloten om 18.45 uur.*)